

(สำเนา)

เลขรับ ๑๓๒๓๑/๒๕๖๔ วันที่ ๙ ก.ย. ๒๕๖๔
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ที่ นร ๐๕๐๓/๒๕๖๔๓๒

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๘ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานรัฐสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติฯ และเอกสารประกอบในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ต่อรัฐสภาเป็นเรื่องด่วน ซึ่งเป็นร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอรัฐสภาพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๔๒

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban@soc.go.th

สำเนาถูกต้อง

(นายสมิทธิชัย จันทรเพ็ญ)

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานระเบียบวาระ

สำนักการประชุม

มนชัย พิมพ์

ชัมพนา ทาน

อัครพล ตรวจ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. ....

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๕๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ อีกทั้งจัดให้มีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งต้องมีการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ และได้มาตรฐานสากล มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ การจัดการศึกษาของประเทศจำเป็นต้องสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต ความคล่องตัวที่จะรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเพิ่มการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของภาคเอกชนและภาคประชาชน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษายกระดับคุณภาพการศึกษา สร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ตลอดจนส่งเสริมให้ระบบการศึกษามีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษา และสร้างเสริมธรรมาภิบาลของระบบการศึกษา ประกอบกับมาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา และมาตรา ๒๖๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้มีการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ รวมทั้งด้านการศึกษา โดยเฉพาะให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูซึ่งเป็นวิชาชีพชั้นสูง ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน จึงสมควรมีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติเพื่อเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารและการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในอนาคต จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(๔) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ .

(๕) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖

และที่แก้ไขเพิ่มเติม เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับสภาการศึกษา คณะกรรมการสภาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และเลขาธิการสภาการศึกษา

บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่ได้บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือที่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ครู” หมายความว่า บุคลากรซึ่งทำหน้าที่หลักในสถานศึกษาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ เป็นแหล่งความรู้ของผู้เรียน ตลอดจนเฝ้าอำนวยความสะดวก ส่งเสริม และพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการใฝ่รู้และมีสมรรถนะด้านต่าง ๆ แต่ไม่หมายความรวมถึงผู้สอนในระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่า

“ผู้บริหารสถานศึกษา” หมายความว่า ครูซึ่งเป็นหัวหน้าในสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) มีหน้าที่และความรับผิดชอบหลักในการบริหารสถานศึกษาและเป็นผู้บังคับบัญชาของครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษาดังกล่าว

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชนที่มีหน้าที่และอำนาจหรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

“สถานศึกษาของรัฐ” หมายความว่า สถานศึกษาที่หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นหรือเป็นผู้บริหารจัดการ

“จังหวัด” หมายความว่า รวมถึง กรุงเทพมหานครด้วย

“ผู้ว่าราชการจังหวัด” หมายความว่า ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครด้วย

“คณะกรรมการนโยบาย” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการศึกษา

แห่งชาติ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ

“กระทรวงเจ้าสังกัด” หมายความว่า กระทรวงที่มีหน่วยงานของรัฐจัดการศึกษาหรือจัดให้มีสถานศึกษาขึ้นในสังกัด

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของตน

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา

มาตรา ๖ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการพัฒนาบุคคล ให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติ ปัญญา ความรู้ และคุณธรรม เป็นคนดี มีวินัย รู้จักสิทธิ ควบคู่กับหน้าที่และความรับผิดชอบ ภูมิใจและตระหนักในความสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ มีทักษะการเรียนรู้ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิต ที่สอดคล้องและเท่าทันพัฒนาการของโลก มีโอกาสพัฒนาความถนัดของตนให้เกิดความเชี่ยวชาญได้ มีสำนึกในความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างผาสุก

มาตรา ๗ การดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖ ต้องพัฒนา ฝึกฝน และบ่มเพาะให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่ดี ก่อเกิดเป็นสมรรถนะที่นำไปใช้ ประโยชน์ในชีวิตและการทำงานได้อย่างบูรณาการกัน

มาตรา ๘ ในการพัฒนา ฝึกฝน และบ่มเพาะให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตามมาตรา ๗ ต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามระดับช่วงวัย ดังต่อไปนี้

- (๑) ช่วงวัยที่หนึ่ง ตั้งแต่แรกเกิดจนมีอายุครบหนึ่งปี ต้องได้รับการเลี้ยงดู ให้มีสุขภาพที่สมบูรณ์ การพัฒนาทางอารมณ์ และการกระตุ้นการเรียนรู้ทางประสาทสัมผัส ให้สามารถเรียนรู้ในการช่วยเหลือตนเองและสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ตามวัย
- (๒) ช่วงวัยที่สอง เมื่อมีอายุเกินหนึ่งปีจนถึงสามปี นอกจากต้องดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตาม (๑) แล้ว ต้องฝึกฝนให้ช่วยเหลือตนเองได้มากขึ้น เรียนรู้ผ่านการ เล่น การสังเกตและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสภาพแวดล้อม เรียนรู้การพูดและการสื่อสารที่ดี เรียนรู้การสร้างวินัย เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น เริ่มรู้จักพ่อแม่ และเริ่มซึมซับวัฒนธรรมไทย พื้นฐาน
- (๓) ช่วงวัยที่สาม เมื่อมีอายุเกินสามปีจนถึงหกปี นอกจากต้องดำเนินการเพื่อให้ บรรลุเป้าหมายตาม (๒) แล้ว ต้องฝึกฝนให้เกิดสมาธิอย่างต่อเนื่อง ควบคุมอารมณ์ได้ สามารถใช้ กล้ามเนื้อมัดใหญ่และมัดเล็ก เริ่มรู้จักรับผิดชอบต่อตนเอง รู้จักระมัดระวังภัยอันตราย ชื่อสัตย์สุจริต มีวินัย เคารพกฎกติกา เห็นคุณค่าและมั่นใจในตนเอง ได้รับความเห็นต่าง เข้าใจและเห็นใจผู้อื่น ช่วยเหลือบิดามารดาหรือผู้ปกครองและผู้อื่นตามกำลังความสามารถ รู้จักความสำคัญของอาชีพ ที่สุจริต เริ่มรู้จักริเริ่มสร้างสรรค์ รับรู้ถึงความงามทางศิลปะ เข้าใจในสิ่งรอบตัว มีทักษะการคิดพื้นฐาน สามารถสังเกต จัดกลุ่ม เปรียบเทียบ และแยกแยะได้ตามวัย รู้จักใช้เหตุผล เข้าใจการนับจำนวน และอักษรภาษาไทย รู้จักสังคมไทย วัฒนธรรม วิถีชีวิต และความเป็นไทย และเริ่มเรียนรู้ เกี่ยวกับโลกซึ่งรวมถึงธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วย
- (๔) ช่วงวัยที่สี่ เมื่อมีอายุเกินหกปีจนถึงสิบสองปี นอกจากต้องดำเนินการเพื่อให้ บรรลุเป้าหมายตาม (๓) อย่างต่อเนื่องและในระดับที่สูงขึ้นแล้ว ต้องฝึกฝนให้มีทักษะบริหารจัดการ

ตนเอง ดูแลสุขภาพทั้งกายและจิตของตนเอง เรียนรู้การเปลี่ยนแปลงของร่างกาย รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเอง ภูมิใจและตระหนักในความสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีจิตอาสา ภาคภูมิใจในความเป็นไทย ชิมชับในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รับรู้ถึงความงามของธรรมชาติ มีนิสัยในการสังเกต และใฝ่รู้ มีทักษะในการเรียนรู้ รู้จักและรู้เท่าทันในการใช้เทคโนโลยีหาความรู้ รู้จักคิด และกล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์และมีเหตุผล รู้จักการวางแผนล่วงหน้า รู้จักวิเคราะห์ และแก้ไขปัญหา รักการทำงานเป็นหมู่คณะ มีทักษะในการอ่าน เขียน และใช้ภาษาไทย มีความฉลาดรู้ทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิทยาการคำนวณ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศในชีวิตประจำวัน มีความรู้เกี่ยวกับประเทศไทย ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ตลอดจนวิถีชีวิตของชนชาติไทยและประเทศเพื่อนบ้าน มีความรู้ในภาพกว้างของโลกและพัฒนาการของเทคโนโลยี รัชชาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเริ่มหาสู่ทางในการประกอบอาชีพ

(๔) ช่วงวัยที่ห้า เมื่อมีอายุเกินสิบสองปีจนถึงสิบห้าปี นอกจากต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตาม (๔) อย่างต่อเนื่องและในระดับที่สูงขึ้นแล้ว ต้องฝึกฝนให้รู้จักพัฒนาสุขภาพกาย ควบคุมอารมณ์ เข้าใจในพัฒนาการของสมองวัยรุ่น รับผิดชอบที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้ความถนัดและเชื่อมั่นในความสามารถของตน เรียนรู้ที่จะตัดสินใจและวางแผนชีวิต ปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างหลากหลาย สามารถแก้ไขปัญหาชีวิตที่ซับซ้อนขึ้น ยึดมั่นในจริยธรรม เชื่อมั่นและเข้าใจการดำรงความเป็นไทย สามารถสื่อสารภาษาไทยที่สมบูรณ์ รู้และเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจนสามารถนำไปใช้ในชีวิตได้ ชาบซึ่งในความงามของศิลปะและธรรมชาติ เรียนรู้การดำรงชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ใฝ่รู้และมีทักษะในการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของโลก ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ สามารถคิดในเชิงสังเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์ สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะในการรู้เท่าทันข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ผ่านช่องทางต่าง ๆ ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นสื่อในการเรียนรู้ เข้าใจในพื้นฐานเกี่ยวกับเศรษฐกิจและการเงิน มีความรู้ในศาสตร์และมีสมรรถนะ สามารถเลือกเส้นทางการศึกษาต่อหรือเส้นทางอาชีพและการทำงานได้

(๖) ช่วงวัยที่หก เมื่อมีอายุเกินสิบห้าปีจนถึงสิบแปดปี นอกจากต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตาม (๕) อย่างต่อเนื่องและในระดับที่สูงขึ้นแล้ว ต้องฝึกฝนให้ดูแลตนเองได้อย่างสมบูรณ์ แสวงหาความรู้และข้อมูลให้ทันการณ์ รู้วิธีตรวจสอบข้อมูลและสถานการณ์ ที่ถูกต้อง ยึดมั่นในหลักคุณธรรม ขยัน อดทน และไม่ทอดทิ้ง พร้อมปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และแก้ไขปัญหา เข้าใจบทบาทของประเทศไทยในสังคมโลก และรู้ภาษาต่างประเทศในระดับที่สามารถเจรจาต่อรองและแสวงหาความรู้ได้อย่างคล่องแคล่ว โดยให้แยกเป้าหมายออกเป็นสองด้าน แต่ละด้านต้องบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

(ก) เป้าหมายด้านการประกอบอาชีพ มีความพร้อม ความรู้ หรือฝีมือในการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านที่ตนเองถนัด หรือริเริ่มประกอบกิจการของตนเอง รู้หลักต้นทุนและการตลาดเบื้องต้น รู้จักใช้เทคโนโลยีเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพของตน

(ข) เป้าหมายด้านการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา มีทักษะและความรู้ในวิชาพื้นฐานในสาขาที่ตนถนัดและประสงค์จะศึกษาต่อ

(๗) ช่วงวัยที่เจ็ด การศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรือทักษะอาชีพขั้นสูง นอกจากต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตาม (๖) อย่างต่อเนื่องและในระดับที่สูงขึ้นแล้ว ต้องฝึกฝนให้รู้จักแสวงหาความสุขสงบทางจิตใจ เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง เคารพกฎกติกาอย่างเคร่งครัด เป็นปฏิบัติต่อการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ มีความกล้าหาญที่จะแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อปัญหาของบ้านเมืองและสังคม มีทักษะในการค้นคว้าและแสวงหาความรู้เพิ่มเติม แก่ไขอุปสรรคหรือสถานการณ์ที่เลวร้ายได้ มีความรู้ในภาษาต่างประเทศในระดับที่ใช้ประกอบอาชีพได้ และเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่ตนศึกษา สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ หรือสร้างความรู้ใหม่ขึ้นได้

การจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงพัฒนาการของร่างกายและจิตใจของผู้เรียนตามระดับช่วงวัย โดยเฉพาะในช่วงวัยที่สี่ให้เริ่มเน้นความรู้ทางวิชาการหรือทักษะเฉพาะทางตามความสนใจหรือตามความถนัดของตนในช่วงหลังจากอายุแปดปีเป็นต้นไป

ให้คณะกรรมการนโยบายกำหนดรายละเอียดในการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในแต่ละช่วงวัยตามวรรคหนึ่ง ให้เหมาะสมกับระดับอายุในช่วงวัยนั้น

ในกรณีมีความจำเป็นเพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาการของโลก การรู้เท่าทันเทคโนโลยี และความต้องการของประเทศ คณะกรรมการนโยบายโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจะเพิ่มเติมหรือปรับปรุงเป้าหมายตามวรรคหนึ่งก็ได้

มาตรา ๙ นอกจากการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ แล้ว ให้มีการส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ และกระตุ้นให้บุคคลทุกช่วงวัยและทุกอาชีพใฝ่ใจในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมตามอาชีพของตน หรืออาชีพอื่น หรือความรู้อื่นใดที่ตนสนใจ เพื่อเป็นการพัฒนาตนเองหรือการเรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างความรู้ที่ทันต่อพัฒนาการของโลก หรือเกิดความเชี่ยวชาญในความรู้ที่ตนสนใจหรือในความถนัดของตน เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตและประโยชน์ต่อสังคม

มาตรา ๑๐ ให้รัฐจัดให้มีการจัดการศึกษาแก่บุคคลซึ่งมิได้เข้ารับการศึกษามาก่อนตามช่วงวัยที่กำหนดตามมาตรา ๘

การจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ แต่อาจเปลี่ยนแปลงระยะเวลาและเป้าหมายของแต่ละช่วงวัยให้เหมาะสมกับอายุของผู้เรียนได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด โดยจะจัดให้มีระบบที่เน้นเป้าหมายเพื่อการประกอบอาชีพโดยตรงด้วยก็ได้

มาตรา ๑๑ ให้เป็นหน้าที่หรือสิทธิของรัฐ เอกชน และบุคคลดังต่อไปนี้ในการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘

(๑) บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้บุตรหรือผู้ซึ่งอยู่ในความปกครองของตนได้รับการดูแลและพัฒนาจนบรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๑) และให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะแนะนำ ให้ความรู้ สนับสนุน ช่วยเหลือ

และให้การอุดหนุน เพื่อให้เด็กได้อยู่ใกล้ชิดกับบิดามารดาหรือผู้ปกครองให้มากที่สุดเท่าที่จะกระทำได้

(๒) บุพการีหรือผู้ปกครองมีสิทธิจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) ให้แก่ผู้สืบสันดานหรือผู้ซึ่งอยู่ในความปกครองของตนได้ โดยจะจัดโดยลำพังหรือร่วมกันจัดก็ได้

(๓) เอกชนไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดา คณะบุคคล หรือนิติบุคคลมีสิทธิจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ ภายใต้การกำกับ สนับสนุน ช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกจากรัฐ และในกรณีการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) ให้รัฐจัดให้มีเงินอุดหนุนแก่ผู้เรียนให้เพียงพอต่อการเข้ารับการศึกษาได้ตามที่กฎหมายกำหนด

(๔) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่จัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๑) (๒) และ (๓) และอาจจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๔) (๕) (๖) และ (๗) ได้ และมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ และอุดหนุนการจัดการศึกษาตาม (๑) (๒) และ (๓) ในการดำเนินการดังกล่าว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีเขตหรือพื้นที่อยู่ในความรับผิดชอบติดกันหรือใกล้เคียงกันอาจร่วมกันจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์ของประชาชนในเขตหรือพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวได้ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมอบหมายให้เอกชนเข้าบริหารจัดการหรือดำเนินการโดยใช้ทรัพยากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ได้

(๕) รัฐมีหน้าที่จัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ และมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ และอุดหนุนการจัดการศึกษาตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) ในการจัดการศึกษาดังกล่าว รัฐจะมอบหมายให้เอกชนเข้าบริหารจัดการหรือดำเนินการโดยใช้ทรัพยากรของรัฐก็ได้

(๖) ผู้บรรลุนิติภาวะ นิติบุคคล และบิดามารดาหรือผู้ปกครองซึ่งมีบุตรหรือผู้ซึ่งอยู่ในความปกครองยังอยู่ในวัยเรียนทุกคนมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ อุดหนุน และให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) ตามกำลังความสามารถของตน โดยเฉพาะบิดามารดาหรือผู้ปกครองให้มีหน้าที่พัฒนา ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และพฤติกรรมของผู้เรียนซึ่งอยู่ในความดูแลของตนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖ และเป้าหมายตามมาตรา ๘ ด้วย

(๗) ให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาหรือมีอุปกรณ์หรือสถานที่ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา ให้ความช่วยเหลือร่วมมือ และอำนวยความสะดวกแก่การจัดการศึกษาของผู้มีหน้าที่หรือสิทธิในการจัดการศึกษา

(๘) ให้เอกชนไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดา คณะบุคคล หรือนิติบุคคลมีสิทธิจัดการศึกษาตามมาตรา ๘ (๒) และ (๓) ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จัดให้มีและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ รวมถึงให้คำแนะนำในการประกอบอาชีพ ร่วมมือในการฝึกอาชีพ และสนับสนุนทรัพยากรเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และยกระดับผู้เรียนให้เกิดความเชี่ยวชาญ

ความในวรรคหนึ่งไม่เป็นการตัดสิทธิบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นใดที่จะจัดการศึกษาในระดับใดตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๑๒ การจัดการศึกษาของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) ให้จัดให้โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และให้มีการสนับสนุนผู้เรียนตามมาตรา ๘ (๖) (ก) ในด้านการพักอาศัยและดำรงชีพ เป็นกรณีพิเศษ

มาตรา ๑๓ การจัดการศึกษาตามมาตรา ๑๑ (๒) ให้กระทำได้เมื่อได้แจ้ง ให้กระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดทราบ แต่การจัดการศึกษานั้น ต้องไม่เป็นปฏิปักษ์หรือขัดแย้งต่อหน้าที่ของปวงชนชาวไทย

ให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะแนะนำ ให้ความรู้ ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ และอุดหนุนการจัดการศึกษา ตามมาตรา ๑๑ (๒) ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่หลักเกณฑ์ และวิธีการดังกล่าวจะกำหนดให้ต้องขออนุญาตเพื่อดำเนินการใดมิได้ และในการติดต่อระหว่างผู้จัดการศึกษากับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องสามารถติดต่อผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้

ในกรณีที่ปรากฏว่าการจัดการศึกษาตามมาตรา ๑๑ (๒) มิได้เป็นไปตามวรรคหนึ่ง ให้กระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดมีอำนาจ สั่งให้ผู้จัดการศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือสั่งระงับการจัดการศึกษานั้นได้ แต่ในกรณีที่สั่งระงับการจัดการศึกษา ต้องกำหนดมาตรการรองรับผู้เรียนให้สามารถเรียนต่อ ในสถานศึกษาหรือได้รับการศึกษาด้วยวิธีการอื่นใดที่สมควรด้วย

การอุดหนุนการจัดการศึกษาตามมาตรา ๑๑ (๒) ต้องคำนึงถึงความทัดเทียมกัน ระหว่างผู้เรียนซึ่งเรียนอยู่ในสถานศึกษากับผู้เรียนซึ่งเรียนตามมาตรา ๑๑ (๒) ด้วย

มาตรา ๑๔ การจัดการศึกษาของสถานศึกษาของรัฐต้องอยู่บนพื้นฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) มีความเป็นอิสระในการบริหารสถานศึกษาและการกำหนดวิธีการจัด กระบวนการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖ และเป้าหมายตามมาตรา ๘ โดยต้องอยู่ใน ความรับผิดชอบและบังคับบัญชาของผู้บริหารสถานศึกษา

(๒) วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่กำหนดตาม (๑) ต้องกำหนดให้เหมาะสม กับสภาพของผู้เรียนในสถานศึกษานั้น วิถีชีวิตของสังคม และพัฒนาการของเทคโนโลยีและของโลก และต้องจัดให้มีระบบการดูแล ติดตาม และช่วยเหลือผู้เรียนให้พัฒนาได้เต็มศักยภาพ

(๓) แนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ ของผู้เรียนและศักยภาพที่ไม่เท่ากันของผู้เรียน และสามารถปรับเปลี่ยนให้ทันกับแนวทางใหม่ได้

(๔) ในแต่ละสถานศึกษาต้องจัดให้มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการสนับสนุนการบริหาร จัดการ และดำเนินงานอื่นที่มีใช้การจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามจำนวนที่จำเป็นและเหมาะสม ในกรณีที่สถานศึกษาตั้งอยู่ใกล้เคียงกัน จะมีผู้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวร่วมกันทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้

(๕) ในการบริหารจัดการสถานศึกษาในแต่ละแห่ง ให้ผู้บริหารสถานศึกษารับฟัง ความคิดเห็นของครูทั้งหมดของสถานศึกษานั้นด้วย

(๖) สถานศึกษาต้องมีทรัพยากรการเรียนรู้อันได้แก่ อุปกรณ์ที่จำเป็น ครู และกำลังคนที่ครบถ้วน ในกรณีจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้สถานศึกษาสามารถใช้ทรัพยากรการเรียนรู้ ร่วมกันได้

(๗) ต้องจัดให้มีระบบการจ่ายค่าตอบแทนพิเศษเพิ่มเติมสำหรับครูซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาห่างไกล ทุรกันดาร พื้นที่เสี่ยงภัย หรือการปฏิบัติงานที่ยากลำบาก สำหรับครู หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการสนับสนุนตาม (๔) บรรดาที่มีภาระเพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจากการใช้กำลังคน ร่วมกันตาม (๖) หรือได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ดูแลผู้เรียนเป็นกรณีพิเศษนอกเหนือจากการจัดกระบวนการเรียนรู้

(๘) ต้องจัดให้บุคคลซึ่งมีความต้องการจำเป็นพิเศษตามที่คณะกรรมการนโยบาย กำหนดได้รับโอกาสเข้าเรียนและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาเดียวกับผู้เรียนทั่วไป ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษ เพื่อการพัฒนาให้เต็มศักยภาพสูงสุด ของแต่ละบุคคล โดยจะแยกเป็นสถานศึกษาเฉพาะหรือจัดให้มีระบบพิเศษขึ้นเป็นการเฉพาะ ในสถานศึกษาก็ได้ แต่ต้องมีเป้าหมายให้ผู้เรียนดังกล่าวสามารถเข้าเรียนร่วมกับผู้เรียนทั่วไป ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

(๙) ในกรณีที่ไม่สามารถจัดบุคลากรพื้นฐานสำหรับสถานศึกษาของรัฐใดจนเป็นเหตุ ให้ไม่สามารถจัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖ และเป้าหมายตามมาตรา ๘ ได้อย่างมีคุณภาพ หรือมีเหตุอันสมควรอื่นใดที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด จะรวมสถานศึกษา ของรัฐเข้าด้วยกันก็ได้ โดยรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจอำนวยความสะดวกในการเดินทาง และให้ความช่วยเหลือด้านอื่นแก่ผู้เรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องได้ตามความจำเป็นตามระเบียบที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

(๑๐) การเลื่อนวิทยฐานะหรือเลื่อนตำแหน่งของครู ให้พิจารณาจากผลการปฏิบัติงาน ที่สะท้อนพัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖ และเป้าหมายตามมาตรา ๘ และความสามารถในความเป็นครู

(๑๑) ต้องมีมาตรการป้องกันมิให้หน่วยงานของรัฐสั่งการหรือมอบหมายกิจกรรม หรือโครงการใด ๆ อันจะทำให้ครูไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่หลักได้เต็มกำลังความสามารถหรือทำให้ ผู้เรียนไม่มีเวลาเพียงพอในการเรียน

(๑๒) ต้องมีมาตรการในการตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาของแต่ละ สถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและสามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖ และเป้าหมายตามมาตรา ๘ ได้อย่างสมบูรณ์

ให้เป็นหน้าที่ของกระทรวงเจ้าสังกัดและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะต้องดำเนินการ ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก และเสนอแนะให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามวรรคหนึ่ง หน่วยงานของรัฐใดไม่ปฏิบัติตามมาตรการตาม (๑๑) ให้ถือว่าหัวหน้าหน่วยงาน ดังกล่าวละเว้นหรือจงใจไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าเป็นความผิดทางวินัยด้วย

มาตรา ๑๕ การจัดการศึกษาของเอกชนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) ต้องไม่มุ่งแสวงหากำไรมาแบ่งปันกัน เว้นแต่จะมีกฎหมายอนุญาตให้ทำได้

ให้สถานศึกษาของเอกชนตามวรรคหนึ่งมีสิทธิได้รับการลดหย่อนภาษีอากร การลดอัตราภาษี หรือได้รับสิทธิและประโยชน์ทางภาษีอากรอื่นตามประมวลรัษฎากรหรือกฎหมาย ภาษีอากรอื่น แต่ในกรณีที่มีกฎหมายอนุญาตให้การจัดการศึกษาของเอกชนแสวงหากำไร มาแบ่งปันกันได้ สถานศึกษาของเอกชนดังกล่าวอาจได้รับการลดหย่อนภาษีอากร การลดอัตราภาษี

หรือได้รับสิทธิและประโยชน์ทางภาษีอากรอื่นตามประมวลรัษฎากรหรือกฎหมายภาษีอากรอื่น แตกต่างจากสถานศึกษาของเอกชนที่ไม่มุ่งแสวงหากำไรมาแบ่งปันกันได้

มาตรา ๑๖ ให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการให้สถานศึกษาของเอกชน ที่จัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) จัดให้ครู ได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน เงินหรือสิทธิประโยชน์อื่นให้สอดคล้องกับครูของสถานศึกษาของรัฐ ที่จัดการศึกษาในระดับดังกล่าว ทั้งนี้ รัฐอาจจัดให้มีเงินอุดหนุนแก่ครูของสถานศึกษาของเอกชน เป็นการเพิ่มเติมได้

มาตรา ๑๗ ในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ตามมาตรา ๘ (๕) (๖) และ (๗) ให้เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวก ให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในฐานะเป็นแหล่งเรียนรู้ในเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ผู้เรียน มีความสามารถในการปฏิบัติงานได้จริง รวมตลอดทั้งการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดการศึกษา ในด้านอื่น โดยรัฐอาจใช้การลดหย่อนภาษีอากร การลดอัตราภาษี หรือให้สิทธิและประโยชน์ ทางภาษีอากรอื่นตามประมวลรัษฎากรหรือกฎหมายภาษีอากรอื่นหรือประโยชน์อื่นใดเป็นมาตรการ ในการจูงใจ

มาตรา ๑๘ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๑ (๖) ประชาชน ซึ่งมีภูมิสำเนาหรือประกอบอาชีพหรือธุรกิจในจังหวัดใด อาจรวมตัวกันเป็นคณะบุคคล เพื่อให้การส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ เสนอแนะ อุดหนุน หรือให้ความร่วมมือในการจัด การศึกษาของสถานศึกษาในจังหวัดนั้นหรือจังหวัดใกล้เคียงได้

คณะบุคคลตามวรรคหนึ่งอาจจัดตั้งเป็นสมัชชา สภา กลุ่ม หรือหมู่คณะที่เรียกชื่อ อย่างเป็นทางการ

เมื่อมีการรวมตัวกันเป็นคณะบุคคลตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะบุคคลดังกล่าว แจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งให้เลขาธิการและหน่วยงานของรัฐ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทราบ เพื่อให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกตามสมควร

ในการดำเนินการจัดการศึกษาและการจัดทำร่างแผนการศึกษาแห่งชาติ ตามมาตรา ๗๙ ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและสถานศึกษารับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ ของคณะบุคคลตามวรรคสามประกอบการพิจารณาด้วย

การบริจาคเงินหรือทรัพย์สินอื่นเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของคณะบุคคล ตามวรรคสาม หรือการบริจาคให้แก่สถานศึกษาผ่านทางคณะบุคคลดังกล่าว ให้ได้รับการลดหย่อน ภาษีอากรหรือหักเป็นรายจ่ายตามประมวลรัษฎากร

มาตรา ๑๙ ในการจัดการศึกษาของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับการ จัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๑) (๒) และ (๓) ถ้ารัฐหรือองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นเห็นว่า การให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการจะประหยัดและมีประสิทธิภาพดีกว่าการดำเนินการเอง รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสนับสนุนเงินหรือทรัพย์สินให้แก่ผู้เรียนหรือสถานศึกษา

ของเอกชนแทนการจัดการศึกษาเองก็ได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการนโยบาย

หมวด ๒ สถานศึกษา

มาตรา ๒๐ ให้นำหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้จัดให้มีสถานศึกษาของรัฐเพื่อจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) ให้เพียงพอ มีสภาพและสิ่งแวดล้อมและสภาวะที่ปลอดภัย โดยคำนึงถึงจำนวนและสภาพของผู้เรียนระยะทางหรือการอำนวยความสะดวกในการเดินทางประกอบกับสถานศึกษาที่ภาคเอกชนได้จัดให้มีขึ้นอยู่แล้ว

สถานศึกษาของรัฐตามวรรคหนึ่งต้องจัดให้สอดคล้องและเหมาะสมกับระบบการศึกษาที่จะจัดให้มีขึ้น โดยต้องมีสถานที่ อุปกรณ์ในการศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่ครบถ้วนตามความจำเป็น โดยคำนึงถึงการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีประกอบกันด้วย

อุปกรณ์ในการศึกษาตามวรรคสองในส่วนที่เกี่ยวกับอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีหรือห้องปฏิบัติการ สถานศึกษาของรัฐอาจร่วมกันเป็นเจ้าของและใช้ร่วมกันได้ ไม่ว่าสถานศึกษานั้นจะเป็นหน่วยงานภายใต้สังกัดส่วนราชการเดียวกันหรือต่างกัน และให้มีอำนาจอนุญาตให้ผู้เรียนที่เรียนตามมาตรา ๑๑ (๒) เข้าใช้ประโยชน์ได้ตามที่จำเป็นและสมควร

สถานศึกษาของรัฐตามวรรคหนึ่งอาจเป็นนิติบุคคลได้ตามที่มีกฎหมายกำหนดให้นำความในมาตรา ๑๙ มาใช้บังคับแก่การจัดให้มีสถานศึกษาของรัฐตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๑ ให้นำหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาและสถานศึกษาของรัฐมีหน้าที่ในการส่งเสริม กระตุ้น อำนวยความสะดวก และจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ประชาชนทั่วไปสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้โดยสะดวก โดยไม่มีข้อกำหนดหรือเงื่อนไขใด ๆ ที่จะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้หรือมีลักษณะเป็นการไม่เกื้อหนุนให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การจัดระเบียบเพื่อความเรียบร้อยหรือความปลอดภัยหรือการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามความเหมาะสม มิให้ถือว่าเป็นข้อกำหนดหรือเงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคหรือมีลักษณะตามวรรคหนึ่ง

สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาตามวรรคหนึ่งอาจจัดให้มีระบบการวัดผลและประเมินผลสำหรับผู้ซึ่งประสงค์จะได้รับหนังสือรับรอง ประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตรรับรองความรู้ความสามารถ หรือนำไปสะสมเพื่อการรับประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือปริญญาได้

มาตรา ๒๒ สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๔) มีหน้าที่จัดให้ผู้เรียนซึ่งประสงค์จะเข้าเรียนในชั้นปีที่หนึ่งของช่วงวัยตามมาตรา ๘ (๔) ได้เข้าเรียนในสถานศึกษานั้นโดยไม่ต้องสอบแข่งขันหรือคัดเลือกด้วยวิธีการใด ในกรณีที่มีผู้ประสงค์จะเข้าเรียนมากกว่าที่จะพึงรับได้ ให้ใช้วิธีการจับสลาก.

การรับผู้เรียนเข้าเรียนในสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๕) และ (๖) ในกรณีจำเป็นและสมควร สถานศึกษาอาจจัดให้มีการคัดเลือกผู้ประสงค์จะเข้าเรียนได้ แต่การคัดเลือกนั้นต้องเป็นไปเพื่อวัดผลการเรียนรู้และทักษะในระดับก่อนหน้าเป็นสำคัญ การวัดผลการเรียนรู้ที่สูงกว่าผลการเรียนรู้หรือทักษะดังกล่าว ให้ถือว่าเป็นการจงใจปฏิบัติหน้าที่ให้บุคคลอื่นเสียหาย

ความในวรรคหนึ่งและวรรคสองไม่ใช้บังคับแก่สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาเพื่อผู้เรียนซึ่งมีคุณลักษณะพิเศษ มีความสามารถพิเศษ หรือมีลักษณะเป็นการเฉพาะตามที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

มาตรา ๒๓ ให้สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๔) (๕) และ (๖) มีคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อให้คำปรึกษา เสนอแนะ ติดตามดูแล หรือช่วยเหลือสถานศึกษาในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ และหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในระเบียบที่ออกตามวรรคสอง

องค์ประกอบ วิธีการได้มา คุณสมบัติ และการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) ให้การทำหน้าที่มีลักษณะอาสาสมัครด้วยความสมัครใจ

(๒) คำนึงถึงความเป็นอิสระของการบริหารจัดการสถานศึกษา ประสิทธิภาพ ความโปร่งใส และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการสถานศึกษา

(๓) มีรูปแบบหลากหลายที่สามารถปรับใช้กับสถานศึกษาที่มีขนาด ลักษณะ วัตถุประสงค์ และความพร้อมที่แตกต่างกันได้

(๔) องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือองค์กรชุมชนในพื้นที่ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครูในสถานศึกษาซึ่งมีผู้บริหารสถานศึกษา โดยจะมีผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมด้วยก็ได้

(๕) เปิดโอกาสให้สถานศึกษาหลายสถานศึกษาสามารถมีคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันได้

(๖) การได้มาต้องได้รับการปรึกษาหารือของบุคลากรในสถานศึกษา ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายที่จะต้องปรับปรุงระเบียบตามวรรคสองให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความจำเป็นหรือข้อเสนอแนะของสถานศึกษาอย่างน้อยทุกสองปี

มาตรา ๒๔ ในแต่ละจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดให้มีการประชุมร่วมกันของประธานในคณะกรรมการสถานศึกษาตามมาตรา ๒๓ ทุกแห่งอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในจังหวัด รวมทั้งเสนอแนะนโยบาย

หรือแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาที่มีความเหมาะสมกับจังหวัดของตน โดยอาจเชิญ
หน่วยงานของรัฐ เอกชน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูลหรือแสดงความคิดเห็นได้

ในการจัดประชุมตามวรรคหนึ่ง จังหวัดใดมีการตั้งคณะบุคคลตามมาตรา ๑๘
ให้เชิญคณะบุคคลดังกล่าวมาร่วมประชุมด้วย

ในการประชุมตามวรรคหนึ่ง ให้ที่ประชุมเลือกผู้เข้าร่วมประชุมคนหนึ่งทำหน้าที่
ประธานในที่ประชุม

ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและคณะกรรมการนโยบายนำข้อเสนอแนะ
จากที่ประชุมร่วมกันตามวรรคหนึ่งไปพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

มาตรา ๒๕. ความเป็นอิสระของสถานศึกษาของรัฐตามมาตรา ๑๔ (๑) ให้เป็นไป
ตามหลักเกณฑ์ แนวทาง และเงื่อนไขที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด แต่หลักเกณฑ์ แนวทาง
และเงื่อนไขดังกล่าวต้องก่อให้เกิดผลอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

- (๑) ความเป็นอิสระในการบริหารสถานศึกษา
- (๒) ความเป็นอิสระในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘
- (๓) ความเป็นอิสระในการบริหารการเงินและการใช้จ่ายเงิน
- (๔) ความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล

การกำหนดตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดให้แตกต่างกันสำหรับสถานศึกษาแต่ละระดับ
หรือแต่ละขนาดที่มีความพร้อมแตกต่างกันก็ได้

มาตรา ๒๖ ในการจัดสรรงบประมาณให้แก่สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษา
เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องจัดสรรให้
ไม่ต่ำกว่าจำนวนเงินขั้นต่ำในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา โดยให้จัดสรรให้เป็นเงินอุดหนุนทั่วไป
ที่ไม่กำหนดวัตถุประสงค์ จำนวนเงินขั้นต่ำดังกล่าวไม่รวมถึงงบประมาณสำหรับเป็นเงินเดือน
หรือค่าจ้าง และค่าที่ดินหรือสิ่งก่อสร้าง

ในการกำหนดจำนวนเงินขั้นต่ำในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของรัฐ
ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการที่ประกอบด้วย ผู้แทนกระทรวงการคลัง
ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนคณะกรรมการนโยบาย และผู้ทรงคุณวุฒิ
ด้านการศึกษา ด้านการเงินหรือการคลัง และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามที่
คณะกรรมการนโยบายเสนอ ด้านละหนึ่งคน

การกำหนดจำนวนเงินขั้นต่ำในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของรัฐตามมาตราสอง
ให้กำหนดตามขนาด ที่ตั้ง ประเภท และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา และให้พิจารณา
ทบถ้วนทุกสามปี

นอกจากเงินขั้นต่ำในการจัดการศึกษาแล้ว ให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไป
เพื่อใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนอีกส่วนหนึ่งตามความจำเป็น เงินดังกล่าวหน่วยงานที่ได้รับ
ต้องจัดสรรให้แก่สถานศึกษาทั้งหมด

มาตรา ๒๗ สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) อาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินอุดหนุนทั่วไปตามมาตรา ๒๖
  - (๒) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้สถานศึกษา
  - (๓) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับการส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ อุดหนุน หรือความร่วมมือที่ได้รับตามมาตรา ๑๑ (๖)
  - (๔) เงินที่ได้จากการจัดกิจกรรมหรือการให้บริการของสถานศึกษา
  - (๕) เงินหรือผลประโยชน์อื่นที่สถานศึกษาได้รับ
  - (๖) ดอกผลของรายได้
- รายได้ตามวรรคหนึ่งให้ตกเป็นสิทธิของสถานศึกษาโดยไม่ต้องนำส่งคลัง เป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๒๘ เงินรายได้ตามมาตรา ๒๗ ให้สถานศึกษานำไปใช้เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาและแก่ผู้เรียน ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอน
- (๒) พัฒนาสถานศึกษา
- (๓) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการรวมทั้งค่าจ้างบุคลากรที่จำเป็น
- (๔) ช่วยเหลือผู้เรียนที่ยากไร้หรือจำเป็น
- (๕) ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาอื่น
- (๖) สวัสดิการบุคลากรในสถานศึกษา
- (๗) ค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นหรือเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- (๘) ค่าใช้จ่ายอื่น

สัดส่วนการใช้จ่ายเงินในแต่ละรายการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่บุคลากรทั้งหมดของสถานศึกษาร่วมกันกำหนด ทั้งนี้ คณะกรรมการนโยบายจะกำหนดแนวทางและวิธีการใช้จ่ายเงินเพื่อให้สถานศึกษาถือเป็นแนวปฏิบัติก็ได้

การจัดกิจกรรมหรือการให้บริการของสถานศึกษาต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการศึกษา และต้องมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘

มาตรา ๒๙ สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) มีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ทั้งที่เป็นที่ราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ และที่เป็นทรัพย์สินที่อยู่ในความครอบครองของสถานศึกษา ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

รายได้ที่ได้รับจากการจัดหาผลประโยชน์ตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเป็นรายได้ตามมาตรา ๒๗ (๕)

มาตรา ๓๐ ในกรณีจำเป็นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่การจัดกระบวนการเรียนรู้และแก่ผู้เรียนในสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) คณะกรรมการนโยบายจะจัดให้มีระเบียบว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง

และการบริหารพัสดุที่ใช้จากรายได้ของสถานศึกษาตามมาตรา ๒๗ ขึ้นเป็นการเฉพาะสำหรับสถานศึกษาก็ได้ โดยระเบียบดังกล่าวต้องมีความยืดหยุ่น คล่องตัว โปร่งใส และก่อให้เกิดความเป็นอิสระแก่สถานศึกษา และอาจกำหนดให้สถานศึกษาแต่ละประเภทและแต่ละพื้นที่มีระเบียบที่แตกต่างกันเพื่อให้สอดคล้องกับความจำเป็น หรือให้มีความแตกต่างกันระหว่างการจัดซื้อจัดจ้างจากรายได้ตามมาตรา ๒๗ (๑) และรายได้ตามมาตรา ๒๗ (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) ก็ได้

ให้ถือว่าสถานศึกษาของรัฐตามวรรคหนึ่งเป็นหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในกฎกระทรวงตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐

ระเบียบตามวรรคหนึ่งเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแล้วให้ใช้บังคับได้ แต่ในการให้ความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐต้องคำนึงถึงความเป็นอิสระ ประสิทธิภาพ และประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับการจัดการศึกษาของชาติเป็นสำคัญ

มาตรา ๓๑ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๗) ต้องมีความเป็นอิสระ โดยการบริหารสถานศึกษาดังกล่าวให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

หมวด ๓

ครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา

มาตรา ๓๒ ครูมีหน้าที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ พัฒนาทักษะ สร้างนิสัย และสมรรถนะ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘

ในการเอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ตามวรรคหนึ่ง นอกจากวิธีการสอน ให้ใช้วิธีการอบรม บ่มเพาะ ชี้นำ สร้างแรงบันดาลใจ และวิธีการหรือกระบวนการอื่นใดที่จะทำให้เกิดความเข้าใจ ใฝ่รู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองประกอบกัน

มาตรา ๓๓ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของครูซึ่งเป็นวิชาชีพชั้นสูงเกิดความสมบูรณ์ และดำรงฐานะอันสูงส่งในการหล่อหลอมคน ครูต้องอุทิศตนในการปฏิบัติหน้าที่ ทำการศึกษา ค้นคว้า และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งปฏิบัติตนเป็นแม่พิมพ์และแบบอย่างที่ดี

มาตรา ๓๔ ครูต้องมีคุณลักษณะทั่วไป ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้มีความถนัดและภาคภูมิใจในความเป็นครูซึ่งมีภารกิจในการหล่อหลอมคน ซึ่งต้องมีความอดทนและมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อความสำเร็จของผู้เรียน

(๒) ใฝ่รู้และยอมรับถึงความแตกต่างหลากหลายของผู้เรียนด้วยความใส่ใจ ใจกว้าง และมีเมตตา

(๓) มีความสามารถในการชี้แนะหรือชี้แนะผู้เรียนทั้งในด้านวิชาการและวิถีชีวิตด้วยความเอาใจใส่ดูแลผู้เรียนอย่างใกล้ชิด มีขีดความสามารถในการสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองและสามารถพัฒนาตนเองไปในทางที่ถนัดของแต่ละบุคคล

(๔) ตระหนักในภาระหน้าที่ในการพัฒนาตนเองให้รู้เท่าทันวิชาการและบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

(๕) มีความประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียนและสังคม

(๖) มีความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(๗) มีความรู้พื้นฐานและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างรู้เท่าทันในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ได้

ในการดำเนินการเพื่อผลิตครู ต้องดำเนินการสร้างให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะตามวรรคหนึ่งและมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และใช้คุณลักษณะดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู และเป็นพื้นฐานในการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

ในกรณีที่ครูผู้ใดใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยทุจริตครอบงำให้ผู้เรียนกระทำการหรือไม่กระทำการใดโดยไม่ชอบ หรือให้ผู้เรียนกระทำการในทางเพศ ให้ถือว่าครูผู้นั้นประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

มาตรา ๓๕ ให้มีกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีหลักประกันความเป็นข้าราชการหรือความเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีสถานะและได้รับสิทธิและประโยชน์เทียบเคียงได้กับข้าราชการ มีความโปร่งใสในการรับบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งได้อย่างเป็นธรรม และได้รับค่าตอบแทนอย่างเพียงพอต่อการดำรงชีพ รวมตลอดทั้งหลักประกันในการที่ครูจะสามารถดำรงตนและปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ ได้อย่างมีศักดิ์ศรี

มาตรา ๓๖ ให้นำความในมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม มาใช้บังคับแก่ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๗ นอกจากคุณลักษณะทั่วไปตามมาตรา ๓๔ และความรู้ด้านวิชาการที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนแล้ว ครู ผู้ดูแล หรือผู้สอนซึ่งรับผิดชอบในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ในแต่ละระดับช่วงวัย ต้องได้รับการพัฒนาให้มีคุณลักษณะเฉพาะ ดังต่อไปนี้

(๑) ครูหรือผู้ดูแลในการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๒) ต้องเป็นผู้มีความรู้ด้านพัฒนาการเด็กปฐมวัยและจิตวิทยาเด็ก มีความรู้พื้นฐานด้านการสร้างเสริมสุขภาพ เป็นผู้มอบคุณยรักความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีวินัย อารมณ์ดี รักลูกศิษย์ ช่างสังเกต และมีความคิดสร้างสรรค์

(๒) ครูหรือผู้ดูแลในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๓) นอกจากต้องมีคุณลักษณะตาม (๑) ตามที่กำหนดแล้ว ต้องมีคุณลักษณะในการเอาใจใส่ดูแลผู้เรียนอย่างใกล้ชิด ช่างสังเกตและเข้าใจความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคนเพื่อใช้ในการพัฒนาบุคลิกลักษณะที่เหมาะสม สามารถสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองไปในทางที่ถนัดของแต่ละบุคคล สามารถแนะนำผู้เรียนให้ฝึกตนให้เกิดสมาธิได้

(๓) ครูซึ่งจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๔) นอกจากต้องมีคุณลักษณะตาม (๒) ตามที่กำหนดแล้ว ต้องมีทักษะในการจัดการชั้นเรียน และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของผู้เรียน มีทักษะในการประเมินผล การเรียนรู้ มีความรู้ความเข้าใจด้านจิตวิทยาวัยรุ่น สามารถบริหารจัดการความขัดแย้งที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้เรียน ส่งเสริมการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีทักษะในการสร้างความไว้วางใจระหว่างครูและผู้เรียน ทักษะในการสื่อสารกับผู้เรียน และทักษะในการสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เรียน มีวิธีการปลูกฝังเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกล้าและค้นเคย ในการแสดงความคิดเห็นและการตั้งคำถาม สามารถคิด วิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาได้ รวมตลอดทั้งมองหาช่องทางในการประกอบอาชีพ และมีความรู้ทางวิชาการที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน

(๔) ครูซึ่งจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๕) นอกจากต้องมีคุณลักษณะตาม (๓) ตามที่กำหนดแล้ว ต้องมีทักษะในการสร้างความสัมพันธ์ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและการแสดงออกของผู้เรียน มีทักษะในการแสวงหาและพัฒนาความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน สามารถให้ข้อมูลและแนะแนวทางแก่ผู้เรียนเกี่ยวกับการศึกษาตามความถนัดของผู้เรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์และคิดเชิงระบบ และสามารถทำให้ผู้เรียนมีทักษะในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิต

(๕) ครูซึ่งจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๖) นอกจากต้องมีคุณลักษณะตาม (๔) ตามที่กำหนดแล้ว ต้องมีคุณลักษณะตามเป้าหมายแต่ละด้านดังต่อไปนี้

(ก) ด้านการประกอบอาชีพ ต้องมีความรู้และทักษะในอาชีพหรือวิชาชีพ ในสาขาวิชาที่ตนรับผิดชอบ หรือสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องสำหรับการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ หรือการประกอบกิจการของผู้เรียน และพัฒนาความรู้และทักษะของตนตลอดเวลา สามารถถ่ายทอดความรู้และฝึกทักษะให้แก่ผู้เรียนจนทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปต่อยอดในการประกอบอาชีพ หรือวิชาชีพหรือประกอบกิจการของตนเองได้ รวมทั้งทำให้ผู้เรียนมีความพร้อมต่อการดำรงชีวิต หรือการแข่งขันในอนาคต ตลอดจนสามารถบ่มเพาะให้ผู้เรียนมีความขยัน อดทน ไม่ท้อถอย มีความพร้อมในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และสามารถแก้ไขปัญหาได้

(ข) ด้านการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ต้องมีความรู้และทักษะในทางวิชาการ สำหรับสาขาวิชาที่ตนรับผิดชอบ รวมทั้งสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง และพัฒนาความรู้และทักษะของตนตลอดเวลา สามารถหาวิธีการในการถ่ายทอดความรู้และฝึกทักษะให้แก่ผู้เรียนจนทำให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาในสาขาวิชาที่ผู้เรียนมีความถนัดและประสงค์จะเข้าศึกษาต่อ ตลอดจนสามารถบ่มเพาะให้ผู้เรียนมีความขยัน มีนิสัยใฝ่รู้ มีความเชื่อมั่นและกล้าแสดงออก ในสิ่งที่ถูกต้อง และทำให้ผู้เรียนมีความพร้อมต่อการดำรงชีวิตหรือการแข่งขันในอนาคต

(๖) ครูหรือผู้สอนซึ่งจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๗) นอกจากต้องมีคุณลักษณะตาม (๕) ตามที่กำหนดแล้ว ต้องมีการพัฒนาความรู้ในด้านวิชาการ อยู่ตลอดเวลา มีสมรรถนะและวิธีการที่จะทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และแก้ปัญหาาร่วมกัน จนสามารถรู้ถึงปัญหาและวิธีการวิเคราะห์ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นระบบ มีความสามารถในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเองในเรื่องต่าง ๆ ได้ สามารถสร้างความพร้อมให้แก่ผู้เรียน สำหรับการทำงานหรือการประกอบวิชาชีพและการดำเนินชีวิตในอนาคต รวมทั้งการปรับตัวให้ทัน ต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก สร้างจิตสำนึกให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีความกล้าหาญ ที่จะแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม มีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อสังคม

การกำหนดคุณลักษณะตาม (๒) (๓) (๔) และ (๕) ให้เป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบาย และให้เป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัด และพัฒนาครูให้มีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

การกำหนดคุณลักษณะตาม (๖) ให้เป็นหน้าที่ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบาย

มาตรา ๓๘ ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายและสำนักงานกองทุน เพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาร่วมกันจัดให้มีการศึกษาและวิจัยหาต้นแบบ กระบวนการ และวิธีการที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนในการผลิตครู ที่สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) รวมตลอดทั้งวิธีการในการพัฒนาศักยภาพครูให้สูงขึ้นและทันต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อให้สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ ได้

ความในวรรคหนึ่งไม่เป็นการตัดอำนาจหรือสิทธิของสถาบันอุดมศึกษาในการศึกษา และวิจัยตามหน้าที่ของตน

มาตรา ๓๙ ครูซึ่งจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) (๗) ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เว้นแต่เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ เฉพาะด้านและจัดกระบวนการเรียนรู้วิชาหนึ่งวิชาใดเป็นการเฉพาะตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

ภายใต้บังคับมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๗ การกำหนดมาตรฐานความเป็นครู การออก การพักใช้ และการเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู และการปฏิบัติตามมาตรฐาน และจรรยาบรรณของความเป็นครู ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่ครูสภาต้องนำผล การศึกษาวิจัยตามมาตรา ๓๘ มาเป็นเงื่อนไขส่วนหนึ่งในการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูต้องเข้ารับการพัฒนามาตรอบระยะเวลา ที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๔๐ ในสถานศึกษาของรัฐที่จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ตามมาตรา ๘ (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) ให้มีผู้บริหารสถานศึกษาคนหนึ่ง รับผิดชอบในการบริหาร สถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย และเป็นผู้บังคับบัญชาของครูและบุคลากร ทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษา โดยจะให้มีรองผู้บริหารสถานศึกษา

ในการบริหารตามความจำเป็นและเหมาะสมด้วยก็ได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข
ที่กระทรวงเจ้าสังกัดกำหนด

ผู้บริหารสถานศึกษานอกจากต้องเคยทำหน้าที่ครูมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี
และรองผู้บริหารสถานศึกษามาแล้ว ต้องมีความรู้ด้านการบริหารศึกษา ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์
ระยะเวลา และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของครู

รองผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งทำหน้าที่ช่วยงานบริหารหรือธุรการอาจแต่งตั้ง
จากผู้ซึ่งมิใช่เป็นครูได้

ให้คณะกรรมการนโยบายกำหนดแนวทางในการสรรหา คัดเลือก และจัดการ
อบรมและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาหรือรองผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความรู้และความสามารถ
ในการบริหารสถานศึกษา ตามความจำเป็น

มาตรา ๔๑ ให้ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครู
ในสถานศึกษาของรัฐได้รับเงินเดือน เงินวิทยฐานะ เงินประจำตำแหน่ง และค่าตอบแทนอื่นตามที่
กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ให้บุคลากรทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาได้รับเงินเดือน เงินประจำ
ตำแหน่ง หรือค่าตอบแทนอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครูอาจมีระดับตำแหน่ง
เพื่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติหน้าที่ได้ตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ผู้บริหารสถานศึกษาและรองผู้บริหารสถานศึกษาอาจมีชื่อตำแหน่งเรียกเป็น
อย่างอื่นตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการนั้นได้

มาตรา ๔๒ ให้มีองค์กรของครู เรียกว่า “คุรุสภา” มีหน้าที่และอำนาจในการออก
ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู การพักใช้ และการเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ดูแล ส่งเสริม
ช่วยเหลือด้านสวัสดิการ และประโยชน์อื่นใด รวมตลอดทั้งการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา
รองผู้บริหารสถานศึกษา และครู ให้สอดคล้องกับมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๗ และหน้าที่อื่น
ที่จะยังประโยชน์ต่อครู

การจัดตั้ง การเป็นสมาชิก การบริหาร และการดำเนินการของคุรุสภาตามวรรคหนึ่ง
และหน้าที่และอำนาจอื่น ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ในการดำเนินการเพื่อการพัฒนาตามวรรคหนึ่ง ให้คุรุสภาพิจารณาร่วมมือ
กับสถาบันการศึกษาหรือสถาบันวิจัยหรือองค์กรอื่นที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา
และต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ครูมีสมรรถนะในการปฏิบัติหน้าที่ตามหมวดนี้ได้อย่าง
มีประสิทธิภาพ

ให้กระทรวงศึกษาธิการอุดหนุนงบประมาณให้คุรุสภาให้เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรา ๔๓ ให้กระทรวงศึกษาธิการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ให้มีความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะเพิ่มพูนอย่างต่อเนื่อง และทันต่อพัฒนาการของโลกและเทคโนโลยี ทั้งนี้ ตามความจำเป็นและความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา

มาตรา ๔๔ ระบบการติดตามและประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ในสถานศึกษาของรัฐที่จัดให้มีขึ้น ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา และต้องสอดคล้องกับภารกิจในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖ และเป้าหมายตามมาตรา ๘ โดยจะพิจารณาจากประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษาแทนการพิจารณาเป็นรายบุคคลก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบาย ซึ่งอย่างน้อยต้องกำหนดให้พิจารณาจากข้อมูล ดังต่อไปนี้

- (๑) ผลสัมฤทธิ์หรือพัฒนาการของผู้เรียน
- (๒) ข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ผู้เรียน และผู้ปกครอง
- (๓) ข้อมูลจากชุมชนใกล้เคียง หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๔๕ ในการพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ เลื่อนตำแหน่ง และเลื่อนเงินเดือน สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ห้ามมิให้กระทำในลักษณะที่ขัดแย้งหรือไม่สอดคล้องกับมาตรา ๑๔ (๑๐) และมาตรา ๔๔

มาตรา ๔๖ ให้สถานศึกษาของรัฐขอความร่วมมือจากบุคคลซึ่งมีประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้มีส่วนร่วมในการถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้ หรือภูมิปัญญาให้แก่ผู้เรียนเป็นครั้งคราว โดยผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจจ่ายค่าตอบแทนที่เหมาะสม รวมทั้งยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาตามสมควรได้ ทั้งนี้ ผู้ได้รับเชิดชูดังกล่าวไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

หมวด ๔
การจัดการศึกษา

ส่วนที่ ๑
ระบบการศึกษา

มาตรา ๔๗ การจัดการศึกษาอาจจัดตามระบบ ดังต่อไปนี้

- (๑) การศึกษาเพื่อคุณวุฒิตามระดับ
- (๒) การศึกษาเพื่อการพัฒนาตนเอง
- (๓) การศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มาตรา ๔๘ การศึกษาเพื่อคุณวุฒิตามระดับ ได้แก่ การจัดการศึกษาที่มุ่งให้
ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ โดยจะจัดในสถานศึกษาหรือนอกสถานศึกษา จัดโดยบุคลากร
หรือผู้ประกอบการ หรือโดยวิธีการอื่นใดที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดโดยความเห็นชอบ
ของคณะกรรมการนโยบาย

รัฐมีหน้าที่ต้องดำเนินการให้มีการจัดการศึกษาเพื่อคุณวุฒิตามระดับอย่างทั่วถึง
เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ
ทัดเทียมกัน

การจัดการศึกษาเพื่อคุณวุฒิตามระดับสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ
ให้จัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น

การวัดและประเมินคุณภาพการศึกษาเพื่อรับรองคุณวุฒิตามระดับ ให้เป็นไปตาม
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดโดยความเห็นชอบของ
คณะกรรมการนโยบาย

มาตรา ๔๙ การศึกษาเพื่อคุณวุฒิตามระดับมีสามระดับ ดังต่อไปนี้

- (๑) การศึกษาก่อนวัยเรียน เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นการดูแล อบรม บ่มเพาะ
และพัฒนา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๑) (๒) และ (๓)
- (๒) การศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
ตามมาตรา ๘ (๔) (๕) และ (๖)
- (๓) การศึกษาระดับอุดมศึกษาแบ่งเป็นสองระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญา
และระดับปริญญา

มาตรา ๕๐ ให้มีการศึกษาภาคบังคับตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วย
การศึกษาภาคบังคับ

มาตรา ๕๑ การจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการประกอบอาชีพ ตามมาตรา ๘ (บ) (ก) หรือการฝึกอบรมอาชีพ ให้จัดโดยสถานศึกษา หรือโดยความร่วมมือกันระหว่าง สถานศึกษากับสถานประกอบการ หรือโดยวิธีการอื่นใด ในกรณีที่สถานศึกษาร่วมมือกับ สถานประกอบการ มิให้ถือว่าสถานประกอบการนั้นจัดตั้งสถานศึกษาหรือประกอบกิจการสถานศึกษา และจะกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของสถานประกอบการซึ่งให้ความรู้หรือให้การฝึกอบรมแก่ผู้เรียน ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูมิได้

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับแก่การจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ตามมาตรา ๘ (ข) ในส่วนที่เกี่ยวกับวิชาชีพหรือทักษะอาชีพชั้นสูงด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๕๒ การจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (ข) อาจจัดในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน หรือจัดด้วยวิธีการอื่นใดตามพัฒนาการของโลก และตามความต้องการของผู้เรียน และการจัดการกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวต้องมีหลักสูตรและวิธีการ ที่ผู้เรียนมีทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้หรือมุ่งเน้นการฝึกทักษะอาชีพชั้นสูง ได้ตามความถนัดของตน

การจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมาย ว่าด้วยกรณันั้น

มาตรา ๕๓ การศึกษาเพื่อการพัฒนาตนเอง คือ การศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพ ทักษะ และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านตามความถนัดของตน สำหรับการประกอบอาชีพ หรือสำหรับการยกระดับคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว สังคม หรือเพื่อประโยชน์แห่งความรอบรู้ของตนเอง โดยผู้จัดให้มีการศึกษาดังกล่าวอาจจัดให้มีใบรับรองผลการศึกษิตามความเหมาะสมได้

มาตรา ๕๔ การศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต คือ การดำเนินการด้วยวิธีการใด ๆ เพื่อให้บุคคลเรียนรู้ในเรื่องที่ตนสนใจได้ด้วยตนเอง ไม่ว่าจะเป็วิธีการส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้น หรือวิธีการอื่นใดที่มีใช่เป็นการบังคับ ที่จะเอื้ออำนวยให้บุคคลมีช่องทางในการเรียนรู้อย่างทั่วถึง และสะดวก และเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้โดยง่ายโดยไม่มีภาระค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร สามารถเพิ่มพูน ความรู้ได้อย่างกว้างขวาง รู้เท่าทันพัฒนาการของโลกอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และนำความรู้ ไปเติมเต็มชีวิตให้แก่ตนเองและเกิดประโยชน์ต่อสังคม

มาตรา ๕๕ ให้จัดให้มีระบบการเทียบเคียงหรือเทียบโอนผลการเรียน ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ หรือสมรรถนะ ที่ได้รับจากการศึกษาตามมาตรา ๔๗ (๑) (๒) หรือ (๓) จากระบบเดียวกันแต่ต่างสถานศึกษา หรือจากระบบหนึ่งไปสู่อีกระบบหนึ่ง หรือจากต่างประเทศ หรือจากการศึกษาตามมาตรา ๑๑ (๒) เพื่อใช้ประโยชน์ในการเข้าศึกษา หรือการรับรองระดับ การศึกษาต่างสถานศึกษาหรือต่างระบบได้

มาตรา ๕๖ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริม สนับสนุน หรือกระตุ้นให้เกิดการศึกษา เพื่อการพัฒนาตนเองและการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเป็นสิทธิของเอกชน ไม่ว่าจะเป็บุคคลธรรมดา คณะบุคคล

หรือนิติบุคคล ที่จะจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาและการเรียนรู้ รวมตลอดทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยจะแยกกันดำเนินการหรือร่วมมือกันก็ได้ และรัฐอาจให้ประโยชน์ทางภาษีอากรหรือประโยชน์อื่นใดแก่เอกชนดังกล่าวได้

ส่วนที่ ๒

หลักสูตรและการประเมินผล

มาตรา ๕๗ การจัดหลักสูตรต้องมุ่งเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖ ให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตามมาตรา ๗ และบรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘

มาตรา ๕๘ ให้มีสถาบันพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้เป็นหน่วยงานของรัฐ ในกำกับของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่ไม่เป็นส่วนราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และกฎหมายอื่น มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ร่วมมือกับกระทรวงสาธารณสุขจัดทำคำแนะนำหรือคู่มือ วิธีดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๑) และเผยแพร่ต่อประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) พัฒนาและจัดทำต้นแบบที่สอดคล้องกับมาตรา ๕๗ สำหรับการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) ตลอดจนร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำต้นแบบดังกล่าว และต้องปรับปรุงให้สอดคล้องกับพัฒนาการของโลกและความจำเป็นของประเทศตามระยะเวลาที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด ซึ่งต้องไม่ช้ากว่าทุกสองปี หรือตามที่กำหนดในแผนการศึกษาแห่งชาติ

(๓) จัดทำต้นแบบของกรจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖)

(๔) จัดทำต้นแบบของระบบ วิธีการ และเครื่องมือวัดและประเมินผล ซึ่งต้องสอดคล้องกับต้นแบบตาม (๒) ที่ใช้ ในการดำเนินการดังกล่าวอาจร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำก็ได้

(๕) จัดให้มีระบบการเทียบเคียงหรือเทียบโอนผลการเรียน ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ หรือสมรรถนะตามมาตรา ๕๕

(๖) จัดให้มีแนวทางหรือวิธีการการฝึกอบรมและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครู เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ การจัดกระบวนการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้

(๗) จัดให้มีแนวทางหรือวิธีการการฝึกอบรมและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา เพื่อให้มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการและด้านการบริหารจัดการ และการสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลง

(๘) ศึกษา วิจัย และสร้างองค์ความรู้เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ โดยจะดำเนินการเอง หรือร่วมมือกับบุคคลหรือหน่วยงานอื่นใดดำเนินการ หรือจ้างผู้เชี่ยวชาญดำเนินการก็ได้

(๙) ติดตามการใช้หลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตามมาตรา ๗ และบรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖)

(๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมาย กระทรวงศึกษาธิการ หรือคณะกรรมการนโยบายกำหนด

มาตรา ๕๙ การจัดทำต้นแบบตามมาตรา ๕๘ (๒) (๓) และ (๔) ต้องจัดทำให้มีหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการหรือเหมาะสมกับผู้เรียนในภูมิภาค หรือที่มีวัฒนธรรม ความจำเป็น หรือความต้องการที่แตกต่างกัน โดยต้องรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องมาประกอบการจัดทำด้วย

เมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบต้นแบบตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้สถานศึกษาที่จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) นำต้นแบบไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรได้ โดยสถานศึกษามีอิสระในการปรับปรุงแก้ไข หรือเพิ่มเติมให้แตกต่างไปจากต้นแบบเพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ ได้ดียิ่งขึ้นได้ แต่ให้แจ้งให้สถาบันพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ทราบด้วย

หน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้บังคับบัญชาหรือมีอำนาจสั่งการเหนือสถานศึกษา ต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาดำเนินการตามต้นแบบตามวรรคสองได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่จะสั่งการ หรือกำหนดด้วยวิธีการใดให้สถานศึกษากระทำการใดอันเป็นการขัดแย้งหรือไม่สอดคล้องกับต้นแบบตามวรรคหนึ่ง หรือกระทบต่อความเป็นอิสระของสถานศึกษาในการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมตามวรรคสองมิได้

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐตามวรรคสามเห็นว่าสถานศึกษาใดปรับปรุงแก้ไข หรือเพิ่มเติมต้นแบบจนไม่อาจบรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ ให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวแจ้งให้สถานศึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขโดยพลัน

มาตรา ๖๐ ให้นำความในมาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับแก่การจัดทำแนวทาง หรือวิธีการตามมาตรา ๕๘ (๖) และ (๗) ด้วยโดยอนุโลม และเมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบแล้ว ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ได้ และในกรณีจำเป็นและสมควร สถาบันพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้จะจัดให้มีการฝึกอบรมและพัฒนาตามแนวทางดังกล่าวด้วยก็ได้

มาตรา ๖๑ สถานศึกษาที่จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) อาจจัดให้มีหลักสูตรของสถานศึกษานั้นเป็นการเฉพาะได้ หรืออาจร่วมกับสถานศึกษาอื่น ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชนในการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษานั้นได้ แต่หลักสูตรดังกล่าวต้องมุ่งหมายให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการนโยบายมอบหมายแล้ว

การไม่ให้ความเห็นชอบตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อมีเหตุแสดงได้ว่า หลักสูตรนั้นทำให้ไม่บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ หรือจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อการเรียนของผู้เรียนหรือต่อสังคมหรือต่อประเทศ

มาตรา ๖๒ หลักสูตรของสถานศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๖) (๗) ต้องมีความยืดหยุ่นที่ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัด และในการกำหนดเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา สถานศึกษาต้องเปิดช่องทางที่มีความหลากหลายที่ผู้เรียนมีโอกาสเลือกได้ตามความถนัดหรือความประสงค์จะศึกษาต่อ

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ถ้าสถานศึกษาไม่สามารถจัดให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้ตามความถนัดหรือความประสงค์ได้ครบถ้วน ให้มีระบบที่ผู้เรียนสามารถไปศึกษา ณ สถานศึกษาอื่นหรือศึกษาด้วยวิธีการอื่นใดในวิชาที่ตนต้องการ แล้วเทียบโอนผลการเรียนระหว่างสถานศึกษาหรือจากประสบการณ์นอกสถานศึกษามาใช้ในสถานศึกษาได้โดยสะดวก

ให้หน่วยงานที่เป็นผู้กำกับดูแลสถานศึกษามีหน้าที่ดำเนินการ ส่งเสริมหรือให้สถานศึกษาดำเนินการตามวรรคสองได้โดยเร็ว

มาตรา ๖๓ ให้กระทรวงศึกษาธิการและสถาบันพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ ติดตามการใช้หลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาว่าสามารถดำเนินการให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตามมาตรา ๗ และบรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ ในกรณีที่น่าปรากฏว่าสถานศึกษาใช้หลักสูตรหรือจัดกระบวนการเรียนรู้ไม่ก่อให้เกิดสมรรถนะหรือไม่บรรลุเป้าหมายดังกล่าว ให้กระทรวงศึกษาธิการหรือสถาบันพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้แจ้งให้สถานศึกษาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด

ในกรณีที่สถานศึกษาไม่ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้กระทรวงศึกษาธิการหรือสถาบันพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้แล้วแต่กรณี ดำเนินการตามควรแก่กรณีต่อไป

มาตรา ๖๔ การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรของสถานศึกษาต้องมุ่งส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก ให้ครูสามารถบูรณาการความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการจัดกระบวนการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

การเรียนรู้เชิงรุก ได้แก่ การดำเนินการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการคิด การปฏิบัติ การได้รับคำปรึกษาชี้แนะ การนำความรู้ไปใช้ การถอดบทเรียน การสะท้อนคิด รวมทั้งการมีปฏิสัมพันธ์ การทำงาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น เกิดแรงบันดาลใจ เกิดทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ค้นพบศักยภาพของตนเอง สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัยตามมาตรา ๘

ให้นำการเรียนรู้เชิงรุกตามวรรคสอง ไปใช้กับการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๗) ด้วย

มาตรา ๖๕ การประเมินการเรียนรู้ให้เน้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ต่อเป้าหมายของผู้เรียนตามมาตรา ๘ เป็นสำคัญ โดยให้ใช้การประเมินนั้นเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และให้ผู้เรียนสามารถนำผลนั้นไปใช้ในการกำหนดเป้าหมายและวางแผนการเรียนรู้ของตน ทั้งนี้ ต้องมีวิธีการประเมินที่หลากหลายเพื่อใช้กับผู้เรียนซึ่งมีความแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม และต้องไม่ใช้วิธีการทดสอบความรู้ในทางวิชาการแต่เพียงด้านเดียว

มาตรา ๖๖ การประเมินผู้เรียนเพื่อกำกับ ติดตาม หรือการประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับชาติ ต้องกระทำอย่างสอดคล้องกับเป้าหมายของการศึกษา วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ และหลักสูตรตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๕

หน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ

ส่วนที่ ๑

การกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษา

มาตรา ๖๗ ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของกระทรวงศึกษาธิการในการจัดการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน และอุดหนุนการจัดการศึกษาของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน และบุคคลหนึ่งบุคคลใด เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖ และเป้าหมายตามมาตรา ๘ และเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของกระทรวงอื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ

มาตรา ๖๘ การจัดการอุดมศึกษาเป็นหน้าที่หรืออำนาจของหน่วยงานใด ให้เป็นไปตามที่มีกฎหมายกำหนด แต่การจัดการดังกล่าวต้องเป็นไปเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖ และเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๗) และการกำหนดวิธีการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในระดับปริญญาตรีต้องคำนึงถึงและสอดคล้องกับเป้าหมายของผู้เรียนตามมาตรา ๘ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖)

ให้นำความในวรรคสองของมาตรา ๒๒ มาใช้บังคับแก่การกำหนดวิธีการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในระดับปริญญาตรีตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๖๙ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๖๗ และมาตรา ๖๘ การจัดระเบียบบริหารราชการในกระทรวงศึกษาธิการ หรือหน่วยงานตามมาตรา ๖๘ ต้องไม่มีลักษณะที่ทำให้การจัดการศึกษาแต่ละช่วงวัยถูกจัดให้เป็นอิสระจากกัน ต้องมีการบูรณาการกัน และไม่ทำให้สถานศึกษาขาดอิสระในการจัดการศึกษาตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๐ ให้สถานศึกษาของเอกชนที่จัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้พัฒนาคุณภาพการศึกษา และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยมีการกำกับดูแลตามความเหมาะสม

การส่งเสริม การสนับสนุน และการกำกับดูแลตามวรรคหนึ่ง อาจแยกประเภท เพื่อให้การสนับสนุนที่แตกต่างกันได้ โดยคำนึงถึงความเท่าเทียมกับสถานศึกษาของรัฐ และภาระในการจัดการศึกษาที่เอกชนดำเนินการแทนรัฐ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๗๑ ให้เป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการที่จะดำเนินการหรือจัดให้มีสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถานศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๖) (ก) อย่างแพร่หลาย รวมตลอดทั้งส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือให้ภาคเอกชนหรือองค์กรที่มีไซหน่วยงานของรัฐดำเนินการหรือจัดให้มีสถานศึกษาดังกล่าวอย่างทั่วถึง หรือให้มีส่วนร่วมกับสถานศึกษาดังกล่าวในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะ ความรู้ความชำนาญ สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่ง ต้องมุ่งเน้นให้เกิดทักษะและความชำนาญในการประกอบอาชีพ และต้องจัดให้มีอุปกรณ์ในการฝึกทักษะและมีตัวอย่างพอเพียง

มาตรา ๗๒ ในการจัดการศึกษาตามมาตรา ๗๑ จะกำหนดให้มีเป้าหมายเป็นสามระดับ อันได้แก่ ระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูง เพื่อให้สอดคล้องกับสมรรถนะของผู้เรียน และความต้องการกำลังคนของประเทศก็ได้ และในการจัดการศึกษาในแต่ละระดับดังกล่าวต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการหรือฝึกปฏิบัติจริงนอกเหนือจากการเรียนในสถานศึกษาด้วย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้จริงตามความต้องการของผู้ประกอบการ หรือมีความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการได้เองอย่างมีประสิทธิภาพ

ให้สถานประกอบการที่ดำเนินการหรือร่วมดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้รับผลประโยชน์ในการลดหย่อนภาษีอากร และอาจได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากรัฐได้ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๗๓ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาประเทศ ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา และการพัฒนาเศรษฐกิจมีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน และชี้แนะให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์ในการเข้ารับการศึกษาตามมาตรา ๗๑ รวมตลอดทั้งส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือในการวิจัยและพัฒนามาตรฐานการศึกษาตามมาตรา ๗๑ เพื่อให้การจัดการศึกษาและพัฒนากำลังคนของประเทศ เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และได้มาตรฐานทัดเทียมนานาชาติ

ส่วนที่ ๒
การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

มาตรา ๗๔ กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่จัดการศึกษา หรือเอกชนซึ่งมีสิทธิในการจัดการศึกษา ต้องดำเนินการจัดการศึกษาให้ได้ผล ตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

ในการจัดทำแนวทางตามวรรคหนึ่งต้องรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของส่วนราชการและบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องประกอบด้วย

แนวทางตามวรรคหนึ่งต้องมีรูปแบบหลากหลายที่เหมาะสมกับระบบ รูปแบบ ระดับ และประเภทของการจัดการศึกษาและความพร้อมของการศึกษาที่แตกต่างกัน เพื่อให้สถานศึกษา หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องนำไปดำเนินการให้บรรลุแนวทางดังกล่าว และให้มีการประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ให้หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งที่มีหน้าที่จัดการศึกษาจัดให้มีศึกษานิเทศก์ ซึ่งมีความรู้ความสามารถในการแนะนำ ช่วยเหลือ และสนับสนุนการดำเนินการของสถานศึกษา ตามความจำเป็น

ศึกษานิเทศก์ต้องแต่งตั้งจากผู้ซึ่งเคยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา หรือครูมาแล้วตามระยะเวลา และตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมายเกี่ยวกับการ บริหารงานบุคคลที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๗๕ ให้กระทรวงศึกษาธิการจัดให้มีการประเมินคุณภาพการศึกษา ของประเทศเป็นครั้งคราวตามที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด เพื่อให้ทราบถึงอุปสรรค ผลสัมฤทธิ์ ตามเป้าหมายและการยกระดับการศึกษาของประชาชน และนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ ในการติดตาม ปรับปรุง และพัฒนาการศึกษาของชาติ

การประเมินตามวรรคหนึ่งต้องกระทำโดยหน่วยงานภายนอกและตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด แต่หลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าว ต้องไม่สร้างภาระต่อสถานศึกษาและการปฏิบัติหน้าที่ของครูเกินความจำเป็น

มาตรา ๗๖ ให้สถานศึกษาจัดให้มีกระบวนการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ ตามแนวทางที่คณะกรรมการนโยบาย กำหนด แนวทางดังกล่าวต้องมุ่งหมายให้เกิดการพัฒนาองค์กรและมีความหลากหลายเพื่อให้ เหมาะสมกับสถานศึกษาที่มีปัญหาและอุปสรรคแตกต่างกัน

สถานศึกษาอาจขอให้มีการรับรองการพัฒนาคุณภาพตามวรรคหนึ่งตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการนโยบายกำหนดได้

ส่วนที่ ๓

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา

มาตรา ๗๗ ให้กระทรวงศึกษาธิการจัดให้มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยให้มีข้อมูลรายบุคคลของผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา สถานศึกษา หน่วยงาน และกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในทุกระดับช่วงวัยและทุกระบบการศึกษา และข้อมูลอื่นตามรายการที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด เพื่อประโยชน์ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรา ๘๔ การจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษา และการบริหารจัดการการศึกษาของชาติ

ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษำบันทึกข้อมูลในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศตามวรรคหนึ่ง ตามรายการ มาตรฐานข้อมูล มาตรฐานการแลกเปลี่ยนข้อมูล วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด ซึ่งต้องรวมถึงข้อมูลรายรับรายจ่ายของสถานศึกษาด้วย

ให้สำนักงานมีอำนาจเข้าถึงและใช้ข้อมูลตามวรรคหนึ่งและวรรคสองในการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน และกระทรวงศึกษาธิการต้องยินยอมให้หน่วยงานของรัฐที่จัดการศึกษา หรือเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเข้าถึงข้อมูล และมีอำนาจส่งข้อมูลให้แก่หน่วยงานอื่นที่จำเป็นต้องใช้ที่มีใช้เพื่อการพาณิชย์ได้ตามที่เห็นสมควร แต่จะเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่จะกระทบต่อสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลมิได้

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้ระบบที่สอดคล้องและแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้กับระบบที่สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ใช้กันอยู่

มาตรา ๗๘ ให้กระทรวงศึกษาธิการ สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เกี่ยวกับสถานศึกษา คุณภาพการศึกษา ทางเลือก และโอกาสในการเข้าศึกษาในระดับต่าง ๆ และการดำเนินการในด้านอื่นที่จำเป็น

การเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศตามวรรคหนึ่ง ต้องมีความครอบคลุม ถูกต้อง เชื่อถือได้ และอย่างน้อยต้องมีรายการข้อมูลตามที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด แต่จะกำหนดให้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลมิได้

หมวด ๖
แผนการศึกษาแห่งชาติและทรัพยากรเพื่อการศึกษา

ส่วนที่ ๑
แผนการศึกษาแห่งชาติ

มาตรา ๗๙ ให้สำนักงานจัดทำร่างแผนการศึกษาแห่งชาติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา แล้วเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบแล้วให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ ให้นำยกรัฐมนตรีนำร่างแผนการศึกษาแห่งชาติที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติแล้ว ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย เพื่อทรงมีพระบรมราชโองการให้ใช้แผนการศึกษาแห่งชาติต่อไป ภายใต้งบประมาณมาตรา ๘๑ แผนการศึกษาแห่งชาตินั้น เมื่อได้ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ตลอดไปจนกว่าจะมีพระบรมราชโองการให้ยกเลิก หลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดทำร่างแผนการศึกษาแห่งชาติและวิธีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้ซึ่งเกี่ยวข้องให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

มาตรา ๘๐ ในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ต้องสอดคล้องและไม่ขัด หรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ และต้องคำนึงถึง (๑) เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

(๒) ปัจจัยทางด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศและของโลก

(๓) สถานการณ์และผลสัมฤทธิ์ด้านการศึกษาของประเทศ

(๔) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(๕) ข้อเสนอและข้อคิดเห็นที่เกิดจากการรับฟังความคิดเห็น

แผนการศึกษาแห่งชาติอย่างน้อยต้องมีเนื้อหาครอบคลุมเรื่องการให้เด็กทุกคนและประชาชนได้รับการศึกษาและเรียนรู้อย่างมีคุณภาพเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ การส่งเสริมให้มีการศึกษาเพื่อการพัฒนาตนเองและการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต การผลิตและพัฒนาครูให้มีคุณลักษณะตามมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๗ การจัดให้มีการบูรณาการและความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน และภาคประชาสังคม ในการจัดการศึกษาทุกระดับ การทำหน้าที่ของรัฐในการให้การส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ และอุดหนุนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมีมาตรฐาน และการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษาที่จะทำให้การศึกษามีคุณภาพ

มาตรา ๘๑ ให้มีการพิจารณาทบทวนความเหมาะสมของแผนการศึกษาแห่งชาติ ทุกห้าปี แต่ในกรณีมีความจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ คณะรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการนโยบาย จะมีมติให้ทบทวนความเหมาะสมของแผนการศึกษาแห่งชาติก่อนระยะเวลาดังกล่าวก็ได้

ให้นำความในมาตรา ๗๙ และมาตรา ๘๐ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาทบทวน ความเหมาะสมของแผนการศึกษาแห่งชาติตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๘๒ เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖ และเป้าหมาย ตามมาตรา ๘ เป็นไปตามพื้นฐานตามพระราชบัญญัตินี้ และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษา แห่งชาติ

สำนักงบประมาณหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรงบประมาณต้องจัดสรร งบประมาณให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและการจัดสรรงบประมาณตามวรรคสองที่ไม่เป็นไปตาม แผนการศึกษาแห่งชาติจะกระทำมิได้

ส่วนที่ ๒

แผนปฏิบัติการตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

มาตรา ๘๓ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและสำนักงาน ร่วมกันจัดทำ แผนปฏิบัติการรายปีเป็นระยะเวลาทุกสี่ปี ในกรณีที่มีปัญหาไม่อาจตกลงกันได้ ให้เสนอ คณะกรรมการนโยบายเพื่อวินิจฉัย เมื่อได้จัดทำแผนปฏิบัติการรายปีดังกล่าวและได้รับความเห็นชอบ จากคณะกรรมการนโยบายแล้วให้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ

ทุกปีก่อนเสนอคำขอรับการจัดสรรงบประมาณต่อสำนักงบประมาณ ให้ส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐที่ร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการตามวรรคหนึ่ง หรือร่วมกันเพื่อปรับปรุง แผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับความจำเป็นและตามสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป แล้วดำเนินการ ต่อไปตามวรรคหนึ่ง

เมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติแผนปฏิบัติการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองแล้ว ให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการนั้น ในกรณีมีวงเงินจัดสรร ไม่เพียงพอ ให้จัดสรรให้ตามมติของคณะรัฐมนตรีตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการนโยบาย

ส่วนที่ ๓

การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล

มาตรา ๘๔ ให้สำนักงานติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามแผนการศึกษาแห่งชาติ และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) การปฏิบัติตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ความก้าวหน้า และผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา

(๒) ข้อจำกัดหรืออุปสรรคที่ทำให้การจัดการศึกษาไม่เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

(๓) แนวทางการจัดการกับข้อจำกัดหรืออุปสรรคตาม (๒)

(๔) เรื่องอื่นใดที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

เพื่อมิให้เป็นภาระแก่สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจนเกินสมควร การประเมินผลการดำเนินการตามแผนการศึกษาแห่งชาติให้ทำเป็นครั้งคราวตามความจำเป็นตามระยะเวลาที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

รายงานตามวรรคหนึ่ง ให้เสนอต่อคณะกรรมการนโยบาย และเมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบแล้ว ให้เสนอรายงานดังกล่าวพร้อมทั้งข้อเสนอแนะหรือข้อสังเกตของคณะกรรมการนโยบายต่อคณะรัฐมนตรี สมาชิกแทนราษฎร และวุฒิสภา และเปิดเผยให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

มาตรา ๘๕ ให้สำนักงานใช้ประโยชน์จากข้อมูลรายรับรายจ่ายของสถานศึกษา ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ในการดำเนินการให้มีการจัดทำรายงานบัญชีรายจ่ายด้านการศึกษาแห่งชาติเป็นครั้งคราวตามที่เห็นสมควร เพื่อรายงานผลการใช้จ่ายทรัพยากรด้านการศึกษาของรัฐบาล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และครัวเรือน รวมทั้งประเมินผลสัมฤทธิ์และปัญหาอุปสรรคในการใช้จ่ายทรัพยากรด้านการศึกษาของประเทศตามแผนการศึกษาแห่งชาติ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี คณะกรรมการนโยบาย และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ

ส่วนที่ ๔

เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

มาตรา ๘๖ รัฐต้องจัดสรรคลื่นความถี่ สื่อตัวนำ และโครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการรับส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม การสื่อสารดิจิทัล อินเทอร์เน็ต และการสื่อสารในรูปแบบอื่น เพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการศึกษา

มาตรา ๘๗ ให้รัฐจัดให้มี ส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนา สื่อการเรียนรู้ แบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ ในรูปแบบสื่อเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาผู้เรียน ครู และส่งเสริมการศึกษาและเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร ทั้งด้านผู้ผลิต ผู้ดูแล และผู้ใช้ประโยชน์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต การดูแล รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

หมวด ๗

คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ

มาตรา ๘๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง

(๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง

(๔) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ

(๕) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ด้านกฎหมาย ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านการศึกษาเพื่อคุณวุฒิตามระดับ ด้านการศึกษาเพื่อการพัฒนาตนเอง ด้านการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านข้อมูลสารสนเทศ ด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน ด้านคนพิการ ด้านบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ และด้านการเงิน การคลังหรือเศรษฐศาสตร์ ด้านละหนึ่งคน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้แทนจากภาคเอกชน ซึ่งสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมธนาคารไทยร่วมกันเสนอจำนวนหนึ่งคน และประชาชนซึ่งเป็นที่ยอมรับนับถือเป็นการทั่วไปว่าเป็นผู้ชำนาญการ ในภูมิปัญญาท้องถิ่นจำนวนหนึ่งคน

ให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยให้เลขาธิการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเป็นผู้ช่วยเลขานุการได้ไม่เกินสองคน

กรรมการตาม (๒) และ (๓) จะมอบอำนาจหรือมอบหมายให้บุคคลอื่น มาประชุมแทนมิได้ เว้นแต่เป็นการมอบให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง

กรรมการตาม (๔) ต้องมาประชุมด้วยตนเอง การมอบหมายให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองของตำแหน่งดังกล่าวมาประชุมแทนอาจทำได้เป็นครั้งคราว แต่ไม่ทำให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นพ้นจากความรับผิดชอบ

มติของคณะกรรมการนโยบายมีผลผูกพันส่วนราชการที่มีหัวหน้าส่วนราชการ เป็นกรรมการ การที่ส่วนราชการใดดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการนโยบาย ให้ถือว่าหัวหน้าส่วนราชการซึ่งเป็นกรรมการนั้นจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

การไม่เข้าร่วมประชุมไม่ว่าด้วยเหตุใด ไม่เป็นเหตุให้ไม่ต้องปฏิบัติตามความในวรรคห้า

มาตรา ๘๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี

ข. ลักษณะต้องห้าม

- (๑) เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๒) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๔) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

(๕) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย

มาตรา ๙๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวาระหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระและยังมิได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้ถือว่าคณะกรรมการนโยบายประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่เหลืออยู่และให้คณะกรรมการนโยบายปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

เมื่อตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวาระหนึ่งว่างลงก่อนครบวาระให้ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลงและให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

ก่อนครบกำหนดตามวาระตามวาระหนึ่ง ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ภายในเก้าสิบวันก่อนครบกำหนดตามวาระ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๙๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘๙
- (๔) คณะกรรมการนโยบายมีมติให้ออกจากตำแหน่งด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการเท่าที่มีอยู่ เพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย
- (๕) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่

มาตรา ๙๒ การประชุมคณะกรรมการนโยบายต้องมีกรรมการมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการนโยบาย ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการคนที่หนึ่งหรือคนที่สองตามลำดับเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๙๓ ให้คณะกรรมการนโยบายมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับการศึกษาต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

ตามมาตรา ๗๙

(๓) เสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

(๔) เสนอแนะเกี่ยวกับแผนอัตรากำลังด้านการศึกษาที่ต่ำกว่าระดับอุดมศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

(๕) จัดให้มีกลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและกำหนดมาตรการที่จะให้หน่วยงานของรัฐชี้ชวน ส่งเสริม และสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังกล่าว

(๖) ติดตามดูแลการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้และแผนการศึกษาแห่งชาติ ในกรณีความปรากฏว่ามีการปฏิบัติหรือดำเนินการไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้หรือแผนการศึกษาแห่งชาติ ให้รายงานต่อคณะรัฐมนตรีและเปิดเผยให้ประชาชนทราบ แต่ในกรณีที่ไม่พบการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๐ ให้แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องภายในเวลาที่คณะกรรมการนโยบายกำหนดก่อน หากมิได้มีการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง ให้รายงานต่อคณะรัฐมนตรีและเปิดเผยให้ประชาชนทราบ

(๗) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการปฏิรูปการศึกษาหรือสร้างนวัตกรรมในการศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาการของโลกและความจำเป็นของประเทศ

(๘) พิจารณาเสนอแนะให้มี ปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาต่อคณะรัฐมนตรี รวมทั้งเสนอแนะให้มีการปรับปรุงพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์จากการทดลองตาม (๗)

(๙) แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการนโยบายมอบหมาย

(๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบข้อเสนอแนะตาม (๗) แล้ว คณะกรรมการนโยบาย จะเสนอแนะให้มีการตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อให้มีการทดลองการปฏิรูปการศึกษาหรือสร้างนวัตกรรม ในการศึกษาในขอบเขต พื้นที่ หรือสถานศึกษา ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น ให้มีการดำเนินการจัดการศึกษาหรือดำเนินการตามนวัตกรรมในการศึกษาในขอบเขต พื้นที่ และสถานศึกษาตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว โดยไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตามที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว

มาตรา ๔๔ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และต่อเนื่องของคณะกรรมการนโยบาย คณะกรรมการที่คณะกรรมการนโยบายแต่งตั้ง ตามมาตรา ๔๓ (๔) อย่างน้อยต้องมีคณะกรรมการซึ่งทำหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการทำหน้าที่ศึกษาและวิจัย เพื่อเสนอแนะงานด้านวิชาการเกี่ยวกับ ระบบการศึกษา ระบบการเงินและเศรษฐศาสตร์เพื่อการศึกษา การดูแลและพัฒนาเด็กเล็ก การผลิต และพัฒนาครู สถานศึกษา ตลอดจนระบบหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ และหน้าที่อื่น ที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

(๒) คณะกรรมการทำหน้าที่ยกร่างแผนการศึกษาแห่งชาติและเสนอแนะการปรับปรุง แผนการศึกษาแห่งชาติตามที่จำเป็นเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการนโยบาย และหน้าที่อื่นที่คณะกรรมการ นโยบายกำหนด

(๓) คณะกรรมการทำหน้าที่ติดตามดูแลการจัดการศึกษาให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัตินี้และแผนการศึกษาแห่งชาติ และหน้าที่อื่นที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

(๔) คณะกรรมการทำหน้าที่ขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา เพื่อสนับสนุน ติดตาม และขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศในด้านการศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ และแผนการศึกษาแห่งชาติ รวมตลอดทั้งศึกษาแนวทางการปฏิรูปการศึกษาและสร้างนวัตกรรมในการศึกษาตามมาตรา ๔๓ (๗) เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการนโยบาย และหน้าที่อื่นที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

ในกรณีที่เห็นสมควร คณะกรรมการนโยบายจะแต่งตั้งคณะกรรมการให้ทำหน้าที่ แทนคณะกรรมการนโยบายในการให้ความเห็นชอบในเรื่องต่าง ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่กรณีตามมาตรา ๔๓ (๒) ก็ได้ และเมื่อคณะกรรมการดังกล่าวให้ความเห็นชอบและแจ้งให้ คณะกรรมการนโยบายทราบแล้ว ให้ถือว่าคณะกรรมการนโยบายได้ให้ความเห็นชอบแล้ว เว้นแต่คณะกรรมการนโยบายจะมีมติเป็นอย่างอื่น

ให้ประธานกรรมการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง มาจากกรรมการ ของคณะกรรมการนโยบาย

มาตรา ๔๕ ให้นำความในมาตรา ๔๒ มาใช้บังคับแก่การประชุมคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๔๓ (๔) ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๔๖ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติเป็นส่วนราชการ ในส่วนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นกรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ บริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการและกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน มีหน้าที่

รับผิดชอบงานธุรการ และดำเนินการเพื่อให้คณะกรรมการนโยบายบรรลุมรรณกิจและหน้าที่ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ รวมตลอดทั้งอำนวยความสะดวก ประสานงาน ให้ความร่วมมือ ส่งเสริม และสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการนโยบาย และให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ดำเนินการหรือจัดให้มีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย รวบรวม และจัดทำข้อมูล เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบาย คณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการ ที่คณะกรรมการนโยบายแต่งตั้ง

(๒) รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดเก็บไว้ เพื่อนำไปวิเคราะห์วิจัยหรือใช้ประโยชน์ในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยจะใช้วิธีการเชื่อมโยงกับระบบของหน่วยงานดังกล่าวก็ได้

(๓) จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์และอุปสรรคของการศึกษา ของประเทศ รายงานดังกล่าวเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายแล้ว ให้เสนอต่อ คณะรัฐมนตรีและเปิดเผยให้ประชาชนทราบ

(๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการ นโยบายมอบหมาย

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ สำนักงานจะจัดให้มีผู้มีความรู้และความเชี่ยวชาญ ในการวิจัยมาทำหน้าที่เต็มเวลา หรือจะจัดให้มีคณะผู้เชี่ยวชาญเพื่อปฏิบัติหน้าที่หรือดำเนินการ เรื่องหนึ่งเรื่องใดเป็นการเฉพาะตามความจำเป็นเป็นครั้งคราว ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และค่าตอบแทนที่คณะกรรมการนโยบายกำหนดก็ได้

ให้สำนักงานมีเลขาธิการคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติเป็นหัวหน้า ส่วนราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน รับผิดชอบขึ้นตรง ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในสำนักงาน

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๗ ในวาระเริ่มแรก ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๔๘ (๕) ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้ประกอบด้วย กรรมการตามมาตรา ๔๘ (๑) (๒) (๓) (๔) และมาตรา ๔๘ วรรคสอง

มาตรา ๔๘ ให้โอนบรรดาหน้าที่และอำนาจ กิจการ ทรัพย์สิน งบประมาณ สิทธิ หนี้ และภาระผูกพันของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ไปเป็นของ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

มาตรา ๙๙ บรรดาคดีของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้ฟ้องหรือถูกฟ้องเป็นคดีต่อศาลไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าสำนักงาน คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการตามพระราชบัญญัตินี้เป็นผู้ฟ้อง หรือถูกฟ้องในคดีดังกล่าว และให้ถือว่าผู้รับมอบอำนาจให้ดำเนินคดีแทนสำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการในคดีนั้น ๆ เป็นผู้รับมอบอำนาจจากสำนักงาน คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐๐ ให้โอนบรรดาข้าราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของสำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษา แห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงโครงสร้างและอัตรากำลังของสำนักงานคณะกรรมการ นโยบายการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ข้าราชการหรือลูกจ้างซึ่งโอนมาตามวรรคหนึ่ง ผู้ใดมีความประสงค์ที่จะโอนไปปฏิบัติงานที่ส่วนราชการอื่น ให้แจ้งความประสงค์ต่อผู้บังคับบัญชา ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ผู้บังคับบัญชายินยอมให้ผู้นั้น โอนไปปฏิบัติงานที่ส่วนราชการอื่นได้

ในกรณีที่ข้าราชการซึ่งโอนมาตามวรรคหนึ่งผู้ใดไม่ประสงค์จะปฏิบัติงานที่สำนักงาน คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ และไม่ประสงค์ที่จะโอนไปปฏิบัติงาน ที่ส่วนราชการอื่นตามวรรคสอง ให้แจ้งความประสงค์ดังกล่าวต่อผู้บังคับบัญชาก่อนภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ถือว่าเป็นการให้ออกจากราชการเพราะทางราชการ เลิกหรือยุบตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการหรือกฎหมายว่าด้วยกองทุน บำเหน็จบำนาญข้าราชการ

ในกรณีที่ลูกจ้างซึ่งโอนมาตามวรรคหนึ่งผู้ใดไม่ประสงค์จะปฏิบัติงานที่สำนักงาน คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ และไม่ประสงค์ที่จะโอนไปปฏิบัติงาน ที่ส่วนราชการอื่นตามวรรคสอง ให้แจ้งความประสงค์ดังกล่าวต่อผู้บังคับบัญชาก่อนภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ถือว่าเป็นการออกจากงานเพราะทางราชการ เลิกหรือยุบตำแหน่งหรือเลิกจ้างโดยไม่มีความผิดและให้ได้รับบำเหน็จตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง

มาตรา ๑๐๑ ให้กองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่จัดตั้งขึ้น ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย กองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ ยังคงมีอยู่และดำเนินการต่อไปจนกว่าเงินที่มีอยู่ ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับจะหมดไปหรือคณะรัฐมนตรีมีมติให้ยุบ ในระหว่างระยะเวลา ดังกล่าวให้กฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๖๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยกองทุนพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ ยังคงมีผลใช้บังคับได้ต่อไป

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้ยุบกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาตามวรรคหนึ่ง ให้เงินที่เหลืออยู่โอนไปเป็นของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุน เพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นต้นไป คำว่า “กองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา” ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือกฎหมายอื่นใด ให้หมายถึง “กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา” ตามพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ และให้กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษานำเงินที่ได้รับการจัดสรรตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไปใช้เพื่อประโยชน์ในการสนับสนุนการผลิตและพัฒนาครู และนวัตกรรมทางการศึกษา รวมทั้งการวิจัย การพัฒนา และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยคำนึงถึงการก่อให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษาเป็นเป้าหมายสำคัญ

มาตรา ๑๐๒ ให้แผนการศึกษาแห่งชาติที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติเห็นว่าแผนการศึกษาแห่งชาติตามวรรคหนึ่งส่วนใดขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการปรับปรุงโดยพลันและเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ให้ดำเนินการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๐๓ บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีที่อ้างถึงสภาการศึกษาหรือคณะกรรมการสภาการศึกษา ให้ถือว่าอ้างถึงคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ และที่อ้างถึงสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เลขาธิการสภาการศึกษา ข้าราชการ หรือลูกจ้างของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ให้ถือว่าอ้างถึงสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ ข้าราชการ หรือลูกจ้างของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ตามลำดับ

มาตรา ๑๐๔ ให้บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับการศึกษาที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

ให้หน่วยงานผู้รักษาการตามกฎหมายดำเนินการปรับปรุงหรือแก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัตินี้ภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากกรณีมีเหตุจำเป็นไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าวได้ ให้หน่วยงานผู้รักษาการตามกฎหมายเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติขยายระยะเวลาอีกได้ไม่เกินหนึ่งปี เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ให้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่งเป็นอันยกเลิก

ให้กฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะมีการออกกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๑๓ ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐๕ ในวาระเริ่มแรกเป็นเวลาไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทำหน้าที่เป็นสถาบันพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัตินี้

ในระหว่างระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีหน้าที่และอำนาจตามที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสถาบันพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ด้วย

ในระหว่างระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาว่าสมควรจะจัดตั้งสถาบันพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ขึ้นหรือไม่ หากคณะรัฐมนตรีมีมติว่าไม่สมควรจัดตั้งสถาบันพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ หรือมิได้มีมติภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทำหน้าที่ตามวรรคหนึ่งและมีหน้าที่และอำนาจตามวรรคสองต่อไป

ในระหว่างระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขอยืมตัวข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมาปฏิบัติงานให้แก่สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้ และในระหว่างการปฏิบัติงานดังกล่าว ให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวมีสิทธิได้รับประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมจากสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้ตามที่คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติกำหนด

มาตรา ๑๐๖ ให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการเพื่อให้มีการจัดระเบียบบริหารราชการในกระทรวงศึกษาธิการให้สอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้ โดยจะต้องดำเนินการให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการและหน่วยงานภายในทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค เป็นไปอย่างมีเอกภาพและสามารถบูรณาการระหว่างส่วนราชการและหน่วยงานภายในกระทรวงและหน่วยงานอื่นเพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ให้การบริหารราชการในกระทรวงศึกษาธิการอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเวลาสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๐๗ ให้ครูซึ่งได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูตามกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูและปฏิบัติหน้าที่ครูได้ต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้สามารถต่ออายุใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูตามกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ต่อไป

ครูซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่และยังมิได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูตามกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มีสิทธิขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูตามกฎหมายดังกล่าว

ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับแก่ผู้ขอรับและผู้ได้รับใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่นตามกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๐๘ ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ในสถานศึกษาของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและรองผู้บริหารสถานศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี และมีสิทธิได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินวิทยฐานะ และประโยชน์ตอบแทนอื่นตามอัตราเดียวกับที่ผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษาดังกล่าวได้รับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๐๙ ให้ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นศึกษานิเทศก์ตามพระราชบัญญัตินี้ และมีสิทธิได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินวิทยฐานะ และประโยชน์ตอบแทนอื่นเช่นเดียวกับที่ได้รับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๑๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๐๔ และมาตรา ๑๐๖ ให้บุคลากรทางการศึกษาอื่น นอกจากที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐๘ และมาตรา ๑๐๙ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมีการปรับปรุงหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายตามมาตรา ๑๐๔ และมีการจัดระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ตามมาตรา ๑๐๖ เป็นอย่างอื่น โดยให้มีสิทธิได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินวิทยฐานะ และประโยชน์ตอบแทนอื่นเช่นเดียวกับที่ได้รับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... เพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศต่อที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาตามมาตรา ๒๗๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำ บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา

โดยที่แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา เรื่องที่ ๑ : การปฏิรูประบบการศึกษา และการเรียนรู้โดยรวมของประเทศโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่และกฎหมาย ลำดับรอง กำหนดเป้าหมายให้มีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาที่เป็นกลไกสำคัญ ต่อการบริหารและจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... โดยกำหนดตัวชี้วัดเป็นการจัดทำ แก้ไขและปรับปรุงกฎหมาย ให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... กรณีจึงเป็นการเสนอให้มีการตรา ร่างพระราชบัญญัติเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา

๒. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่มาตรา ๕๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการ ให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษา ทุกระดับ อีกทั้งจัดให้มีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งต้องมีการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ และได้มาตรฐานสากล มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ การจัดการศึกษาของประเทศจำเป็นต้องสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต ความคล่องตัวที่จะรองรับ ความหลากหลายของการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเพิ่มการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของภาคเอกชนและภาคประชาชน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา ยกระดับคุณภาพการศึกษา สร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ตลอดจนสร้างเสริมให้ ระบบการศึกษามีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษา และสร้างเสริมธรรมาภิบาล ของระบบการศึกษา ประกอบกับมาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา และมาตรา ๒๖๑ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้มีการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ รวมทั้งด้านการศึกษา โดยเฉพาะ ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครู ซึ่งเป็นวิชาชีพชั้นสูง

ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน จึงสมควรมีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติเพื่อเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารและการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในอนาคต จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๓. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... แบ่งออกเป็น ๗ หมวด และบทเฉพาะกาล รวมจำนวน ๑๑๐ มาตรา มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังต่อไปนี้

๓.๑ หมวด ๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา (ร่างมาตรา ๖ ถึงร่างมาตรา ๑๙)

การจัดการศึกษาตามร่างพระราชบัญญัตินี้ต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการพัฒนาบุคคลให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม เป็นคนดี มีวินัย รู้จักสิทธิควบคู่กับหน้าที่และความรับผิดชอบ ภูมิใจและตระหนักในความสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ มีทักษะการเรียนรู้ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิตที่สอดคล้องและเท่าทันพัฒนาการของโลก มีโอกาสพัฒนาความถนัดของตนให้เกิดความเชี่ยวชาญได้ มีสำนึกในความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างผาสุก (ร่างมาตรา ๖) ในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว การจัดการศึกษาต้องพัฒนา ฝึกฝน และบ่มเพาะให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่ดี ก่อเกิดเป็นสมรรถนะที่นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตและการทำงานได้อย่างบูรณาการกัน (ร่างมาตรา ๗) ซึ่งในการพัฒนา ฝึกฝน และบ่มเพาะให้ผู้เรียนมีสมรรถนะ ต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดตามระดับช่วงวัย ได้แก่ ช่วงวัยที่หนึ่ง (ตั้งแต่แรกเกิดจนมีอายุครบหนึ่งปี) ช่วงวัยที่สอง (เมื่อมีอายุเกินหนึ่งปีจนถึงสามปี) ช่วงวัยที่สาม (เมื่อมีอายุเกินสามปีจนถึงหกปี) ช่วงวัยที่สี่ (เมื่อมีอายุเกินหกปีจนถึงสิบสองปี) ช่วงวัยที่ห้า (เมื่อมีอายุเกินสิบสองปีจนถึงสิบห้าปี) ช่วงวัยที่หก (เมื่อมีอายุเกินสิบห้าปีจนถึงสิบแปดปี) และช่วงวัยที่เจ็ด (การศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรือทักษะอาชีพขั้นสูง) (ร่างมาตรา ๘) นอกจากนี้ ให้มีการส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ และกระตุ้นให้บุคคลใฝ่ใจแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อเป็นการพัฒนาตนเอง หรือการเรียนรู้ตลอดชีวิต (ร่างมาตรา ๙) และให้รัฐจัดให้มีการจัดการศึกษาแก่บุคคลซึ่งมิได้เข้ารับการศึกษามาตามช่วงวัยโดยอาจเปลี่ยนแปลงระยะเวลาและเป้าหมายของแต่ละช่วงวัยให้เหมาะสมกับอายุของผู้เรียนและจะจัดให้มีระบบที่เน้นเป้าหมายเพื่อการประกอบอาชีพโดยตรงด้วยก็ได้ (ร่างมาตรา ๑๐)

ในการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามระดับช่วงวัย ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่หรือสิทธิของรัฐ เอกชน และบุคคลต่าง ๆ ได้แก่ หน้าที่ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองในการจัดให้บุตรหรือผู้ซึ่งอยู่ในความปกครองได้รับการดูแลและพัฒนาจนบรรลุเป้าหมายของช่วงวัยที่หนึ่ง สิทธิของบุพการีหรือผู้ปกครองในการจัดการศึกษาให้แก่ผู้สืบสันดานหรือผู้ซึ่งอยู่ในความปกครองได้ ตั้งแต่ช่วงวัยที่สองจนถึงช่วงวัยที่หก สิทธิของเอกชนในการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงวัยและทุกระบบ หน้าที่ของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาและหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน

ช่วยเหลือ และอุดหนุนการจัดการศึกษา หน้าที่ของบุคคลและเอกชนในการส่งเสริม สนับสนุนช่วยเหลือ อุดหนุน และให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาตามกำลังความสามารถ (ร่างมาตรา ๑๑)

การจัดการศึกษาของสถานศึกษาของรัฐต้องอยู่บนพื้นฐานสำคัญที่ได้กำหนดไว้ (ร่างมาตรา ๑๔) ส่วนการจัดการศึกษาของเอกชนต้องไม่มุ่งแสวงหากำไรมาแบ่งปันกัน เว้นแต่จะมีกฎหมายอนุญาตให้ทำได้ โดยสถานศึกษาของเอกชนมีสิทธิได้รับการลดหย่อนภาษีอากร การลดอัตราภาษี หรือได้รับสิทธิและประโยชน์ทางภาษีอากรอื่นตามที่กฎหมายกำหนด (ร่างมาตรา ๑๕) และให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการให้สถานศึกษาของเอกชนจัดให้ครูได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน เงินหรือสิทธิประโยชน์อื่นให้สอดคล้องกับครูของสถานศึกษาของรัฐ โดยรัฐอาจให้เงินอุดหนุนแก่ครูเพิ่มเติมได้ (ร่างมาตรา ๑๖) หรือรัฐอาจใช้มาตรการสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรเพื่อจูงใจ ส่งเสริม และสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในฐานะเป็นแหล่งเรียนรู้เชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการปฏิบัติงานได้จริง (ร่างมาตรา ๑๗) นอกจากนี้ กรณีที่รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าการให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการจัดการศึกษาจะประหยัด และมีประสิทธิภาพดีกว่า รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสนับสนุนเงินหรือทรัพย์สินแทนการจัดการศึกษาเองก็ได้ (ร่างมาตรา ๑๘)

ในแต่ละจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ประชาชนอาจรวมตัวกันเป็นคณะบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ เสนอแนะ อุดหนุน หรือให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในจังหวัดนั้นหรือจังหวัดใกล้เคียงได้ (ร่างมาตรา ๑๘)

๓.๒ หมวด ๒ สถานศึกษา (ร่างมาตรา ๒๐ ถึงร่างมาตรา ๓๑)

หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาต้องจัดให้มีสถานศึกษาของรัฐให้เพียงพอ มีสภาพและสิ่งแวดล้อมและสภาวะที่ปลอดภัย มีสถานที่ อุปกรณ์ ครู และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาครบถ้วนตามความจำเป็น ทั้งนี้ สถานศึกษาของรัฐอาจเป็นนิติบุคคลได้ตามที่มีกฎหมายกำหนด (ร่างมาตรา ๒๐) หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษา และสถานศึกษาของรัฐมีหน้าที่ส่งเสริม กระตุ้น อำนวยความสะดวก และจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ให้ประชาชนสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้โดยสะดวก โดยอาจจัดให้มีระบบการวัดผลและประเมินผลสำหรับผู้ซึ่งประสงค์จะได้หนังสือรับรอง ประกาศนียบัตร หรือวุฒิปัตร หรือสะสมเพื่อรับประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือปริญญาได้ (ร่างมาตรา ๒๑)

สถานศึกษาของรัฐมีหน้าที่จัดให้ผู้ซึ่งประสงค์จะเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่หนึ่งได้เข้าเรียนโดยไม่ต้องสอบแข่งขันหรือคัดเลือกด้วยวิธีการใด หากมีผู้ประสงค์จะเข้าเรียนมากกว่าที่จะรับได้ให้ใช้วิธีจับสลาก ส่วนการรับเข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่หนึ่งและระดับมัธยมศึกษาปีที่สี่หรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สถานศึกษาอาจให้มีการคัดเลือก แต่ต้องเป็นไปเพื่อวัดผลการเรียนรู้และทักษะในระดับก่อนหน้าเป็นสำคัญ (ร่างมาตรา ๒๒)

ให้สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาสำหรับช่วงวัยที่สี่ ช่วงวัยที่ห้า และช่วงวัยที่หก มีคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อทำหน้าที่กำกับ เสนอแนะ หรือช่วยเหลือสถานศึกษาในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย (ร่างมาตรา ๒๓) ในแต่ละจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ให้มีการประชุมร่วมกันของประธานในคณะกรรมการสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมทั้งเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในจังหวัด โดยอาจเชิญหน่วยงานของรัฐ เอกชน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้เชิญคณะบุคคลที่มีการรวมตัวกันในจังหวัดตามมาตรา ๑๘ มาร่วมประชุมด้วย (ร่างมาตรา ๒๔)

ให้คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติกำหนดแนวทางความเป็นอิสระของสถานศึกษาของรัฐ (ร่างมาตรา ๒๕) รวมทั้งให้มีการจัดสรรงบประมาณให้แก่สถานศึกษาของรัฐ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่าจำนวนเงินขั้นต่ำในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา (ร่างมาตรา ๒๖) การกำหนดที่มาของรายได้ของสถานศึกษาของรัฐ (ร่างมาตรา ๒๗) การใช้จ่ายเงินรายได้เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาและแก่ผู้เรียน (ร่างมาตรา ๒๘) และการให้อำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษาของรัฐ (ร่างมาตรา ๒๙) นอกจากนี้ คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ อาจจัดให้มีระเบียบว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุที่ใช้จากรายได้ของสถานศึกษาขึ้นเป็นการเฉพาะสำหรับสถานศึกษาได้โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (ร่างมาตรา ๓๐)

๓.๓ หมวด ๓ ครูและบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา (ร่างมาตรา ๓๒ ถึงร่างมาตรา ๔๖)

ครูมีหน้าที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ พัฒนาทักษะ สร้างนิสัย และสมรรถนะ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายตามระดับช่วงวัย ซึ่งนอกจากวิธีการสอน ให้ใช้วิธีการอบรม บ่มเพาะ ชี้นำ สร้างแรงบันดาลใจ และวิธีการหรือกระบวนการอื่นใดที่จะทำให้เกิดความเข้าใจ ใฝ่รู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองประกอบกัน (ร่างมาตรา ๓๒) และเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของครูเกิดความสมบูรณ์และดำรงฐานะอันสูงส่งในการหล่อหลอมคน ครูต้องอุทิศตนในการปฏิบัติหน้าที่ ทำการศึกษา ค้นคว้า และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งปฏิบัติตนเป็นแม่พิมพ์และแบบอย่างที่ดี (ร่างมาตรา ๓๓) และต้องมีคุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะเฉพาะตามที่กำหนดไว้ (ร่างมาตรา ๓๔ และร่างมาตรา ๓๗) โดยให้มีกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งต้องมีหลักประกันความเป็นข้าราชการหรือความเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ การได้รับสิทธิประโยชน์ที่เทียบเคียงได้กับข้าราชการอื่น ความโปร่งใสในการรับบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งอย่างเป็นธรรม และการได้รับค่าตอบแทนอย่างเพียงพอต่อการดำรงชีพ รวมทั้งหลักประกันอื่นในการดำรงตน และปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีศักดิ์ศรี (ร่างมาตรา ๓๕) และให้คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาร่วมกันจัดให้มีการศึกษาและวิจัยหาต้นแบบ กระบวนการ และวิธีการในการจัดการเรียนการสอนในการผลิตครู (ร่างมาตรา ๓๘)

ครูต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ยกเว้นครูซึ่งจัดกระบวนการเรียนรู้ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา หรือผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และจัดกระบวนการเรียนรู้วิชาหนึ่งวิชาใดเป็นการเฉพาะตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยครูต้องเข้ารับการพัฒนาตามรอบระยะเวลาที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยกรนั้น (ร่างมาตรา ๓๙) ในสถานศึกษาของรัฐที่จัดกระบวนการเรียนรู้สำหรับช่วงวัยที่สอง ช่วงวัยที่สาม ช่วงวัยที่สี่ ช่วงวัยที่ห้า และช่วงวัยที่หก ให้มีผู้บริหารสถานศึกษาคนหนึ่ง รับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษา เป็นผู้บังคับบัญชาของครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา และให้มีรองผู้บริหารสถานศึกษาได้ โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำหน้าที่ครูมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปีและรองผู้บริหารสถานศึกษามาก่อน และรองผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งทำหน้าที่ช่วยงานบริหารหรือธุรการอาจแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมิใช่เป็นครูได้ (ร่างมาตรา ๔๐) ให้ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาของรัฐได้รับเงินเดือน เงินวิทยฐานะ เงินประจำตำแหน่ง และค่าตอบแทนอื่นตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยกรนั้น และให้บุคลากร

ทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง หรือค่าตอบแทนอื่นตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาและรองผู้บริหารสถานศึกษาอาจมีชื่อตำแหน่งเรียกเป็นอย่างอื่นตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการนั้นได้ (ร่างมาตรา ๔๑)

ให้มีองค์กรของครู เรียกว่า “คุรุสภา” มีหน้าที่และอำนาจในการออก การพักใช้ และการเพิกถอนใบรับรองการประกอบวิชาชีพครู ดูแล ส่งเสริม ช่วยเหลือด้านสวัสดิการ และประโยชน์อื่นใด รวมตลอดทั้งการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครู และหน้าที่อื่นที่จะยังประโยชน์ต่อครู (ร่างมาตรา ๔๒) และให้กระทรวงศึกษาธิการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา (ร่างมาตรา ๔๓) มีการกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางเกี่ยวกับระบบการติดตามและประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของรัฐ (ร่างมาตรา ๔๔) และกำหนดให้ในการพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ เลื่อนตำแหน่ง และเลื่อนเงินเดือน สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ต้องไม่ขัดแย้งหรือไม่สอดคล้องกับหลักพื้นฐานในการพิจารณาผลการปฏิบัติงานที่สะท้อนพัฒนาการ ผลสัมฤทธิ์ ความสามารถในการเป็นครู และประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๔๕)

นอกจากนี้ ได้กำหนดให้สถานศึกษาของรัฐขอความร่วมมือจากบุคคลซึ่งมีประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้มีส่วนร่วมในการถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียนเป็นครั้งคราว (ร่างมาตรา ๔๖)

๓.๔ หมวด ๔ การจัดการศึกษา (ร่างมาตรา ๔๗ ถึงร่างมาตรา ๖๖)

ส่วนที่ ๑ ระบบการศึกษา ได้แบ่งออกเป็นสามระบบ ได้แก่ การศึกษาเพื่อคุณวุฒิตามระดับ การศึกษาเพื่อการพัฒนาตนเอง และการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต (ร่างมาตรา ๔๗) การศึกษาเพื่อคุณวุฒิตามระดับ ได้แก่ การจัดการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายตามระดับช่วงวัย โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการให้มีการจัดการศึกษาเพื่อคุณวุฒิตามระดับอย่างทั่วถึงเพื่อให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพทัดเทียมกัน (ร่างมาตรา ๔๘) โดยการศึกษาเพื่อคุณวุฒิตามระดับแบ่งออกเป็นสามระดับ ได้แก่ การศึกษาก่อนวัยเรียน การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา (ร่างมาตรา ๔๙) การศึกษาเพื่อการพัฒนาตนเอง คือ การศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพ ทักษะ และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านตามความถนัดของตน โดยอาจจัดให้มีใบรับรองคุณวุฒิตามความเหมาะสมได้ (ร่างมาตรา ๕๓) ส่วนการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต คือ การดำเนินการด้วยวิธีการใด ๆ เพื่อให้บุคคลเรียนรู้ในเรื่องที่ตนสนใจได้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปเติมเต็มชีวิตให้แก่ตนเองและเกิดประโยชน์ต่อสังคม (ร่างมาตรา ๕๔) ทั้งนี้ ให้จัดให้มีระบบการเทียบเคียงหรือเทียบโอนผลการเรียน ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ หรือสมรรถนะ ที่ได้รับจากการศึกษาตามมาตรา ๔๗ (๑) (๒) หรือ (๓) (ร่างมาตรา ๕๕)

ส่วนที่ ๒ หลักสูตรและการประเมินผล ได้กำหนดให้การจัดหลักสูตร ต้องมุ่งให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ให้ผู้เรียนมีสมรรถนะ และบรรลุเป้าหมาย ตามระดับช่วงวัย (ร่างมาตรา ๕๗) กำหนดให้มีสถาบันพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้เป็นหน่วยงานของรัฐ ในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่และอำนาจที่เกี่ยวกับเรื่องหลักสูตร การจัดการกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การเทียบเคียงหรือเทียบโอนผลการเรียน ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ หรือสมรรถนะ การฝึกอบรมและพัฒนาครู (ร่างมาตรา ๕๘) กำหนดเรื่องการจัดทำต้นแบบของ สถาบันพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ โดยให้สถานศึกษานำต้นแบบไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร และสถานศึกษาอาจปรับปรุงแก้ไขหรือเพิ่มเติมต้นแบบได้โดยจะต้องไม่ขัดแย้งหรือไม่สอดคล้องกับ ต้นแบบนั้น (ร่างมาตรา ๕๙) โดยสถานศึกษาอาจจัดให้มีหลักสูตรของสถานศึกษาเป็นการเฉพาะได้ (ร่างมาตรา ๖๑) ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรของสถานศึกษาต้องมุ่งส่งเสริม การเรียนรู้เชิงรุก (ร่างมาตรา ๖๔) ทั้งนี้ หลักสูตรของสถานศึกษาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ต้องมีความยืดหยุ่นที่ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัด และเปิดช่องทางที่มีความหลากหลายที่ผู้เรียนมีโอกาสเลือกได้ตามความถนัดหรือความประสงค์ จะศึกษาต่อ โดยสถานศึกษา (ร่างมาตรา ๖๒) มีการกำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการและสถาบัน พัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ติดตามการใช้หลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา (ร่างมาตรา ๖๓) ส่วนในเรื่องการประเมินการเรียนรู้ให้เน้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ต่อเป้าหมาย ของผู้เรียนตามระดับช่วงวัย (ร่างมาตรา ๖๕) และกำหนดเรื่องการประเมินผู้เรียนเพื่อกำกับ ติดตาม หรือการประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับชาติ (ร่างมาตรา ๖๖)

๓.๕ หมวด ๕ หน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ (ร่างมาตรา ๖๗ ถึงร่างมาตรา ๗๘)

ส่วนที่ ๑ การกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษา ได้กำหนดให้ เป็นหน้าที่และอำนาจของกระทรวงศึกษาธิการในการจัดการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน และอุดหนุน การจัดการศึกษาของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน และบุคคลหนึ่งบุคคลใด ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของกระทรวงอื่นที่มีกฎหมาย กำหนดไว้เป็นการเฉพาะ (ร่างมาตรา ๖๗) แต่การจัดการอุดมศึกษาต้องเป็นไปเพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาและเป้าหมายตามระดับช่วงวัยตามร่างพระราชบัญญัตินี้ด้วย (ร่างมาตรา ๖๘) โดยวางหลักการในการจัดระเบียบบริหารราชการในกระทรวงศึกษาธิการ หรือส่วน ราชการที่รับผิดชอบการจัดการอุดมศึกษาว่า ต้องไม่มีลักษณะที่ทำให้การจัดการศึกษาถูกแบ่ง ออกเป็นส่วน ๆ อีกระหว่างกันโดยไม่ต่อเนื่องหรือบูรณาการกัน และไม่ทำให้สถานศึกษาขาดอิสระ ในการจัดการศึกษาตามร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๖๙) สำหรับการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาเอกชน ให้ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้พัฒนาคุณภาพและมีส่วนร่วมในการ จัดการศึกษา โดยมีการกำกับดูแลตามความเหมาะสม (ร่างมาตรา ๗๐)

นอกจากนี้ ได้เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินการหรือจัดให้มี สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถานศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุ เป้าหมายด้านการประกอบอาชีพอย่างแพร่หลาย รวมตลอดทั้งส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือ ให้ภาคเอกชนหรือองค์กรที่มีใช้หน่วยงานของรัฐดำเนินการหรือจัดให้มีสถานศึกษาดังกล่าวอย่างทั่วถึง หรือให้มีส่วนร่วมกับสถานศึกษาดังกล่าวในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะ ความรู้ความชำนาญ สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องมุ่งเน้นให้เกิดทักษะและความชำนาญในการ ประกอบอาชีพ และต้องจัดให้มีอุปกรณ์ในการฝึกทักษะและฝีมืออย่างพอเพียง โดยให้หน่วยงานของรัฐ

ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและการพัฒนาเศรษฐกิจมีหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนในด้านการศึกษาและพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อให้การผลิตกำลังคนสอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาประเทศ (ร่างมาตรา ๗๑ ร่างมาตรา ๗๒ และร่างมาตรา ๗๓)

ส่วนที่ ๒ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา กำหนดให้กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่จัดการศึกษา หรือเอกชนซึ่งมีสิทธิในการจัดการศึกษา ต้องดำเนินการจัดการศึกษาให้ได้ผลตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามที่คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติกำหนด และกำหนดให้ส่วนราชการที่จัดการศึกษาดังกล่าวจัดให้มีศึกษานิเทศก์ซึ่งมีความรู้ความสามารถในการแนะนำ ช่วยเหลือ และสนับสนุนการดำเนินการของสถานศึกษาตามความจำเป็น (ร่างมาตรา ๗๔) กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการจัดให้มีการประเมินคุณภาพการศึกษาของประเทศโดยหน่วยงานภายนอกเป็นครั้งคราวตามที่คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติกำหนด (ร่างมาตรา ๗๕) และกำหนดให้สถานศึกษาจัดให้มีกระบวนการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสถานศึกษาอาจขอให้มีการรับรองการพัฒนาคุณภาพได้ (ร่างมาตรา ๗๖)

ส่วนที่ ๓ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการจัดให้มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อประโยชน์ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา การจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษา และการบริหารจัดการการศึกษาของชาติ (ร่างมาตรา ๗๗) และกำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการ สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เกี่ยวกับสถานศึกษา คุณภาพการศึกษา ทางเลือกและโอกาสในการเข้าศึกษา และการดำเนินการด้านอื่นที่จำเป็น (ร่างมาตรา ๗๘)

๓.๖ หมวด ๖ แผนการศึกษาแห่งชาติและทรัพยากรเพื่อการศึกษา (ร่างมาตรา ๗๙ ถึงร่างมาตรา ๘๗)

ส่วนที่ ๑ แผนการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติจัดทำร่างแผนการศึกษาแห่งชาติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ โดยการใช้บังคับและการยกเลิกแผนการศึกษาแห่งชาติให้กระทำโดยพระบรมราชโองการ (ร่างมาตรา ๗๙) โดยกำหนดให้การจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ และต้องคำนึงถึงเรื่องต่าง ๆ และมีเนื้อหาครอบคลุมตามที่กำหนดไว้ (ร่างมาตรา ๘๐) และให้มีการทบทวนความเหมาะสมของแผนการศึกษาแห่งชาติทุกห้าปี และอาจมีการทบทวนความเหมาะสมของแผนการศึกษาแห่งชาติก่อนระยะเวลาดังกล่าวได้ (ร่างมาตรา ๘๑) และกำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยสำนักงบประมาณหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรงบประมาณต้องจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (ร่างมาตรา ๘๒)

ส่วนที่ ๒ แผนปฏิบัติการตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการรายปีเป็นระยะเวลาทุกสี่ปี รวมทั้งปรับปรุงแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับความจำเป็นและตามสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการนั้น (ร่างมาตรา ๘๓)

ส่วนที่ ๓ การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ได้กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามแผนการศึกษาแห่งชาติ และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ (ร่างมาตรา ๘๔) นอกจากนี้ ได้กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติใช้ประโยชน์จากข้อมูลรายรับรายจ่ายของสถานศึกษาในการจัดทำรายงานบัญชีรายจ่ายด้านการศึกษาแห่งชาติเสนอต่อคณะรัฐมนตรี คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ (ร่างมาตรา ๘๕)

ส่วนที่ ๔ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ได้กำหนดให้รัฐต้องจัดสรรคลื่นความถี่ สื่อตัวนำ และโครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการรับส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม การสื่อสารดิจิทัล อินเทอร์เน็ต และการสื่อสารในรูปแบบอื่น เพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการศึกษา (ร่างมาตรา ๘๖) และกำหนดให้รัฐจัดให้มี ส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ แบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ ในรูปแบบสื่อเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาผู้เรียน ครู และส่งเสริมการศึกษา และเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต (ร่างมาตรา ๘๗)

๓.๗ หมวด ๗ คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ (ร่างมาตรา ๘๘ ถึงร่างมาตรา ๙๖)

กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นรองประธานกรรมการคนหนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง มีกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง โดยให้เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เลขาธิการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติเป็นรองเลขานุการได้ไม่เกินสองคน (ร่างมาตรา ๘๘) กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (ร่างมาตรา ๘๙) วาระการดำรงตำแหน่ง (ร่างมาตรา ๙๐) การพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ (ร่างมาตรา ๙๑) การประชุม (ร่างมาตรา ๙๒) หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ (ร่างมาตรา ๙๓) การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ มอบหมาย (ร่างมาตรา ๙๔)

กำหนดให้มีให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เป็นส่วนราชการในส่วนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นกรม ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการและกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน รวมทั้งให้มีเลขาธิการคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เป็นหัวหน้าส่วนราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ รับผิดชอบขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ (ร่างมาตรา ๙๖)

๓.๘ บทเฉพาะกาล (ร่างมาตรา ๙๗ ถึงร่างมาตรา ๑๑๐)

(๑) กำหนดให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ ประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่ง (ร่างมาตรา ๙๗)

(๒) กำหนดให้โอนบรรดาหน้าที่และอำนาจ กิจการ ทรัพย์สิน งบประมาณ สิทธิ หนี้ และภาระผูกพันของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (ร่างมาตรา ๘๘)

(๓) กำหนดให้บรรดาคดีของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการที่ได้ฟ้องหรือถูกฟ้องเป็นคดีต่อศาลไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการตามร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นผู้ฟ้องหรือถูกฟ้องในคดีดังกล่าว และให้ถือว่าผู้รับมอบอำนาจให้ดำเนินคดีแทนสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในคดีนั้น ๆ เป็นผู้รับมอบอำนาจจากสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ (ร่างมาตรา ๘๙)

(๔) กำหนดให้โอนบรรดาข้าราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ และเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงโครงสร้างและอัตรากำลัง จึงกำหนดเกี่ยวกับเรื่องข้าราชการหรือลูกจ้างซึ่งโอนมา ทั้งกรณีที่ไม่ประสงค์จะปฏิบัติงานที่สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ กรณีไม่ประสงค์ที่จะโอนไปปฏิบัติงานที่ส่วนราชการอื่น และกรณีที่ไม่ประสงค์จะโอนไปปฏิบัติงานที่ส่วนราชการอื่น (ร่างมาตรา ๑๐๐)

(๕) กำหนดให้กองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๕ ยังคงมีอยู่และดำเนินการต่อไปจนกว่าเงินที่มีอยู่จะหมดไปหรือคณะรัฐมนตรีมีมติให้ยุบ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้ยุบ ให้เงินที่เหลืออยู่โอนไปเป็นของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ และกำหนดให้คำว่า “กองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา” ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายต่าง ๆ ให้หมายถึง “กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา” และให้กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาได้รับการจัดสรรเงินตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการสนับสนุนการผลิต การวิจัย การพัฒนา และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยคำนึงถึงการก่อให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษาเป็นเป้าหมายสำคัญ (ร่างมาตรา ๑๐๑)

(๖) กำหนดให้แผนการศึกษาแห่งชาติที่ใช้บังคับอยู่ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติเห็นว่าส่วนใดขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติดำเนินการปรับปรุงโดยพลันและเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป และให้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติตามร่างพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๐๒)

(๗) กำหนดให้บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีใดที่อ้างถึงสภาการศึกษาหรือคณะกรรมการสภาการศึกษา ให้ถือว่าอ้างถึงคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ และที่อ้างถึงสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เลขาธิการสภาการศึกษา ข้าราชการ หรือลูกจ้างของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ให้ถือว่าอ้างถึงสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการนโยบาย

การศึกษาแห่งชาติ ข้าราชการ หรือลูกจ้างของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ตามลำดับ (ร่างมาตรา ๑๐๓)

(๘) กำหนดให้บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับการศึกษา ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ โดยให้หน่วยงานผู้รักษาการตามกฎหมายดำเนินการปรับปรุงหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัตินี้ภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากกรณีมีเหตุจำเป็นไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าวได้ ให้หน่วยงานผู้รักษาการตามกฎหมายเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติขยายระยะเวลาอีกได้ไม่เกินหนึ่งปี เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ให้กฎหมายดังกล่าวเป็นอันยกเลิก และกำหนดให้กฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะมีการออกกฎกระทรวงที่ออกตามความในร่างมาตรา ๑๓ ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๐๔)

(๙) กำหนดให้ในวาระเริ่มแรกเป็นเวลาไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทำหน้าที่เป็นสถาบันพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ มีหน้าที่และอำนาจตามที่ เป็นหน้าที่และอำนาจของสถาบันพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ และให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาว่าสมควรจะจัดตั้งสถาบันพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้หรือไม่ หากคณะรัฐมนตรีมีมติว่าไม่สมควรจัดตั้งหรือมิได้มีมติภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทำหน้าที่ต่อไป (ร่างมาตรา ๑๐๕)

(๑๐) กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการเพื่อให้มีการจัดระเบียบบริหารราชการให้สอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาตามร่างพระราชบัญญัตินี้ มีเอกภาพและสามารถบูรณาการระหว่างส่วนราชการและหน่วยงานภายในกระทรวงและหน่วยงานอื่น โดยให้การบริหารราชการในกระทรวงศึกษาธิการอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเวลาสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๐๖)

(๑๑) กำหนดรองรับเกี่ยวกับครูซึ่งได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูและปฏิบัติหน้าที่ครูได้ต่อไป และสามารถต่ออายุใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูได้ต่อไป กำหนดรองรับเกี่ยวกับครูซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่และยังมิได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ให้มีสิทธิขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูตามกฎหมายเดิม และกำหนดให้นำความดังกล่าวมาใช้บังคับแก่ผู้ขอรับและผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่นตามกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๑๐๗)

(๑๒) กำหนดให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและรองผู้บริหารสถานศึกษาตามร่างพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี และมีสิทธิได้รับเงินเดือนเงินประจำตำแหน่ง เงินวิทยฐานะ และประโยชน์ตอบแทนอื่นตามอัตราเดียวกับที่ได้รับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๐๘)

(๑๓) กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นศึกษานิเทศก์ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ และมีสิทธิได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินวิทยฐานะ และประโยชน์ตอบแทนอื่นเช่นเดียวกับที่ได้รับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๐๙)

(๑๔) กำหนดให้บุคลากรทางการศึกษาอื่นนอกจากผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมีการปรับปรุงหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัตินี้และมีการจัดระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการเป็นอย่างอื่น โดยให้มีสิทธิได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินวิทยฐานะ และประโยชน์ตอบแทนอื่นเช่นเดียวกับที่ได้รับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๑๐)

๔. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

กฎหมายฉบับนี้จะทำให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ และได้รับการส่งเสริมให้มีการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งให้ความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาชน และภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ยกย่องคุณภาพการศึกษา และสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ตลอดจนส่งเสริมให้การใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างเสริมธรรมาภิบาลของระบบการศึกษา รวมทั้งเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารและการจัดการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในอนาคต อันจะส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ มีความเจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้นต่อไป

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจาก
ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....

ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....

กฎหมายใหม่

แก้ไข/ปรับปรุง

ยกเลิก

หน่วยงานของรัฐผู้เสนอร่างกฎหมาย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในเรื่อง

๑. ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

แผนยุทธศาสตร์นี้ได้ประเมินคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทยในขณะนี้ว่า "ยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ คนไทยได้รับโอกาสทางการศึกษาสูงขึ้น โดยมีจำนวนปีที่คาดว่าจะได้รับการศึกษา (expected years of schooling) เพิ่มขึ้นจาก ๑๑.๒ ปี ในปี ๒๕๔๓ เป็น ๑๓.๖ ปี ในปี ๒๕๕๙ นอกจากนี้ผู้หญิงมีสัดส่วนได้เรียนมหาวิทยาลัยมากกว่าผู้ชาย อย่างไรก็ตามการศึกษาไทยทุกระดับ ยังมีปัญหาเชิงคุณภาพที่ต้องเร่งแก้ไข เพราะมีปัญหาเรื่องหลักสูตรและระบบการเรียนการสอน ที่เน้นการท่องจำไม่สอนกระบวนการคิด ทำให้ขาดความคิดสร้างสรรค์และทักษะที่จำเป็นอื่น ๆ

ปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และครูที่มีคุณภาพยังกระจายไม่ทั่วถึงโดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล ขณะเดียวกันคนไทยส่วนใหญ่ยังไม่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการใช้อินเทอร์เน็ตของคนไทยเพิ่มขึ้นเป็น ๒๖ ล้านคน แต่เป็นการใช้เพื่อการอ่านหาความรู้ เพียงร้อยละ ๓๑.๗ และอัตราการอ่านหนังสือของคนไทยอยู่ที่ร้อยละ ๘๑.๘ โดยอ่านเฉลี่ยวันละ ๓๗ นาที แต่กลุ่มประชากรวัยสูงอายุ ยังมีอัตราการอ่านที่ต่ำคือประมาณร้อยละ ๕๗.๘

คนไทยทุกกลุ่มวัยยังมีปัญหาด้านคุณภาพ โดยกลุ่มเด็กปฐมวัย (๐-๕ ปี) พบว่า จำนวนเด็กปฐมวัยลดลงอย่างต่อเนื่อง และมีปัญหาพัฒนาการไม่สมวัยกว่าร้อยละ ๒๗.๕ สาเหตุส่วนใหญ่มาจากครอบครัวไม่มีความรู้และเวลาในการเลี้ยงดู อีกทั้งยังมีปัญหาเรื่องคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย

ส่วนกลุ่มเด็กวัยเรียนมีปัญหาด้านความสามารถทางเชาว์ปัญญา (IQ) และความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่ามาตรฐาน โดยมีระดับ IQ เท่ากับ ๙๓.๑ ระดับ EQ เท่ากับ ๔๕.๑๒ รวมถึงมีคะแนน O-NET ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ มีคะแนน PISA ปี ๒๐๑๕ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย OECD ค่อนข้างมาก และตั้งแต่ปี ๒๐๐๐ ถึง ๒๐๑๕ คะแนน PISA ในทั้งสามวิชาที่ใช้ในการสอบมีแนวโน้มลดลง ส่วนวัยรุ่นมีปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร และปัญหายาเสพติด

สำหรับกลุ่มวัยแรงงานมีปัญหาลดคุณภาพแรงงานต่ำ โดยจากการจัดลำดับของ IMD ในปี ๒๐๑๗ พบว่า ประเทศไทยมีผลผลิตภาพแรงงานอยู่ลำดับที่ ๕๗ จาก ๖๓ ประเทศ มีสาเหตุสำคัญจากทักษะและสมรรถนะไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน (Mismatching) และแรงงานไทยทั้งที่เป็นแรงงานฝีมือและแรงงาน

กึ่งฝีมือยังมีทักษะต่ำกว่าความคาดหวังของผู้ประกอบการ ทั้งทักษะด้านภาษาต่างประเทศ การใช้คอมพิวเตอร์ คณิตศาสตร์และการคำนวณ ทักษะการสื่อสารการบริหารจัดการ และความสามารถเฉพาะในวิชาชีพ

ประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมสูงวัยระดับสุดยอดในปี ๒๕๗๙ โดยจะมีสัดส่วนของผู้สูงอายุถึงร้อยละ ๓๐ ขณะที่สัดส่วนวัยเด็กและวัยแรงงานมีสัดส่วนลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยวัยเด็กมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ ๑๔ ขณะที่วัยแรงงานคิดเป็นร้อยละ ๕๖ ทั้งนี้การลดลงของจำนวนวัยแรงงานซึ่งเริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เนื่องจากวัยแรงงานเป็นกลุ่มวัยเดียวที่มีรายได้มากกว่ารายจ่าย ดังนั้นการลดลงของจำนวนวัยแรงงานจึงส่งผลกระทบต่อรายได้ของภาครัฐ ที่จะนำมาใช้จ่ายในการพัฒนาประเทศและการจัดสวัสดิการต่างๆ โดยเฉพาะภาระค่าใช้จ่ายในกลุ่มผู้สูงอายุที่จะมีเพิ่มสูงขึ้น ขณะเดียวกันยังมีการเปลี่ยนแปลงของเจเนอเรชัน (Generation) คือ กลุ่มประชากรที่เกิดและเติบโตในแต่ละช่วงเวลาภายใต้สภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ส่งผลให้มีทัศนคติและวิถีการใช้ชีวิตที่แตกต่างกัน โดยประชากรรุ่นใหม่เกิดมาท่ามกลางความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ส่งผลให้มีแนวความคิดและรูปแบบการใช้ชีวิตต่างไปจากรุ่นก่อน ซึ่งต้องการนโยบายสนับสนุนการเลี้ยงดู การเรียนรู้และการทำงานในรูปแบบที่ต่างออกไป รวมถึงศักยภาพในการใช้และการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ และความรู้จะมีความแตกต่างกันในแต่ละเจเนอเรชัน (Digital Divide) อาจนำไปสู่โอกาสในการมีงานทำที่ดีที่ต่างกัน และส่งผลต่อความเหลื่อมล้ำทางรายได้ขึ้นในอนาคต

คนไทยส่วนใหญ่ยังมีปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม และไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริตและการมีจิตสาธารณะ ค่านิยมในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตามกระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่หลั่งไหลเข้าสู่ประเทศไทย ในสังคมที่เป็นยุคดิจิทัลคนไทยยังขาดทักษะในการคัดกรอง และเลือกรับวัฒนธรรมที่ดีจากต่างประเทศมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้ละทิ้งค่านิยมที่ดีงามอันเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทย และลดคุณค่าของความเป็นไทย นอกจากนี้มีค่านิยมยึดตนเองเป็นหลัก มากกว่าการคำนึงถึงสังคมส่วนรวม รักสนุกและความสบาย เชื่อข่าวลือ ขาดความอดทน ขาดวินัย วัตถุนิยม ยอมรับคนที่ฐานะมากกว่าคนดีมีคุณธรรม

สำหรับสถานการณ์และแนวโน้มด้านความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย ประเทศไทยยังมีความเหลื่อมล้ำในหลายปัจจัย ทั้งในส่วนของความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้ การถือครองทรัพย์สินและการเข้าถึงบริการทางสังคมที่สำคัญ อาทิ การเข้าถึงบริการสาธารณสุข การศึกษา สวัสดิการสังคม กระบวนการยุติธรรมและโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งความเหลื่อมล้ำต่างๆ ต้องได้รับการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง เพื่อเป็นการสร้างความเสมอภาคให้เกิดขึ้นในสังคมไทยโดย "ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง"

การเข้าถึงบริการด้านการศึกษา จากข้อมูลอัตราการเข้าเรียนสุทธิ แสดงให้เห็นว่าประชากรกลุ่มที่มีรายได้สูงกว่าจะมีโอกาสในการเข้าเรียนต่อที่สูงกว่าประชากรกลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาถึงอัตราการเข้าเรียนสุทธิในระดับปริญญาตรี ซึ่งในปี ๒๕๕๘ ประชากรกลุ่มที่มีรายได้สูงที่สุด ๑๐%แรกมีอัตราการเข้าเรียนสุทธิในระดับปริญญาตรีเท่ากับ ๖๒.๘ ขณะที่ประชากรกลุ่มที่มีรายได้ต่ำสุดกลับมีอัตราการเข้าเรียนสุทธิในระดับปริญญาตรีเพียง ๓.๖ เท่านั้น ขณะเดียวกันงบประมาณอุดหนุนด้านการศึกษาของรัฐบาลต่อหัวนักเรียนยังมีจำนวนสูงสุดในระดับปริญญาตรี ซึ่งนอกจากความเหลื่อมล้ำด้านโอกาสในการเข้าถึงแล้ว ยังพบว่ามีความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษา โดยพิจารณาจากผลคะแนนทดสอบ PISA ๒๐๑๕ จำแนกตามกลุ่มประเภทสถานศึกษา พบว่าสถานศึกษาประเภทอาชีวศึกษามีผลคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า ๔๐๐ คะแนน ขณะที่โรงเรียนที่เน้นวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และกลุ่มโรงเรียนสาธิตมีผลคะแนนเฉลี่ยมากกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว

สำหรับดัชนีชี้วัด การพัฒนานวัตกรรมที่สำคัญอื่นๆ อาทิ ด้านการลงทุนวิจัยและพัฒนาของประเทศไทย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก ๑๒,๔๐๖ ล้านบาท ในปี ค.ศ. ๒๐๐๐ เป็น ๔๘,๖๗๑ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๐.๖๒ ต่อ GDP ในปี ค.ศ. ๒๐๑๕ เนื่องจากภาคเอกชนมีการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๗๓ คิดเป็นสัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐ ๗๐:๓๐ อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังมีการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในเอเชีย เช่น เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น จีน และสิงคโปร์ซึ่งมีสัดส่วนระหว่างร้อยละ ๒.๐ - ๓.๐ ต่อ GDP บุคลากรรองรับการพัฒนานวัตกรรมยังไม่เพียงพอต่อการสร้างฐานกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประเทศนวัตกรรมในอนาคต โดยในปี ค.ศ. ๒๐๑๕ กำลังแรงงานสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๓,๙๗๙,๑๙๓ คน แบ่งเป็นผู้ที่จบสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีโดยตรงและทำงานตรงสายประมาณ ๑.๘ ล้านคน ผู้ที่จบสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแต่ทำงานด้านอื่นประมาณ ๑.๕ ล้านคน และผู้ที่จบการศึกษาด้านอื่นแต่มาทำงานในสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประมาณ ๐.๖ ล้านคน และแม้ว่าจำนวนบุคลากรวิจัยและพัฒนา ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (ปี ค.ศ. ๒๐๑๑ - ๒๐๑๕) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี ค.ศ. ๒๐๑๕ จำนวนบุคลากรวิจัยและพัฒนาที่ทำงานเทียบเท่าเต็มเวลา (FTE) เพิ่มขึ้นเป็น ๘๙,๖๑๗ คน คิดเป็น ๑๓.๖ คนต่อประชากร ๑๐,๐๐๐ คน จากปี ค.ศ. ๒๐๑๔ ที่มีจำนวน ๘๔,๒๑๖ คน คิดเป็น ๑๒.๙ คนต่อประชากร ๑๐,๐๐๐ คน อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในเอเชีย อาทิ ใต้หวัน เกาหลีใต้ และสิงคโปร์ จะมีบุคลากรวิจัยและพัฒนาสูงกว่าไทย ๘ - ๙ เท่า สิทธิบัตรเป็นการคุ้มครองทางทรัพย์สินทางปัญญาที่ช่วยส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ และนวัตกรรมใหม่ๆ อย่างไรก็ตาม จำนวนการยื่นคำขอรับสิทธิบัตรในประเทศไทยยังมีจำนวนน้อย และส่วนใหญ่เป็นการยื่นจดทะเบียนโดยชาวต่างชาติ โดยในปี ค.ศ. ๒๐๑๔ สถิติการยื่นจดทะเบียนสิทธิบัตรในประเทศไทย มีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๑๒,๐๐๗ รายการ (สิทธิบัตรการประดิษฐ์ ๗,๙๓๐ รายการ และสิทธิบัตรการออกแบบ ๔,๐๗๗ รายการ) ในจำนวนนี้เป็นของคนไทย ๓,๗๘๙ รายการ (ร้อยละ ๓๑.๕๖) และเป็นของคนต่างชาติ ๘,๒๑๘ รายการ (ร้อยละ ๖๘.๔๔) โดยเฉพาะสิทธิบัตรการประดิษฐ์ ซึ่งเป็นการยื่นคำขอรับสิทธิบัตรของชาวต่างชาติเป็นจำนวนถึง ๖,๙๔๗ รายการ ขณะที่คนไทยยื่นคำขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์เพียง ๙๘๓ รายการเท่านั้น ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องเร่งสร้างความตระหนักให้คนไทยเห็นความสำคัญและสนับสนุนการนำสิทธิบัตรมาใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์มากขึ้น รวมทั้งปรับปรุงขั้นตอนการจดสิทธิบัตรให้มีประสิทธิภาพและรวดเร็วขึ้น ดังนั้นในอนาคตข้างหน้าประเทศไทยจึงมีความเสี่ยงที่จะสูญเสียขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกอย่างรวดเร็ว เนื่องจากข้อจำกัดทั้งด้านแรงงานและทรัพยากร ต้นทุนการผลิตในประเทศไทยสูงขึ้นตามต้นทุนค่าจ้างแรงงานที่สูงขึ้นเพราะขาดแคลนแรงงาน ในภาวะที่โครงสร้างประชากรได้เข้าสู่สภาพของสังคมผู้สูงอายุมากขึ้นตามลำดับเช่นเดียวกับต้นทุนวัตถุดิบที่สูงขึ้น เนื่องจากการประกอบธุรกิจ การค้าและการพัฒนาความเป็นอยู่ที่ผ่านมาใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลืองมาอย่างต่อเนื่อง โดยที่การบังคับใช้กฎหมายเพื่อการกำกับดูแล ขาดประสิทธิภาพ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมจึงถูกใช้และทำลายหรือห่อหุ้มเสื่อมลงอย่างรวดเร็ว การฟื้นฟูและทดแทนมีความล่าช้าไม่ทันการณ์ ขณะที่ต้นทุนด้านบริหารจัดการและโลจิสติกส์ก็สูงขึ้น เนื่องจากการลงทุนเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ต่างๆ ยังไม่เพียงพอและขาดคุณภาพในหลายด้านและในหลายพื้นที่ภาคธุรกิจเอกชนจึงเผชิญกับแรงกดดันด้านต้นทุน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ได้วางแนวทางในการปฏิบัติไว้ ดังนี้

การวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญในการนำพาประเทศไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้วซึ่งเป็นเป้าหมายในอีก ๒๐ ปี ข้างหน้า โดยคนไทยในอนาคตต้องเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมทั้งทางกาย ใจ สติปัญญา สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต มีทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนักนวัตกรรม นักคิด และผู้ประกอบการ บนฐานของการรู้คุณค่า ความเป็นไทย มีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัย มีความรับผิดชอบต่อสังคม และมีสุขภาพที่ดี ซึ่งการบรรลุเป้าหมายดังกล่าวจำเป็นต้องมีแนวทางการพัฒนาเพื่อรองรับบริบททางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยต้องมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ควบคู่กับการปฏิรูปที่สำคัญทั้งในส่วนของ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม เพื่อให้คนมีความดีอยู่ใน ‘วิถี’ การดำเนินชีวิตและมีจิตสำนึกร่วมในการสร้างสังคมที่น่าอยู่และมีการปฏิรูปการเรียนรู้แบบพลิกโฉมในทุกระดับตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการ การศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถกำกับกับการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้อย่างต่อเนื่อง แม้จะออกจากระบบการศึกษาแล้ว รวมถึงพัฒนา ส่งเสริม และรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของประเทศให้มีจำนวนเพียงพอที่จะผลักดันการเติบโตบนฐานเทคโนโลยีและนวัตกรรม และการปฏิรูประบบเสริมสร้างความรอบรู้และจิตสำนึกทางสุขภาพ เพื่อให้คนไทยมีศักยภาพในการจัดการสุขภาพที่ดีได้ด้วยตนเอง พร้อมกับการสร้างครอบครัวที่เข้มแข็งอบอุ่น ซึ่งเป็นการวางรากฐานการส่งต่อเด็กที่มีคุณภาพสู่การพัฒนาในช่วงอายุถัดไป โดยการส่งเสริมการเกิดที่มีคุณภาพการสร้างครอบครัวที่เหมาะสมกับคนรุ่นใหม่ การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างครอบครัวอบอุ่นเข้มแข็งภายใน ๕ ปี และทำต่อเนื่อง

ในยุทธศาสตร์ที่ ๓ ได้เน้นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม (Transformation of Culture) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต การปฏิรูปการเรียนรู้แบบพลิกโฉม (Transformation of Learning) การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ การเปลี่ยนโฉมบทบาท “ครู” ให้เป็นครูยุคใหม่โดยปรับบทบาทจาก “ครูสอน” เป็น “ครูฝึก” หรือ “ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้” ทำหน้าที่กระตุ้น แนะนำวิธีเรียนรู้และวิธีจัดระเบียบการสร้างความรู้ ออกแบบกิจกรรมให้เด็กเรียน และมีบทบาทเป็นนักวิจัยพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อผลสัมฤทธิ์ของเด็ก รวมทั้งปรับระบบการผลิตและพัฒนาครู ตั้งแต่การดึงดูด คัดสรร ผู้มีความสามารถสูงให้เข้ามาเป็นครูคุณภาพ มีระบบการพัฒนาศักยภาพครูอย่างต่อเนื่องครอบคลุมทั้งเงินเดือน เส้นทางสายอาชีพ การสนับสนุนสื่อการสอน และสร้างเครือข่ายพัฒนาครูให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน

ยุทธศาสตร์นี้ยังได้เน้นการเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ โดยจัดโครงสร้างการจัดการการศึกษา เพื่อสร้างความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์และให้เอื้อต่อการเข้าถึงการศึกษาอย่างเสมอภาคและทั่วถึง การยกระดับสถาบันการศึกษาในสาขาที่มีความเชี่ยวชาญสู่ความเป็นเลิศ ปฏิรูปการคลังด้านการศึกษา เพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษา โดยการจัดสรรงบประมาณตรงสู่ผู้เรียน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษา พัฒนาระบบการประเมินและการรับรองคุณภาพที่เน้นผลลัพธ์ที่ตัวผู้เรียน รวมทั้งมีการปฏิรูประบบการสอบที่นำไปสู่การวัดผลในเชิงทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ มากกว่าการวัดระดับความรู้ ตลอดจนมีการวิจัยและใช้เทคโนโลยีในการสร้างการจัดการความรู้ในการจัดการเรียนการสอน

สำหรับการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยเน้นการจัดระบบการศึกษาและระบบฝึกอบรมบนฐานสมรรถนะที่มีคุณภาพสูงและยืดหยุ่น ผ่านการพัฒนาเทคโนโลยีต่างๆ อาทิ การพัฒนาการศึกษาออนไลน์แบบเปิด การ

พัฒนาระบบการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการรู้ดิจิทัล การมีระบบเทียบโอนประสบการณ์ ระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank) กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ มาตรการจูงใจให้คนเข้าสู่การ Upskills หรือ Reskill การให้สถานประกอบการเพิ่มผลิตภาพแรงงานผ่านการพัฒนาความสามารถทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Professional Development: CPD) นอกจากนี้ต้องพัฒนาระบบการเรียนรู้ในชุมชนให้เข้าถึงความรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา การปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต ตลอดจนการพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษ (Talents)"

๒. ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

การพัฒนาภาคการผลิตและบริการด้านการพัฒนาคน ในระยะแรกต้องมุ่งพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ของกำลังคนในอุตสาหกรรมให้สามารถปรับเปลี่ยนให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและมีทักษะที่หลากหลาย (Multi-skills) มากขึ้น และในระยะยาวที่จะต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการลงทุนด้านการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมซึ่งจะต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่พลิกโฉมหน้าการผลิตและตลาดในอนาคต ซึ่งบุคลากรในทุกกระดับของภาคอุตสาหกรรม ทั้งระดับแรงงาน ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนวัตกรรม รวมทั้งผู้ประกอบการ จะต้องมีความสามารถในการปรับตัวและใช้โอกาสของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะ ยกกระดับศักยภาพภาคอุตสาหกรรมให้แข่งขันได้บนฐานเทคโนโลยีขั้นก้าวหน้าซึ่งหัวใจสำคัญอยู่ที่การพัฒนาเทคโนโลยีและการพัฒนาคน ต้องเน้นการท่องเที่ยงที่มีคุณภาพ สามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยงที่สูงขึ้นให้กับประเทศ ในระยะยาวต้องเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยงที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน โดยไม่ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่ทำลายวิถีชีวิตและเอกลักษณ์ของชุมชน รวมทั้งพัฒนาเมืองท่องเที่ยงหลักที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละเมือง เพื่อเป็นแม่เหล็กดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาและกระจายโอกาสในการสร้างรายได้ไปสู่เมืองและชุมชนที่อยู่ใกล้เคียง

การพัฒนาภาคการผลิตและบริการธุรกิจบริการสุขภาพและการเสริมสร้างสุขภาวะ (Health and Wellness Services) และสถานบริการสุขภาพและความงาม (Wellness) และการส่งเสริมธุรกิจบริการทางการแพทย์ โดยต้องมีการลงทุนอย่างจริงจังในการผลิตบุคลากรทางการแพทย์ การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีทางการแพทย์และเครื่องมือแพทย์ รวมทั้งมาตรฐานการบริการ เพื่อให้ประเทศไทยสามารถเป็นเจ้าของเทคโนโลยีได้เองซึ่งจะเป็นการสร้างฐานที่เข้มแข็งในการเป็นศูนย์กลางบริการทางการแพทย์ (Medical Service Hub) ของภูมิภาค ในระยะต่อไปมุ่งเน้นบริการด้านส่งเสริมสุขภาพ และความงาม ซึ่งไทยมีศักยภาพและไม่ต้องใช้เทคโนโลยีในระดับสูงมาก โดยต้องให้ความสำคัญกับ การยกระดับมาตรฐานและส่งเสริม ตลาดเชิงรุก มุ่งพัฒนาบริการด้านการแพทย์ที่เป็นด้านการรักษา โดยต้องมีการลงทุนอย่างจริงจังในการผลิต บุคลากรทางการแพทย์ และ R&D ในกลุ่มเทคโนโลยีทางการแพทย์ ศูนย์กลางบริการทางการแพทย์ (Medical Service Hub) ของภูมิภาค

การพัฒนาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาต่างประเทศที่หลากหลาย รวมทั้งต้องมีการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาธุรกิจบริการรายสาขาโดยเน้นการตลาดนำ เพื่อขยายตลาดให้มีความหลากหลายมากขึ้น “ความเป็นผู้ประกอบการ” ที่มีความสามารถในการบริหารจัดการ แสวงหาโอกาสและกล้าลงทุนอย่างชาญฉลาด ก้าวทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก มีความรู้ความเข้าใจในความต้องการของตลาดที่หลากหลาย รวมทั้งเข้าใจและปรับใช้เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปได้เหมาะสม เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม ให้กับสินค้าและบริการ

ในรูปแบบใหม่ที่มีจุดเด่น ผู้ประกอบการ ที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งปฏิรูประบบและกลไกในการถ่ายทอดเทคโนโลยี ที่มีสมรรถนะสูง

การพัฒนาปัจจัยสนับสนุนและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เน้น การวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นพื้นฐาน (Basic Science/Basic Research) เพื่อสร้างองค์ ความรู้ ความคิด (Know-how/Idea Generation) และเทคโนโลยีต้นน้ำ สู่การพัฒนาเทคโนโลยีต้นแบบ (Prototype) และเพื่อวางรากฐานความเข้มข้นในการต่อยอดเทคโนโลยีจากต่างประเทศ และนำไปใช้ประโยชน์ทั้ง เชิงพาณิชย์ สังคม และชุมชน ในขณะที่เดียวกันยังต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนา และวิจัยแบบวิศวกรรม ย้อนกลับ (Reversed Engineering) เพื่อเตรียมความพร้อมในการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อ อุตสาหกรรมอนาคตที่ยัง ต้องอาศัยเทคโนโลยีจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นการพัฒนาและวิจัยเชิงประยุกต์เพื่อลอกเลียนแบบ (Applied Science/Applied Research) เพื่อพัฒนาต่อยอดสู่การพัฒนาเทคโนโลยีเป็นของตนเอง (Imitation to Innovation) นำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ รวมทั้งมุ่งเพิ่มจำนวนบุคลากร วิจัยและพัฒนาทั้งในเชิงปริมาณและ คุณภาพ และเพิ่มสัดส่วน การลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนมากกว่าภาครัฐในงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี ปลายน้ำที่ภาคเอกชนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้ทันที

สร้างองค์ความรู้ด้านการต่างประเทศและพัฒนาความเป็นสากลของคนไทย และให้ความรู้ความเข้าใจด้าน การต่างประเทศและผลประโยชน์ที่มีต่อการพัฒนาประเทศต่อภาคส่วนต่างๆ และสาธารณชนไทย รวมทั้ง ดำเนินการเชิงรุกในการสร้างความเข้าใจความเชื่อมั่น และภาพลักษณ์ที่ดีและศักยภาพทางเศรษฐกิจและด้านอื่นๆ ของประเทศไทย

๓. ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ยุทธศาสตร์นี้ได้เน้นถึง การสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการทางสังคมอย่างทั่วถึง กระจายบริการทางสังคมที่ มีคุณภาพให้แก่ประชาชน ทุกกลุ่ม โดยพัฒนาคุณภาพการให้บริการทางสังคมให้มีคุณภาพในทุกพื้นที่และทุกกลุ่ม สามารถเข้าถึงบริการดังกล่าวได้ อย่างทั่วถึง ผ่านการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมการสื่อสารทางไกลมาปรับใช้ใ นการให้บริการ และใช้การบริหารจัดการทรัพยากรร่วมกันระหว่างหน่วยงานในเขตพื้นที่ รวมถึง สนับสนุนให้มีความ ร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในพื้นที่ร่วมกันจัดบริการทางสังคมให้แก่ประชาชนใน รูปแบบต่างๆ เช่น การส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) และการสร้างความร่วมมือที่เน้นผลลัพธ์ เพื่อ สังคม (Social Impact Partnership Model) เป็นต้น

การสร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมทางสังคมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตสำหรับทุกกลุ่มทุกวัย โดยพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานและสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับประชาชนทุกกลุ่มทุกวัยตามหลักอารยสถาปัตย์ (Universal Design) เช่น ทางเดินเท้า ระบบขนส่งสาธารณะ พื้นที่สาธารณะ ที่อยู่อาศัย เป็นต้น

การลงทุนก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้ประชาชนในพื้นที่ชายขอบสามารถเข้าถึง ข้อมูลและการสื่อสารได้สะดวกและรวดเร็ว รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับการดำเนิน ชีวิตให้แก่กลุ่มคนที่มีความต้องการพิเศษ เช่น นวัตกรรมป้องกันการล้มนในผู้สูงอายุ หุ่นยนต์ดูแลผู้สูงอายุ การ ทดสอบภาวะสมองเสื่อมผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์กายเทียมสำหรับผู้พิการ เป็นต้น

๔. ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์นี้ เน้นจัดระบบอนุรักษ์ พื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ดำเนินการปกป้อง รักษาและฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ ทั้งป่าต้นน้ำลำธาร ป่าชุมชน และป่าชายเลน ดำเนินการ ปรารบปรามและป้องกัน

การบุกกรุกทำลายป่าอย่างเข้มงวด เร่งรัดการปลูกป่าโดยเลียนแบบระบบธรรมชาติ กำหนดพื้นที่ราบเชิงเขาเป็นแนวกันชน ส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจที่มีระบบการจัดการป่าไม้ที่ยั่งยืน บริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้บนพื้นฐานให้คนและชุมชนสามารถอยู่กับป่าได้ โดยจัดทำแนวเขตให้เกิดความชัดเจน นำระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ และส่งเสริมแนวทาง ประเมินมูลค่าการให้บริการของระบบนิเวศและการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์ วางระบบป้องกัน การกัดเซาะชายฝั่ง ตลอดจนเสริมสร้างความเข้มแข็ง และความร่วมมือในภูมิภาคอาเซียน ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๕. ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์นี้ มีส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษา คือ การพัฒนาระบบบริหารจัดการ กำลังคนและพัฒนาบุคลากรภาครัฐในการปฏิบัติราชการและมีความเป็นมืออาชีพ จัดการให้จำนวนบุคลากร คุณสมบัติ และการกำหนดตัวบุคคลลงตำแหน่งต่างๆ ในภาครัฐมีความสอดคล้องกับลักษณะงาน การใช้เทคโนโลยีในภาครัฐและบทบาทภารกิจของภาครัฐ โดยต้องปรับเปลี่ยนทั้งวิธีการสรรหา/คัดเลือก (recruit) การพัฒนาทักษะ และขีดความสามารถ (train) และการรักษา/คงไว้ซึ่งบุคลากร คุณภาพ (retain) เพื่อให้หัวใจให้คนดีคนเก่งทำงานในภาครัฐ และเป็นการปรับเปลี่ยนกำลังคนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงบทบาท ภารกิจของภาครัฐที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้การดำเนินงานของภาครัฐสัมฤทธิ์ผลและการใช้จ่ายงบประมาณด้านกำลังคนมีความคุ้มค่า พัฒนาขีดความสามารถบุคลากรภาครัฐให้มีสมรรถนะใหม่ๆ สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงบริบทการพัฒนาและการดำเนินงานตามทิศทางการพัฒนาประเทศ และยกระดับขีดสมรรถนะใหม่ให้เทียบได้ในระดับสากล พร้อมทั้งวางระบบตำแหน่งที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ในบางหน่วยงานให้สามารถสรรหาบุคคลภายนอกเข้ามาบริหารราชการได้ รวมทั้งสรรหาและจูงใจให้คนรุ่นใหม่ที่มีขีดสมรรถนะสูงเข้ามาสู่ระบบราชการไทย

ส่วนการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคีองค์กรภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชนและประชาชน และเครือข่ายต่างๆ สอดส่องเฝ้าระวัง ให้ข้อมูลและ ร่วมตรวจสอบการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐตามความเหมาะสม พร้อมทั้งสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของบุคลากรภาครัฐให้เกิดขึ้นในสังคม และสร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัวและละอายต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทุกรูปแบบ รวมทั้งส่งเสริมให้การดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมปราศจากการแทรกแซงของนักการเมืองและผู้มีอิทธิพล ตลอดจนวางมาตรการคุ้มครองพยานและผู้ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ต้องกำหนดให้มีการลงโทษผู้กระทำความผิดกรณีทุจริตและประพฤติมิชอบอย่าง จริงจังและรวดเร็ว

ในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ต้องเริ่มต้นด้วยการสร้างคุณธรรมตั้งแต่เยาว์วัย สร้างความรับผิดชอบต่อสังคม และในการสื่อสารสังคมการปฏิรูปการศึกษา จึงต้องเน้นส่วนนี้ด้วย

สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศในเรื่อง ๗ เรื่อง ได้แก่

เรื่องที่ ๑ : การปฏิรูประบบการศึกษาและการเรียนรู้โดยรวมของประเทศ โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่และกฎหมายลำดับรอง

เรื่องที่ ๒ : การปฏิรูปการพัฒนาเด็กเล็กและเด็กก่อนวัยเรียน

เรื่องที่ ๓ : การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

เรื่องที่ ๔ : การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิต คัดกรอง และพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครู และอาจารย์

เรื่องที่ ๕ : การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑

เรื่องที่ ๖ : การปรับโครงสร้างของหน่วยงานในระบบการศึกษา เพื่อบรรลุเป้าหมายในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา

เรื่องที่ ๗ : การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้โดยการพลิกโฉมด้วยระบบดิจิทัล (Digitalization for Educational and Learning Reform)

ส่วนที่ ๑

เหตุผลความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๑. สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบของปัญหา

๑.๑ ปัญหาคืออะไร สาเหตุของปัญหาคืออะไร และผลกระทบของปัญหาคืออะไร

(๑) ปัญหาสำคัญในระบบการศึกษาของประเทศ

 คุณภาพการศึกษาต่ำ

การวัดผลผู้เรียนด้วย O-NET ในช่วง ๑๐ ปี ย้อนหลัง ซึ่งพบว่านอกจากผลคะแนนวิชาภาษาไทยในบางปี นอกนั้นไม่มีรายวิชาใดที่มีคะแนนถึง ๕๐ แม้แต่ปีเดียว โดยเฉพาะรายวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ตลอดทศวรรษที่ผ่านมาวิชาคณิตศาสตร์มีคะแนนสูงสุดเพียง ๓๕.๙ คะแนน หลังจากนั้นไม่มีปีใดที่คะแนนถึง ๓๐ คะแนน นอกจากนี้คะแนนสอบ ปี ๒๕๕๙ มาเปรียบเทียบแบบภาคตัดขวาง (cross section) ระหว่างนักเรียนชั้น ป.๖ ม.๓ และ ม.๖ หลาย ๆ วิชาในระดับ ป. ๖ และ ม. ๓ มีคะแนนสูงสุด ๑๐๐ คะแนน และคะแนนต่ำที่สุด ๐ คะแนน ยิ่งสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันมาก

คะแนน PISA มีคะแนนต่ำในทุกวิชา และเป็นอันดับท้ายในประเทศอาเซียน PISA ๒๐๑๕ ผลการประเมินในระดับ ๕ และระดับ ๖ ที่รู้วิทยาศาสตร์ในระดับสูง นักเรียนไทยที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงนี้มี ๐.๕ % เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก PISA ๒๐๐๖ (๐.๔%) ที่เน้นการประเมินวิทยาศาสตร์เช่นกันเทียบกับประเทศเวียดนาม ๘ % ประเทศเกาหลี ๑๑ % ประเทศจีน ๔ มณฑล ๑๔ % นักเรียนที่มีผลการประเมินไม่ถึงระดับ ๒ ที่ชัดเจนว่าเป็น “ระดับพื้นฐานต่ำสุด” ค่าเฉลี่ย OECD มีนักเรียนประมาณ ๒๐ % มีนักเรียนไทยที่มีผลการประเมินไม่ถึงระดับ ๒ มีถึง ๔๖.๗% ซึ่งใกล้เคียงกับ PISA ๒๐๐๖ (๔๖.๑%) (OECD, ๒๐๑๖a)

คะแนน TIMSS ประเมินความรู้คณิต-วิทย์ของเด็กไทยต่ำกว่าค่าเฉลี่ย TIMSS ๒๐๑๕ มีประเทศเข้าร่วมทั้งหมด ๓๙ ประเทศ และรัฐที่เข้าร่วมเปรียบเทียบ ๗ รัฐ ในประเทศไทย เก็บข้อมูลเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ จากนักเรียน ม.๒ จำนวน ๖,๔๘๒ คน จาก ๒๐๔ โรงเรียนทุกสังกัด พบว่าประเทศไทยมีคะแนนเฉลี่ยวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ๔๕๖ คะแนน คะแนนเฉลี่ยวิชาคณิตศาสตร์ ๔๓๑ คะแนน โดยมีค่ากลางประเมินอยู่ที่ ๕๐๐ คะแนน อยู่อันดับที่ ๒๖ จาก ๓๙ ประเทศ

(๒) ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

 ความเหลื่อมล้ำของโรงเรียนขนาดต่างๆ

เมื่อพิจารณาคะแนน O-NET ๒๕๕๙ ในระดับประถมชั้นปีที่ ๖ พบว่าโรงเรียนคะแนน O-NET ของนักเรียนชั้น ป. ๖ จะลดหลั่นลงไปตามขนาดของโรงเรียน โดยโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีคะแนนสูงกว่าทุกขนาดโรงเรียนในทุกรายวิชา โรงเรียนในเมืองมีคะแนนสูงกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเมืองในทุกรายวิชา โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษจะมีช่องว่างของทั้งสองโรงเรียนมากกว่าวิชาอื่น ๆ

 การขาดแคลนทุนทรัพย์

เมื่อดูภาพรวมของเด็กไทยที่เข้าเรียนในระดับอุดมศึกษาจะเห็นว่า อัตราการเข้าเรียนต่อระดับอุดมศึกษาของเยาวชนอายุ ๑๙-๒๔ ปี แสดงให้เห็นปัญหา “ความเหลื่อมล้ำแบบก้าวกระโดด” และเป็นสถานการณ์ที่ตรงกันข้ามจากที่พบในช่วงชั้นมัธยมปลายโดยช่องว่างระหว่างกลุ่มเด็กจากครอบครัวร่ำรวยที่สุดกับ

กลุ่มยากจนที่สุดที่มีโอกาสได้เรียนต่อถึงชั้นอุดมศึกษากว้างขึ้นกว่าเมื่อปี ๒๕๒๙ ที่ทั้งห้า ร้อยละ ๑๘.๕ กลายเป็น ๔๒.๕ ในปี ๒๕๕๒

การออกกลางคืน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้เก็บรวบรวมสถานการณ์และสาเหตุของนักเรียนที่ออกกลางคืนพบว่าเป็นปัญหาสำคัญ โดยเชื่อมโยงกับฐานะทางครอบครัว รวมทั้งภูมิหลังอื่น เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาการปรับตัว การโยกย้ายตามผู้ปกครอง เป็นต้น

(๓) การด้อยความสามารถในการแข่งขันของประเทศชาติ ชุมชน และบุคคล

ปัญหาการขาดแคลนแรงงานที่ตรงกับความต้องการของประเทศ

สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้จัดทำการศึกษาความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ พ.ศ. ๒๕๕๖ ที่มีคนทำงานตั้งแต่ ๖ คนขึ้นไปทั่วประเทศโดยสุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๑,๘๕๖ แห่ง ครอบคลุมสถานประกอบการค้าปลีก คำสั่ง และธุรกิจบริการ อุตสาหกรรมการผลิต การก่อสร้าง การขนส่งทางบก สถานที่เก็บสินค้า และโรงพยาบาลเอกชน พบว่า สถานประกอบการมีความต้องการแรงงาน ๓๐๖,๑๔๘ คน ในจำนวนนี้สถานประกอบการรายงานว่าเป็นแรงงานที่ขาดแคลน คือเป็นตำแหน่งงานที่หาคนทำงานยาก หรือหาคนทำงานไม่ได้ตั้งแต่ ๖ เดือนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๔ (๑๘๑,๘๒๗ คน) ของจำนวนแรงงานที่ต้องการ กรมการจัดหางาน รายงานว่า ในเดือน ก.ย. ๒๕๖๐ ได้รับแจ้งความต้องการแรงงานจากนายจ้าง/สถานประกอบการว่าต้องการแรงงานเป็นจำนวน ๓๒,๑๒๘ อัตรา ซึ่งต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี ๒๕๕๙ จำนวน ๒,๐๓๘ อัตรา คิดเป็นร้อยละ ๖.๗๗ โดยพบว่าอุตสาหกรรมที่มีความต้องการแรงงานมากที่สุด คืออุตสาหกรรมการผลิต จำนวน ๑๒,๒๔๕ อัตรา รองลงมาคือ การขายส่ง การขายปลีก ซ่อมยานยนต์และจักรยายนต์ จำนวน ๘,๓๓๘ อัตรา กิจกรรมการบริหารและบริการสนับสนุน จำนวน ๒,๑๐๙ อัตรา ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร จำนวน ๑,๘๙๒ อัตรา และการก่อสร้าง จำนวน ๑,๑๘๘ อัตรา โดยสถานประกอบการแจ้งว่าต้องการแรงงานที่จบการศึกษาในระดับ ปวช.-ปวส./อนุปริญญามากที่สุดถึงร้อยละ ๓๔.๑๓ รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ ๓๑.๘๘ ระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า ร้อยละ ๒๒.๓๙ ปริญญาตรีและสูงกว่าเพียงร้อยละ ๑๑.๖๐ สถานประกอบการระบุว่ามีความต้องการแรงงานที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับช่างฝีมือและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง มากที่สุด ๗๒,๐๔๙ คน โดยในจำนวนนี้เป็นแรงงานที่ขาดแคลน ๔๕,๖๐๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๒๔

การขาดแคลนแรงงานไม่ได้เกิดจากการผลิตแรงงานได้ไม่เพียงพอ แต่เกิดจากปัญหาคุณภาพของระบบอาชีวศึกษา ข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติปี ๒๕๕๖ มีผู้พึงจบ ปวส. สายเทคนิคทั้งหมด ๒๒๐,๐๐๐ คน หมายความว่าผู้จบการศึกษาควรได้เข้าทำงานจนเต็มทุกตำแหน่งที่ว่างอยู่ แต่สภาพเป็นจริงคือ ตลาดแรงงานกลับยังขาดแคลน จากข้อมูลพบว่าผู้จบ ปวส. ๔๗% เลือกทำงานในอาชีพอื่นที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่าช่างเทคนิคหรือช่างฝีมือ และอีก ๒๐% ไม่ได้ทำงาน และอีก ๑๙% เลือกเรียนต่อ ส่วนผู้เข้าทำงานเป็นช่างเทคนิคและช่างฝีมือมีเพียง ๑๔% ทั้งจากผลการสำรวจและเสียงจากผู้ประกอบการผ่านสื่อต่าง ๆ ประมวลปัญหาเร่งด่วนสำหรับแรงงานไทยในเรื่องสำคัญ ๆ คือ การขาดแรงงานทักษะฝีมือเฉพาะ

กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน ได้ประมาณการว่า ในปี ๒๕๖๐ นี้จะมีผู้จบการศึกษา ระดับ ปวช.๓ จำนวน ๑๘๓,๒๓๓ คน และจะเข้าสู่ตลาดแรงงานเพียง ๓๕,๕๘๔ คน ส่วนผู้จบการศึกษาระดับ ปวส.๒ จะมี ๑๖๑,๙๒๔ คน แต่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานเพียง ๕๕,๖๐๐ คนเท่านั้น

เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาพบว่า มีจำนวนผู้ว่างงานมากกว่าความต้องการแรงงานของสถานประกอบการเกือบทุกระดับการศึกษา โดยเฉพาะผู้จบการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีสัดส่วนผู้ว่างงานมากกว่าความต้องการแรงงานถึง ๗๔.๕ % รองลงมาคือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรืออนุปริญญา มีสัดส่วนผู้ว่างงานถึง ๖๗.๕ % ส่วนผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า หรือผู้ที่ไม่มีการศึกษา หรือไม่ทราบระดับการศึกษา มีสัดส่วนของผู้ว่างงานมากกว่าความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ ๒๐.๑%

GCI: อันดับความสามารถในการแข่งขันระดับโลก

อุปสรรคต่อความสามารถในการแข่งขันของไทย (WEF) พบว่า ปัจจัยสำคัญ ได้แก่ ๑) ความไม่เสถียรภาพของรัฐบาล ๒) ความขาดประสิทธิภาพของระบบราชการ ๓) ความไม่เสถียรภาพของนโยบาย ๔) ขาดการสร้างนวัตกรรม ๕) การคอร์รัปชัน และ ๖) การศึกษาของแรงงานไม่เพียงพอ

IMD World Competitiveness Center

ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และการศึกษา ยังคงเป็นเรื่องที่ต้องเร่งพัฒนาเป็นอย่างมาก โดยยังอยู่ในอันดับต่ำทั้งสองหมวด และเมื่อพิจารณาอันดับความสามารถในการแข่งขันจะพบว่าหมวดนี้ประเทศไทยอยู่อันดับท้าย ๆ ของโลกในหลายประเด็น โดยเฉพาะการปรับปรุงอัตราส่วนของครูต่อนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา

The IMD World Digital Competitiveness (WDC)

ชี้ให้เห็นว่าประเทศไทยยังต้องมีการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันดิจิทัลโลกอีกไม่น้อย เพราะดิจิทัลได้เข้าไปสอดแทรกในระบบต่าง ๆ ของสังคม ไม่เว้นแต่ระบบการศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องใช้ดิจิทัลเข้ามามีส่วนในการจัดการศึกษาในทุกๆ ระดับ เพราะระบบดิจิทัลจะทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูล แหล่งเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายและรวดเร็ว รัฐจำเป็นต้องมีความพร้อมหรือวางฐานรากของดิจิทัล (digital platform) สำหรับการนำดิจิทัลมาใช้

QS World University Ranking

ผลการจัดลำดับมหาวิทยาลัยโลก จะเห็นว่ามหาวิทยาลัยไทยทุกมหาวิทยาลัยยังปรับตัวช้าเกินไป เนื่องจากระบบบริหารจัดการและเป้าหมายยังขาดประสิทธิภาพและความชัดเจน แม้จะออกจากระบบราชการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐจำนวนหนึ่งแล้ว แต่การบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยไทยส่วนใหญ่ยังขาดหรือไร้ซึ่งอิสรภาพในการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัย

(๔) การด้อยประสิทธิภาพและธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการระบบการศึกษา

การบริหารจัดการที่ดึงครูออกนอกห้องเรียน

สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) ได้ทำการสำรวจตารางชีวิตครูไทยใน ๑ ปี พบว่าครูไทยถูกดึงเวลาจากการทำหน้าที่การสอนให้ไปทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับการสอนจนส่งผลกระทบต่อกระทบต่อนักเรียน โดยได้ทำการสำรวจครูผู้ได้รับรางวัลครูสอนดี จาก สสค. จำนวน ๔๒๗ ตัวอย่าง ในช่วง ๑๕ กันยายน - ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๗ พบว่าใน ๑ ปี ซึ่งมีจำนวนวันเปิดเรียน ๒๐๐ วัน ครูต้องใช้เวลา กิจกรรมภายนอกชั้นเรียนที่ไม่ใช่การเรียนการสอนวันธรรมดาถึง ๘๔ วัน คิดเป็นร้อยละ ๔๒ ของเวลาทั้งหมด โดยกิจกรรมนอกชั้นเรียนที่ไม่ใช่การเรียนการสอนที่ครูต้องใช้เวลามากที่สุด ๓ ลำดับแรก ได้แก่ อันดับแรก การประเมินของหน่วยงานภายนอก ๔๓ วัน อันดับสอง การแข่งขันทางวิชาการ ๒๙ วัน และ อันดับสาม การอบรม

จากหน่วยงานภายนอก ๒๐ วัน อย่างไรก็ตามอาจมีกิจกรรมนอกห้องเรียนมีทั้งผลดีและผลเสีย โดยกิจกรรมที่เป็นผลดีและเห็นตรงกันคือกิจกรรมแข่งขันทางวิชาการ ร้อยละ ๔๐.๓ ส่วนกิจกรรมที่เห็นว่าส่งผลเสียมากที่สุด คือการประเมินของ สมศ. คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๗ (<http://www.qlf.or.th/Mobile/Details?contentId=๙๗๖>) ชัดเจนว่ากิจกรรมต่าง ๆ ที่ตั้งครุออกนอกห้องเรียน หรือกิจกรรมการเรียนการสอนหมายถึงกิจกรรมเหล่านี้ก็หมายถึงปริมาณงานของผู้บริหารโรงเรียนและกิจกรรมเหล่านี้ก็จะตั้งผู้บริหารออกไปจากโรงเรียนเช่นเดียวกัน

รายงานฉบับดังกล่าวได้สรุปข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนในห้องเรียนดียิ่งขึ้น เช่น หน่วยงานที่อยากให้มีการปรับปรุงมากที่สุดคือ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ร้อยละ ๙๘.๓ รองลงมาได้แก่ เขตพื้นที่การศึกษา และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร้อยละ ๑.๗ โดยเน้นไปที่ผลลัพธ์มากกว่าเอกสาร ร้อยละ ๓๒.๑๐ ควรทำวิธีการประเมินให้ได้มาตรฐาน ร้อยละ ๒๖.๗๑ นอกจากนี้ยังรายงานเสียงสะท้อนเสียงของครู เกี่ยวกับเรื่องนี้ เช่น “อยากให้คืนครูสู่ห้องเรียน” “คืนครูให้ห้องเรียน” “ลดภาระงานของครูที่ไม่เกี่ยวกับเด็ก” “เปิดโอกาสให้ครูใช้เวลาอยู่กับเด็กมากขึ้น” หรือ “ควรลดการประเมินด้านเอกสารลง” “ควรดูจากสภาพความเป็นจริงของโรงเรียนและผลลัพธ์ขององค์กรมากกว่า” เป็นต้น

การกระจายอำนาจที่ไม่ถึงโรงเรียน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีเจตนารมณ์ที่จะกระจายอำนาจไปยังโรงเรียนให้มากที่สุด โดยปรากฏในหมวด ๕ ว่าด้วยระบบการบริหารจัดการ แนวคิดหลัก คือ การสร้างเอกภาพขององค์กรกำหนดนโยบาย และมาตรฐานการศึกษา โดยกระจายบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานไปสู่สถานศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

การกระจายอำนาจทางการศึกษานั้น นับเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง ในการปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์แห่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพราะจะช่วยให้เกิดการเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตรอันเหมาะสมของท้องถิ่น ที่ทันสมัย ทันโลก อย่างผสมผสานกับภูมิปัญญาดั้งเดิมของท้องถิ่น และตรงกับความต้องการของชุมชนและผู้เรียน (People Needed) เกิดการประหยัดการใช้ทรัพยากร จากการที่ต้องขอเพิ่มคน เพิ่มงบประมาณ (Requirement) เมื่อมีงานหรือโครงการมาเป็นการเพิ่มการจัดการ (Management) เพราะทุกภาคีร่วมพัฒนาเข้ามามีส่วนร่วม (Participation) รวมทั้งจะช่วยยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา จากการเข้าร่วมติดตามตรวจสอบผลการจัดการศึกษาในท้องถิ่นของตนโดยชุมชนเองอีกด้วย

ข้อเท็จจริงที่ปรากฏก็คืออำนาจส่วนใหญ่ถูกรวมศูนย์อยู่ที่ส่วนกลางและโดยเฉพาะเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหลัก ขณะที่อำนาจและความอิสระของโรงเรียนกลับมีน้อย ซึ่งไม่สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว

ปัญหารักรวมภิบาล

ในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา มีข่าวการทุจริตในแวดวงการศึกษาเป็นจำนวนมาก ซึ่งส่งผลให้เกิดความเสียหายกับการจัดการศึกษาทั้งในด้านงบประมาณและบุคลากรด้านการศึกษา

(๕) ปัญหาความไม่สอดคล้องของบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(๖) ปัญหาประสิทธิผลของการถ่ายทอดบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมให้เกิดผลลัพธ์ทางการศึกษา

๑.๒ เหตุใดรัฐจึงควรแทรกแซงในเรื่องนี้

โดยที่มาตรา ๕๔ และมาตรา ๒๕๘ จ. ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ อีกทั้งจัดให้มีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ

หากไม่ทำภารกิจนั้นจะมีผลประการใด

(๑) หากไม่ดำเนินการตามภารกิจดังกล่าวทำให้การปฏิรูปการศึกษาไม่บรรลุผลตามเจตนารมณ์ตามมาตรา ๕๔ ประกอบมาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษาของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(๒) เกิดความไม่สอดคล้องของบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๒. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซงคืออะไร

โดยที่มาตรา ๕๔ และมาตรา ๒๕๘ จ. ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ อีกทั้งจัดให้มีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ การจัดการระบบการศึกษาของประเทศจำเป็นต้องสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต ความคล่องตัวที่จะรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเพิ่มการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของภาคประชาชน ภาคเอกชน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ยกกระดับคุณภาพการศึกษา สร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ตลอดจนสร้างเสริมให้ระบบการศึกษามีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษา และสร้างเสริมธรรมาภิบาลของระบบการศึกษา จึงสมควรมีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติเพื่อเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารและการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยุทธศาสตร์ชาติและแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในอนาคตดังกล่าว

๓. การแก้ปัญหาในปัจจุบัน

๓.๑ วิธีการแก้ปัญหาที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันคืออะไร

ไม่มี

๓.๒ ต่างประเทศแก้ปัญหาได้อย่างไร (ถ้ามี) และการดำเนินการดังกล่าวเหมาะสมกับสังคมไทยหรือไม่อย่างไร

มีกฎหมายกลางเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อเป็นธรรมนูญในการบริหารและการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งแนวทางนี้ปรากฏอยู่ในสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมาตรา ๕๔

๔. การรับฟังความคิดเห็น

ได้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องแล้ว

๑. การรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... (ร่างฯ ที่สศท.ตรวจพิจารณาแล้วที่ ๓๓๔/๒๕๖๒) ภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๒ โดยกระทรวงศึกษาธิการ

๑.๑ การรับฟังความคิดเห็นรอบที่ ๑ (สิงหาคม – ตุลาคม ๒๕๖๒)

๑) ข้อมูลและวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... จากหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการ ๑๓ หน่วยงาน (ตามคำสั่งการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ) โดยสำนักงานฯ ได้รับข้อมูลครบถ้วนเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๒

๒) การดำเนินการจัดประชุม

ครั้งที่ ๑ วันศุกร์ที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๒ ณ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จัดประชุมปรึกษาหารือรับฟังความคิดเห็น และหาทางออกกับผู้นำองค์กรครูและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนหน่วยงานหลักในกระทรวงศึกษาธิการกลุ่มองค์กรครูใน ๔ ภูมิภาคที่ได้ยื่นข้อเสนอเรียกร้อง และผู้แทนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้นจำนวน ๘๐ คน

ครั้งที่ ๒ วันอังคาร ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๒ ณ โรงแรม The Berkeley ประตูน้ำ กรุงเทพมหานคร การประชุมสัมมนาเชิงวิชาการ “มหกรรมการศึกษาแห่งชาติ: ก้าวสู่คุณภาพการศึกษาที่ดีกว่า” โดยได้เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมงานได้แสดงความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ในการเสวนาทางวิชาการรวม ๓ หัวข้อ ได้แก่ “การเปลี่ยนแปลงกฎหมายการศึกษาไทย ใครได้ประโยชน์” “ความก้าวหน้าในวิชาชีพครู” และ “การปฏิรูปกฎหมายเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ” มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น ๑,๒๐๐ คน

ครั้งที่ ๓ วันพุธที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๒ จัดประชุมสัมมนารับฟังความคิดเห็น ณ โรงแรมปรีนซ์ พาเลซ มหานาค กรุงเทพมหานคร มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้นจำนวน ๘๕๐ คน

ครั้งที่ ๔ วันพุธที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๒ จัดประชุมอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านกฎหมายการศึกษา

ครั้งที่ ๕ วันอังคารที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๒ จัดประชุมสัมมนารับฟังความคิดเห็น ณ โรงแรมภาลัย จังหวัดอุดรธานี มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น ๔๕๐ คน

๓) ได้รับฟังความคิดเห็น ร่าง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (www.onec.go.th) มีผู้แสดงความคิดเห็นรวมประมาณ ๓,๐๐๐ คน

๑.๒ การรับฟังความคิดเห็นรอบที่ ๒ (สิงหาคม – ตุลาคม ๒๕๖๓)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมตามคำสั่งการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการใน ๓ ประเด็น ได้แก่ ๑. การจัดการศึกษาเพื่อรองรับโรคอุบัติใหม่ ๒. digital platform และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ๓. การจัดการอาชีวศึกษา และประเด็นอื่น ๆ ของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยได้มีการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นจำนวน ๔ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๓ ณ โรงแรมเมย์ฟลาวเวอร์ แกรนด์ จังหวัดพิษณุโลก (ภาคเหนือตอนล่าง) ซึ่งมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วนประมาณ ๒๐๐ คน

ครั้งที่ ๒ วันที่ ๓๐ - ๓๑ กันยายน ๒๕๖๓ ณ โรงแรมบีพี สมิหลา บีช โฮเทล แอนด์ รีสอร์ท จังหวัดสงขลา ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วนประมาณ ๒๐๐ คน

ครั้งที่ ๓ วันที่ ๒๒ - ๒๓ กันยายน ๒๕๖๓ ณ โรงแรม บลูเวฟ หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วนประมาณ ๖๐ คน

ครั้งที่ ๔ วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๓ โรงแรมวีวิช ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ซึ่งมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วนประมาณ ๔๐๐ คน

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นสะท้อนกลับขึ้นทาง www.onec.go.th และรวบรวมนำเสนอสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อนำผลดังกล่าวไปประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

๒. การรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... (ร่างฯ ที่สศก. ตรวจสอบพิจารณาแล้ว เรื่องเสรีจที่ ๔๘๘/๒๕๖๔) ภายหลังที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ โดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยบุคคลทั่วไปผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (www.krisdika.go.th) และเปิดโอกาสให้ส่งความคิดเห็นมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นจำนวน สองรอบ คือ รอบที่หนึ่ง ตั้งแต่วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ จนถึงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒ และรอบที่สอง ตั้งแต่วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ จนถึงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๔

ซึ่งจากผลการรับฟังความคิดเห็น ได้มีผู้แสดงความคิดเห็นในช่วงระยะเวลาของการรับฟังความคิดเห็น ได้แก่ องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย กลุ่มข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่แสดงความคิดเห็นผ่านสมาคมผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเมืองสุรินทร์ และสภาครูจังหวัดอุบลราชธานี โรงเรียนบ้านคำไอน้อย และบุคคลทั่วไปที่แสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๓. การรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... (ร่างฯ ที่สศก. ตรวจสอบพิจารณาแล้ว เรื่องเสรีจที่ ๔๘๘/๒๕๖๔) ภายหลังที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจสอบพิจารณา โดยการประชุมหารือร่วมกันของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการสภาการศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และคณะกรรมการขับเคลื่อนเพื่อการปฏิรูปการศึกษาภาคประชาชน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการสภาการศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และคณะกรรมการขับเคลื่อนเพื่อการปฏิรูปการศึกษาภาคประชาชน ได้ประชุมหารือร่วมกันเพื่อให้การจัดทำร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... มีการนำข้อคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณาอย่างครบถ้วน เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ณ ตึกบัญชาการ ๑ ทำเนียบรัฐบาล ซึ่งที่ประชุมมีมติให้แก้ไขร่างพระราชบัญญัตินี้

๑. กำหนดให้วิชาชีพครู เป็น “วิชาชีพชั้นสูง”

๒. แก้ไขคำว่า “หัวหน้าสถานศึกษา” เป็น “ผู้บริหารสถานศึกษา”

๓. แก้ไขคำว่า “ใบรับรองการประกอบวิชาชีพครู” เป็น “ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู”

ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบแล้ว

๕. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ร่างกฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น อย่างไร

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒

๖. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๖.๑ กฎหมายนี้จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ หรือก่อให้เกิดหน้าที่หรือภาระอะไรแก่ใครบ้าง

(๑) ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง

ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียนที่ปกติและผู้เรียนซึ่งเป็นบุคคลผู้มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ที่มีหน้าที่และอำนาจในการบริหารจัดการการศึกษาทั้งในส่วนที่เป็นของภาครัฐ และภาคเอกชน และเป็นผู้รับบริการ รวมทั้งภาคส่วนของประชาชนที่จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้และให้การมีส่วนร่วมในด้านการศึกษารูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่ร่วมดำเนินการเองและร่วมสนับสนุนการจัดการศึกษา

(๒) ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย

ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งผู้เรียน ทั้งในส่วนที่เป็นหน่วยงานราชการ สถานศึกษาในพื้นที่ จะต้องรับการปฏิบัติตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งมีบทบาทอำนาจหน้าที่ที่จะเข้ามาร่วมปฏิบัติการ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบการจัดการศึกษาทั้งของภาครัฐ และภาคเอกชน ในระดับพื้นที่ ระดับจังหวัด ระดับภาค รวมทั้งประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ด้วย

๖.๒ มีมาตรการป้องกัน แก้ไข คุ้มครอง หรือเยียวยาให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบตาม ๖.๑ อย่างไร

กำหนดในบทเฉพาะกาลของร่างกฎหมายกล่าวคือ ไม่กระทบสิทธิและประโยชน์ของบุคคลใดในกฎหมายเฉพาะอื่น เช่น กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

๖.๓ กฎหมายนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศ สังคม หรือประชาชนอย่างไร

(๑) ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นในเรื่องใด อย่างไร และเพียงใด หรือเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด

ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ให้สิทธิและโอกาสทางการศึกษาแก่บุคคล ๒ ประเภท คือ (๑) บุคคลธรรมดา (๒) บุคคลผู้มีความต้องการจำเป็นพิเศษ อันได้แก่ บุคคลที่มีความสามารถพิเศษ บุคคลที่มีความพิการ ทูพลาภาพ หรือบกพร่องในด้านต่างๆทั้งร่างกาย จิตใจ สังคม อารมณ์ และอื่นๆ จะได้รับประโยชน์ด้านการศึกษาทั้งในด้านคุณภาพชีวิต และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ มีแต่ละประเภทดังนี้

สำหรับบุคคลธรรมดาโดยทั่วไป

การที่ประชาชนทั่วไปได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เท่าเทียม ทัวถึง และไม่เก็บค่าใช้จ่ายซึ่งเป็นการวางรากฐานด้านการศึกษาในเบื้องต้นนั้น ถือเป็นการสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุด เพราะการศึกษาจะต้องพัฒนามนุษย์คนจะต้องไปพัฒนาชาติ หรือการศึกษาสร้างคนให้มีคุณภาพ และคนมีคุณภาพนั้นจะไปสร้างชาติต่อไป ซึ่งเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนตลอดไป สำหรับการพัฒนาประชาชนด้วยการศึกษาที่สูงขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญเพื่อให้เกิดความรู้ความเชี่ยวชาญ และมีสมรรถนะที่สูงขึ้นเพื่อการใช้ศิลปะวิทยาการให้เกิดความเชี่ยวชาญและสามารถนำไปประยุกต์ให้สอดคล้องกับภารกิจ หน้าที่ของตนในงานหรือภารกิจที่ตนรับผิดชอบให้เกิดผลอย่างมีคุณค่าและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด ถ้าในกรณีที่บุคคลที่มีความสามารถพิเศษในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ตนเองมีอยู่จะยิ่งเพิ่ม

ความสำคัญและเห็นคุณค่ามากขึ้น ซึ่งจะทำให้เกิดศิลปะวิทยาการในระดับที่เป็นเลิศ สร้างนวัตกรรมใหม่ ในการพัฒนาสังคม พัฒนาประเทศได้อย่างดียิ่ง เพราะการศึกษาจะต้องพัฒนาหรือดัดศักยภาพ หรือเพิ่มศักยภาพ ของผู้เรียนให้มากที่สุดจนเต็มศักยภาพ ซึ่งจะเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาหรือสาขาอาชีพที่ตนเชี่ยวชาญได้อย่างดียิ่ง

บุคคลผู้มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

บุคคลผู้มีความต้องการจำเป็นพิเศษจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถพึ่งตนเอง ได้ เพื่อให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติมีคุณภาพชีวิตที่ดี จึงได้รับประโยชน์จากการศึกษาอบรม ก่อให้เกิด ประโยชน์ต่อสังคมมาก ดังนี้

๑.๑ การพัฒนาตนเองด้วยตนเอง เพื่อมีชีวิตร่วมกับคนอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข และเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป มีการพัฒนาตนเองให้สามารถดำรงชีวิต โดยไม่มีความแตกต่างจากคนทั่วไปมากนัก มีความ พยายามทำกิจกรรมต่างๆร่วมกัน มีพฤติกรรม ความรู้สึกนึกคิด และดำเนินชีวิตเข้ากับสังคมสิ่งแวดล้อมได้อย่างดี

๑.๒ การพัฒนาตนเองด้วยการศึกษา โดยมีการฝึกฝนทักษะช่วยเหลือตัวเองในการดำรงชีวิต ประจำวันซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญที่สุดสำหรับการวางรากฐานของกลุ่มคนประเภทดังกล่าว เพราะการศึกษา เป็นเครื่องมือในการพัฒนาตนเองให้สามารถพึ่งตนเองได้ ให้มีอาชีพมีงานทำและดำรงตนอยู่ได้อย่างมั่นคง และมีความสุข มีความรู้เท่าทันเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรอบตัว ซึ่งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นและภาคภูมิใจในการดำรงชีวิต ของตนเอง

๑.๓ สร้างความเชื่อมั่นในตนเอง โดยการศึกษาจะสร้างความรู้ ความเชี่ยวชาญ ให้เกิดความ เชื่อมั่นในตนเองในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม สามารถก้าวข้ามอุปสรรคและปัญหาต่างๆ ได้ โดยไม่มีข้อจำกัดที่เกิดขึ้นกับตนเอง รวมทั้งไม่ก่อให้เกิดปัญหาให้กับคนในสังคม และไม่เป็นการให้กับคนที่อยู่ แวดล้อมหรือในสังคมด้วย จะสร้างการยอมรับและร่วมกิจกรรม จะเกิดสังคมที่เอื้ออาทรช่วยเหลือเกื้อกูลกันซึ่งเป็น ผลจากการศึกษาที่ให้การหล่อหลอมคนในสังคม

(๒) เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด

หลักการหรือเป้าหมายการศึกษาตามร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... นอกจากมี หลักการที่สำคัญเพื่อบรรลุตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยตามมาตรา ๕๔ และ มาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษาแล้ว ยังมุ่งเน้นเรื่องของการลดความเหลื่อมล้ำของโอกาสทางการศึกษา (Equity) ยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา (Quality) มุ่งความเป็นเลิศและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน (Excellence) รวมทั้งปรับระบบการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ (Efficiency) และมีธรรมาภิบาลในการบริหาร กิจการด้านการศึกษา (Good governance) ซึ่งเป็นการสร้างสังคมที่มีคุณภาพที่ดีทั้งในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจที่ต้องแข่งขันเพื่อให้สามารถสร้างมูลค่าให้กับประเทศได้ด้วยการพัฒนาประชาชนในด้านอาชีวศึกษา สร้างนวัตกรรมใหม่ๆให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการศึกษาวิจัยทุกด้านมากยิ่งขึ้น นำระบบเทคโนโลยี หรือ สื่อดิจิทัลมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการศึกษาเพื่อพัฒนาคนของประเทศชาติ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมตามที่ กำหนดไว้ในร่างกฎหมายจะเกิดสิ่งที่เป็นนวัตกรรมใหม่ในการบริหารจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ สร้างคนให้ เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ เชี่ยวชาญสามารถในหน้าที่ของคน รับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและ ประเทศชาติ การพัฒนาการศึกษาจะทำให้เกิดความยั่งยืนในด้านต่าง ๆ ต่อไป

(๓) เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการอย่างไร

บูรณาการงานด้านการศึกษาทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น และส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

สามารถลดงบประมาณแผ่นดินได้มากน้อยเพียงใด

ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ได้นำกลไกหรือนวัตกรรมด้านบริหารเชิงระบบมาใช้ในการบริหารจัดการระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ กลไกด้านนโยบายให้มีคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นรองประธานคนที่ ๑ ซึ่งเป็นกลไกการตัดสินใจด้านการศึกษาในระดับชาติโดยมีองค์ประกอบของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และมีคณะกรรมการสนับสนุนองค์ความรู้หรือนวัตกรรม หรือข้อมูลในการตัดสินใจที่เป็นระบบซึ่งจะเกิดประโยชน์อย่างยิ่งในการบริหารราชการเกี่ยวกับการศึกษา มีอำนาจหน้าที่อย่างชัดเจน ไม่มีซ้ำซ้อน เมื่อกลไกการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพจะทำให้เกิดความคุ้มค่า และลดรายจ่ายงบประมาณแผ่นดินด้านการศึกษาลงได้

(๔) วิธีการและระยะเวลาประเมินผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ ได้แก่

ผู้ได้รับประโยชน์ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียนที่ปกติและผู้เรียนที่มีลักษณะพิเศษ ที่มีหน้าที่และอำนาจในการบริหารจัดการการศึกษาทั้งในส่วนที่เป็นของภาครัฐ และภาคเอกชน และเป็นผู้รับบริการ รวมทั้งภาคส่วนของประชาชน โดยสามารถสรุปจำนวนผู้ได้รับประโยชน์ที่ชัดเจน ได้ดังนี้

ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ

ประเภทของผู้ได้รับประโยชน์	จำนวน
ผู้บริหารสถานศึกษา(สพฐ.)	๓๒,๘๗๒ คน
ครู/อาจารย์(ศธ.) กรมพลศึกษา/กรมศิลป/อปท/กทม./พม./ตชด.	๗๓๖,๙๘๘ คน (สกศ. ๒๕๕๘)
สถานศึกษา (ก่อนประถม-อุดมศึกษา)	๕๘,๐๖๒ แห่ง (สกศ ๒๕๕๙)
ผู้เรียน/นักศึกษา ในระบบ(ก่อนประถม- อุดมศึกษา)	๑๔,๒๘๓,๐๐๐ คน (สกศ. ๒๕๕๘)
ผู้เรียน การศึกษานอกระบบ	๖,๙๓๒,๐๐๐ คน (สกศ. ๒๕๕๙)
ประชาชน (ที่อยู่นอกระบบการศึกษา) ตั้งแต่อายุ ๑๕ปีเป็นต้นไป	๔๙,๖๑๘,๘๕๐ คน (กรมการปกครอง มท. ๒๕๕๙)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น หากร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้มีผลใช้บังคับ บุคคลจากข้อมูลดังกล่าว จะได้รับประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เป็นพลเมืองดีของชาติ มีการพัฒนาความรู้สมรรถนะของตนเองสามารถต่อยอดเพื่อการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข รวมทั้งการสร้างคุณค่าให้กับประเทศได้อย่างอเนกอนันต์

๗. ความพร้อมและต้นทุนของรัฐในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

๗.๑ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงศึกษาธิการ

๗.๒ มีแนวทางและระยะเวลาเตรียมการในการปฏิบัติตามหรือบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร และมีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกหรือลดขั้นตอนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการหรือไม่

มีการกำหนดแผนการจัดทำกฎหมายลำดับรองและกฎหมายที่เกี่ยวข้องตามร่างพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ ซึ่งบทเฉพาะกาลของร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา ๑๐๔ กำหนดให้

๑) ให้บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีที่ เกี่ยวกับการศึกษาที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้ง กับพระราชบัญญัตินี้

๒) ให้หน่วยงานผู้รักษาการตามกฎหมายดำเนินการปรับปรุงหรือแก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับ พระราชบัญญัตินี้ภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากกรณีมีเหตุจำเป็นไม่สามารถดำเนินการ ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าวได้ ให้หน่วยงานผู้รักษาการตามกฎหมายเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติ ขยายระยะเวลาอีกได้ไม่เกินหนึ่งปี เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ให้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีที่บังคับใช้ก่อนหน้านั้นเป็นอันยกเลิก

๓) ให้กฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะมีการออก กฎกระทรวงฉบับใหม่ตามกฎหมายฉบับนี้

และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งเป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติที่ ๖ ด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ และตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาเรื่องที่ ๖ : การปรับ โครงสร้างของหน่วยงานในระบบการศึกษา เพื่อบรรลุเป้าหมายในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา และเรื่องที่ ๗ : การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้โดยการพลิกโฉมด้วย ระบบดิจิทัล (Digitalization for Educational and Learning Reform)

๗.๓ มีแนวทางและระยะเวลาในการสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการ ปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

มีการจัดทำแผนการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในหลากหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นรูปแบบ on air, on ground, online ,on demand รวมทั้งการจัดทำคำอธิบายรายมาตรา และคำแปลภาษาต่างประเทศอีกด้วย โดยมีการจัดทำแผนของงบประมาณประจำปี ๒๕๖๕

๗.๔ ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้ในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายในระยะ ๓ ปีแรก เป็นจำนวนประมาณ ๑,๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท อัตราค่าจ้างที่ต้องใช้ ๔๐๐ อัตรา อัตราค่าจ้างที่มีอยู่แล้ว ๒๑๐ อัตรา อัตราค่าจ้างที่ต้องเพิ่มขึ้น. ๑๕๐ อัตรา

๘. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๘.๑ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม

ผลกระทบเชิงบวก

ร่างพระราชบัญญัตินี้มีหลักการที่สำคัญคือ ลดความเหลื่อมล้ำของโอกาสทางการศึกษา (Equity) ยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา (Quality) มุ่งความเป็นเลิศและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน (Excellence) รวมทั้งปรับระบบการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ (Efficiency) และมีธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการด้านการศึกษา (Good governance) จากหลักการร่างกฎหมายดังกล่าวจะเกิดการสร้างดุลยภาพให้กับบุคคลได้มีโอกาสเข้าถึงและเรียนรู้ศิลปวิทยาการได้อย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกันตามความต้องการ ความสามารถ และศักยภาพของตนเอง เพื่อสร้างคุณค่า และมูลค่าให้เกิดขึ้นกับตนเองและสังคม นอกจากนี้ในร่างกฎหมายมีการนำระบบการบริหารจัดการด้านงบประมาณด้านการศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ความคุ้มค่ากับการลงทุน เพื่อให้เกิดผลิตผลคนที่มีคุณภาพตามต้นทุนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทที่เกิดขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการประหยัดงบประมาณ และใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และผู้รับบริการได้ประโยชน์สูงสุด จะส่งผลให้การลงทุนด้านการศึกษาเกิดผลที่ชัดเจน แต่อย่างไรก็ตามในเรื่องการลงทุนด้านการศึกษา เช่น การจัดตั้งกองทุน การจัดสรรงบประมาณในรูปแบบใหม่อาจจะส่งผลกระทบต่อวงเงินงบประมาณที่รัฐจะต้องจัดสรรให้ ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นในระยะเริ่มต้นเท่านั้น และจะส่งผลดีต่อระบบการศึกษาโดยภาพรวมแต่อย่างไรก็ตามกลไกในการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ได้กำหนดไว้จะช่วยให้เกิดความร่วมมือและสนับสนุนการจัดการศึกษาได้อย่างดียิ่งขึ้น และมีการสร้างแรงจูงใจให้ทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมดำเนินการด้วย

ผลกระทบเชิงลบ

จากหลักการและเป้าหมายการศึกษาที่กำหนดให้มีความสำคัญเรื่องการศึกษาไว้สูงสุดในการเป็นกลไกหรือเครื่องมือในการพัฒนาประเทศ พัฒนาค้นให้มีคุณภาพสูงสุดไว้ในร่างกฎหมายฉบับนี้ จะส่งผลทางที่เป็นคุณเมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว บุคคลในทุกภาคส่วนได้รับประโยชน์โดยถ้วนหน้า จึงไม่มีผลกระทบต่อบุคคลโดยรวม

ผลกระทบโดยตรงต่อด้านเศรษฐกิจและสังคม

เนื่องจากร่างพระราชบัญญัตินี้ เป็นกฎหมายแม่บทหรือธรรมนูญด้านการศึกษา จึงกำหนดรับรองเรื่องสิทธิหน้าที่ของบุคคลที่จะได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกันเป็นพื้นฐาน และส่วนที่จะต้องได้รับการส่งเสริมสนับสนุนเป็นพิเศษตามความจำเป็นและต้องการของบุคคล นอกจากนี้ระบบการจัดสรรงบประมาณที่จะต้องรองรับการจัดการศึกษาตามความต้องการของบุคคล รวมถึงประชาชนที่เลือกรับการศึกษาตามระบบต่าง ๆ ที่รัฐจัดให้ตามที่กำหนดไว้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๕๔ นั้น ซึ่งรัฐจะต้องจัดให้มีบริการระบบการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ ซึ่งระบบการศึกษาต้องรองรับตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนถึงการศึกษาตลอดชีวิต อาจจะมีกระทบการจัดสรรงบประมาณบ้างพอสมควร โดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาอาจจะเพิ่มวงเงินสูงขึ้น แต่อย่างไรก็ตามระบบการบริหารจัดการด้านงบประมาณตามร่างกฎหมายดังกล่าวได้วางระบบการติดตาม ตรวจสอบ ทบทวน รวมทั้งการรายงานผลการใช้งบประมาณเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งจะเกิดผลดีต่อผู้เรียนและการพัฒนาประชากรของประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ

ส่วนที่ ๒

เหตุผลความจำเป็นในการระบอบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ
การกำหนดโทษอาญา และการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจ

๙. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบอบอนุญาต

ไม่มี

๑๐. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบคณะกรรมการ

โดยที่มาตรา ๗๗ วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายในรอบระยะเวลาที่กำหนดโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับมาตรา ๕๔ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดเครื่องมือที่สำคัญในการดำเนินการของรัฐ ด้านการศึกษาต้องมีตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย เมื่อตรวจสอบพบว่า แม้มาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้ สภาการศึกษาซึ่งเป็นองค์กรหลักในกระทรวงศึกษาธิการอันเป็นองค์กรคณะเดียวที่มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานสภา และมีหน้าที่หลักพิจารณาเสนอแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายการศึกษา และมาตรฐานการศึกษาต่อคณะรัฐมนตรีก็ตาม แต่สภาการศึกษายังไม่มีหน้าที่และอำนาจที่เพียงพอต่อการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการตามแผนการศึกษาซึ่งกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญมาตรา ๕๔ วรรคสาม รวมทั้งในการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายการศึกษา และมาตรฐานการศึกษาลงสู่การปฏิบัติที่ต่อ อาศัยการจัดสรรงบประมาณและสนับสนุนทรัพยากร ตลอดจนถึงการสั่งการ การบูรณาการ หรือการกำกับกร ให้บริการสาธารณะซึ่งเป็นงานที่อยู่ภารกิจของหน่วยงานของรัฐอื่นทั้งที่อยู่ในกระทรวงศึกษาธิการและปฏิบัติราชการอื่นภายนอกกระทรวงศึกษาธิการ และที่ต้องสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาชน ภาคประชาสังคม

ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ที่คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษาได้ร่างขึ้นจึงมีเป้าหมายสำคัญที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด รวมทั้งให้มีความทันสมัยและรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๖ การปรับสมดุลและพัฒนาาระบบบริหารการจัดการภาครัฐ โดยระบบราชการจะต้องมีการปฏิรูประบบราชการรองรับ Thailand 4.0 ยึดหลักธรรมาภิบาลเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ด้วยกลไก ๓ ประการ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (๒๐๑๘)) ดังนี้

๑) การวางระบบและวิธีการทำงานใหม่ โดยยึดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการบริหารงานภาครัฐหรือหลักบริหารราชการแผ่นดินที่ดีเปิดกว้างและเชื่อมโยง ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง และเป็นภาครัฐอัจฉริยะ

๒) การจัดระเบียบโครงสร้างใหม่เพื่อสร้างสมดุลและจัดการความสัมพันธ์ระหว่างกลไกภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคส่วนอื่นๆ ให้เป็นไปอย่างเหมาะสม รวมทั้งออกแบบโครงสร้างภายในภาครัฐเองให้กระชับและไม่เกิดความซ้ำซ้อน

๓) การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานใหม่ โดยสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ มุ่งเน้นความซื่อสัตย์สุจริตและประโยชน์ส่วนรวม

ด้วยเหตุผลและความจำเป็นข้างต้นจึงนำไปสู่กรอบแนวคิดการร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ซึ่งจะมีการขับเคลื่อนกลไกทั้ง ๓ ประการผ่านคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติที่จะจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยจะมีหน้าที่หลักในการขับเคลื่อนให้มีการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาความล้มเหลวในการปฏิรูปการศึกษาแบบที่ผ่านมา เนื่องจากคณะกรรมการดังกล่าวจะต้องมีหน้าที่ในการวางแผน กำกับ ติดตาม ประเมินผล การปฏิรูปการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแผนการปฏิรูปประเทศด้าน การศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติที่ได้วางไว้

ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ มี นายกรัฐมนตรีเป็นประธานคณะกรรมการ เพื่อให้มีอำนาจและหน้าที่ในการพิจารณาและจัดทำแผนการศึกษา แห่งชาติ ให้ความเห็นต่อผลการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ จัดทำแผนงบประมาณบูรณาการด้านการศึกษาเพื่อดำเนินการตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ให้ความเห็นและ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินด้านการศึกษาของกระทรวงและหน่วยงานของรัฐ เพื่อเสนอ ความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี พิจารณานโยบายด้านการศึกษาของชาติในทุกระบบและทุก ระดับ พิจารณา จัดทำ ปรับปรุง ยกเลิก และพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการตามแผนการศึกษาแห่งชาติ กำหนดนโยบายและทิศทางของการทำวิจัย และการพัฒนานวัตกรรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและระบบ การศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินการของสมัชชาการศึกษาระดับจังหวัด และการมีส่วนร่วมของภาคประชา สังคมในการจัดการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินการจัดทำข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษา รวมทั้งกำกับ ดูแลการดำเนินการของศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษาแห่งชาติ ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินการขับเคลื่อน การปฏิรูปการศึกษา

เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติบรรลุผลและการทำงานมีความ คล่องตัวบรรลุตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมาตรา ๕๔ ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จึงได้ วางกลไกอีกกลไกหนึ่งเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ กล่าวคือ มาตรา ๕๑ กำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะด้าน ประกอบด้วย คณะกรรมการวิชาการ คณะกรรมการส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินการของสมัชชาการศึกษาระดับจังหวัด คณะกรรมการข้อมูลและสารสนเทศด้าน การศึกษา คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา และคณะกรรมการเฉพาะด้านอื่นซึ่ง คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

๑๑. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดโทษอาญา

ไม่มี

๑๒. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครองหรือดำเนิน
กิจการทางปกครอง

ไม่มี

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบและวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ .....

(นายอำนาจ วิทยานูวัตติ)

เลขาธิการสภาการศึกษา

วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ : นายสมพงษ์ มุขสาธรรม, นางสาวณัฐิกา นิตยาพร

โทร : ๐๘๔๓๘๗๗๐๔๒, ๐๘๖๙๗๑๓๑๓๘

อีเมล: nattika.oec@gmail.com

รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น
ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....

รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....

กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา) และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. วิธีการรับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ดังนี้

ก. ขั้นตอนก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เนื่องจากคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๒ เรื่อง แนวปฏิบัติในการดำเนินการร่างพระราชบัญญัติและร่างอนุบัญญัติที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือคณะกรรมการตรวจสอบร่างกฎหมายและร่างอนุบัญญัติดังกล่าวต่อไป และเมื่อตรวจพิจารณาเสร็จแล้วให้สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งหน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องเพื่อยืนยันก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป ส่วนร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ได้มอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาทบทวนความสอดคล้องร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ที่อยู่ระหว่างการดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากับนโยบายของคณะรัฐมนตรีแล้วแจ้งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาดำเนินการต่อไป กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาดำเนินการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... (ร่างฯ ที่สกค.ตรวจพิจารณาแล้วที่ ๓๓๔/๒๕๖๒) และเพื่อให้เกิดความรอบคอบกระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาดำเนินการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ก่อนนำส่งร่างดังกล่าว ผลการรับฟังความคิดเห็นและผลการทบทวนความสอดคล้องร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ที่อยู่ระหว่างการดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากับนโยบายของคณะรัฐมนตรี ซึ่งในส่วนของผลการรับฟังความคิดเห็นของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีรายละเอียดดังนี้

เป็นการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมาย แบ่งเป็น ๒ ช่วง คือ ช่วงที่ ๑ เดือนสิงหาคม ถึง เดือนกันยายน ๒๕๖๒ รับฟังความคิดเห็นกฎหมายทั้งฉบับ และช่วงที่ ๒ เดือนสิงหาคม ถึง เดือนกันยายน ๒๕๖๓ รับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติม) คือ

ช่วงเดือนเดือนสิงหาคม ถึง เดือนกันยายน ๒๕๖๒ รับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายทั้งฉบับ

ใช้วิธีการรับฟังความคิดเห็น ๓ วิธี

วิธีที่ ๑ ทำหนังสือเวียนให้หน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการแสดงความคิดเห็น

วิธีที่ ๒ การจัดประชุมหน่วยงานและผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้อง

วิธีที่ ๓ การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

ช่วงเดือนสิงหาคม ถึง เดือนกันยายน ๒๕๖๓ รับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมในบางประเด็น

ใช้วิธีการรับฟังความคิดเห็น ๑ วิธี โดยการจัดประชุมหน่วยงานและผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้อง

ข. ขั้นตอนร่างกฎหมายที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา ใช้วิธีการรับฟังความคิดเห็น ๑ วิธี โดยการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

ค. ขั้นตอนก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาหลังจากที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว ใช้วิธีการรับฟังความคิดเห็น ๑ วิธี โดยการประชุมหารือร่วมกันของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการสภาการศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และคณะกรรมการขับเคลื่อนเพื่อการปฏิรูปการศึกษาภาคประชาชน

๒. จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น

ก. ขั้นตอนก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี

ช่วงเดือนสิงหาคม ถึง เดือนกันยายน ๒๕๖๒ รับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายทั้งฉบับ

๑) การสรุปความคิดเห็นจากหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการรวม ๑๓ หน่วยงาน จำนวน ๑ ครั้ง โดยสำนักงานฯ ได้รับข้อมูลครบถ้วนเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๒

๒) การจัดประชุมหน่วยงานและผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๕ ครั้ง ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย ๔ ภูมิภาค

ครั้งที่ ๑ วันศุกร์ที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๒ ณ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จัดประชุมปรึกษาหารือรับฟังความคิดเห็น และหาทางออกกับผู้นำองค์กรครูและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนหน่วยงานหลักในกระทรวงศึกษาธิการ กลุ่มองค์กรครูใน ๔ ภูมิภาคที่ได้ยื่นข้อเสนอเรียกร้อง และผู้แทนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้นจำนวน ๘๐ คน

ครั้งที่ ๒ วันอังคารที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๒ ณ โรงแรม The Berkeley ประตูน้ำ กรุงเทพมหานคร การประชุมสัมมนาเชิงวิชาการ “มหกรรมการศึกษาแห่งชาติ: ก้าวสู่คุณภาพการศึกษาที่ดีกว่า” โดยได้เปิดโอกาสให้ผู้เข้ามาร่วมงานได้แสดงความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ในการเสวนาทางวิชาการรวม ๓ หัวข้อ ได้แก่ “การเปลี่ยนแปลงกฎหมายการศึกษาไทย ใครได้ประโยชน์” “ความก้าวหน้าในวิชาชีพครู” และ “การปฏิรูปกฎหมายเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ” มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น ๑,๒๐๐ คน

ครั้งที่ ๓ วันพุธที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๒ จัดประชุมสัมมนารับฟังความคิดเห็น ณ โรงแรม ปริ้นซ์พาลาส มหานคร กรุงเทพมหานคร มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้นจำนวน ๘๕๐ คน

ครั้งที่ ๔ วันพุธที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๒ จัดประชุมอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านกฎหมาย การศึกษา

ครั้งที่ ๕ วันอังคารที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๒ จัดประชุมสัมมนารับฟังความคิดเห็น ณ โรงแรมนภาลัย จังหวัดอุดรธานี มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น ๔๕๐ คน

๓) การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

ได้รับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (www.onec.go.th) ควบคู่ไปพร้อมกับการจัดประชุม มีผู้แสดงความคิดเห็นรวมประมาณ ๓,๐๐๐ คน

□ ช่วงเดือนสิงหาคม ถึง เดือนกันยายน ๒๕๖๓ รับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติม

ได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมตามข้อสั่งการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการใน ๓ ประเด็น ได้แก่ ๑. การจัดการศึกษาเพื่อรองรับโรคอุบัติใหม่ ๒. digital platform และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ๓. การจัดการอาชีวศึกษา โดยได้มีการจัดประชุมหน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเห็นจำนวน ๔ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๓ ณ โรงแรมเมย์ฟลาวเวอร์ แกรนด์ จังหวัดพิษณุโลก (ภาคเหนือตอนล่าง) ซึ่งมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วนประมาณ ๒๐๐ คน

ครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๐ - ๑๑ กันยายน ๒๕๖๓ ณ โรงแรมบีพี สมิหลา บีช โฮเทล แอนด์ รีสอร์ท จังหวัดสงขลา ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วนประมาณ ๒๐๐ คน

ครั้งที่ ๓ วันที่ ๒๒ - ๒๓ กันยายน ๒๕๖๓ ณ โรงแรม บลูเวฟ หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วนประมาณ ๖๐ คน

ครั้งที่ ๔ วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๓ โรงแรมวีวิช ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ซึ่งมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วนประมาณ ๔๐๐ คน

ข. ขั้นตอนร่างกฎหมายที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ และมีมติเมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ตามที่คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา เสนอ และมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต พ.ศ. .... รวม ๒ ฉบับ โดยให้นำผลการพิจารณาความสอดคล้องของร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับดังกล่าวกับนโยบายของคณะรัฐมนตรีตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ และนำร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ซึ่งผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อกันเสนอ (นายดิเรก พรสีมา กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๔,๕๐๖ คน) ไปประกอบการพิจารณา แล้วเสนอคณะรัฐมนตรี

ภายหลังจากคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เพื่อให้การดำเนินการตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ของคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นไปอย่างรอบคอบและได้รับฟังความคิดเห็นของฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานฯ และช่องทางอื่นในช่วงเวลาระหว่างการตรวจพิจารณา เพื่อนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาร่างกฎหมายดังกล่าว ซึ่งใช้วิธีการในการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ได้จัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยบุคคลทั่วไปผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (www.krisdika.go.th) และเปิดโอกาสให้ส่งความคิดเห็นมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นจำนวน ๑ ครั้ง คือ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ จนถึงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๔

ค. ขั้นตอนก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาหลังจากที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการสภาการศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และคณะกรรมการขับเคลื่อนเพื่อการปฏิรูปการศึกษาภาคประชาชน ได้ประชุมหารือร่วมกันเพื่อให้การจัดทำ ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... มีการนำข้อคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณา อย่างครบถ้วน จำนวน ๑ ครั้ง เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ณ ตึกบัญชาการ ๑ ทำเนียบรัฐบาล

๓. พื้นที่กลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น

ก. ขั้นตอนก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี

ช่วงเดือนสิงหาคม ถึง เดือนกันยายน ๒๕๖๒ รับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายทั้งฉบับ

๑) การสรุปความคิดเห็นจากหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการ (๑๓ หน่วยงาน)

๒) การจัดประชุมผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุมผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้อง ๔ ภูมิภาค ได้แก่ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้

๓) การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ครอบคลุมผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งประเทศ

ช่วงเดือนสิงหาคม ถึง เดือนกันยายน ๒๕๖๓ รับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติม

การจัดประชุมผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุมผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้อง ๔ ภูมิภาค ได้แก่ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้

ข. ขั้นตอนร่างกฎหมายที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

โดยการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ครอบคลุมผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้องทั่วประเทศ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ จนถึงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๔

ค. ขั้นตอนก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาหลังจากที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว โดยการประชุมหารือร่วมกันของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการสภาการศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และคณะกรรมการขับเคลื่อนเพื่อการปฏิรูปการศึกษาภาคประชาชน

๔. ประเด็นที่มีการรับฟังความคิดเห็น

ก. ขั้นตอนก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี

ช่วงเดือนสิงหาคม ถึง เดือนกันยายน ๒๕๖๒ รับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายทั้งฉบับ

ช่วงเดือนสิงหาคม ถึง เดือนกันยายน ๒๕๖๓ รับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติม โดยได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมตามข้อสั่งการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการใน ๓ ประเด็น ได้แก่ ๑. การจัดการศึกษาเพื่อรองรับโรคอุบัติใหม่ ๒. digital platform และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ๓. การจัดการอาชีวศึกษา

ข. ขั้นตอนร่างกฎหมายที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ และมีมติเมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ตามที่คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษาเสนอ และมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....

และร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต พ.ศ. .... รวม ๒ ฉบับ โดยให้นำผลการพิจารณาความสอดคล้องของร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับดังกล่าวกับนโยบายของคณะรัฐมนตรีตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ และนำร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ซึ่งผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อกันเสนอ (นายดิเรก พรสีมา กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๔,๕๐๖ คน) ไปประกอบการพิจารณาแล้วเสนอคณะรัฐมนตรี

เพื่อให้การตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ของคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นไปอย่างรอบคอบและได้รับฟังความคิดเห็นของฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน โดยได้เชิญภาคประชาชนซึ่งมีนายดิเรก พรสีมา และคณะเข้าร่วมการพิจารณา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมเข้าร่วมชี้แจง ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาอันเป็นหน่วยงานหลักที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงศึกษาธิการได้นำเสนอเอกสารสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและชี้แจงผลการรับฟังความคิดเห็นประกอบการตรวจพิจารณารายมาตรา

ซึ่งระหว่างการประชุมสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้นำร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... รับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายทั้งฉบับ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ จนถึงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๔

ค. ขั้นตอนก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาหลังจากที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการสภาการศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และคณะกรรมการขับเคลื่อนเพื่อการปฏิรูปการศึกษาภาคประชาชน ได้ประชุมหารือร่วมกันเพื่อให้การจัดทำร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... มีการนำข้อคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณาอย่างครบถ้วน

๕. ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น

ก. ขั้นตอนก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี

ช่วงเดือนสิงหาคม ถึง เดือนกันยายน ๒๕๖๒ รับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายทั้งฉบับ ซึ่งสามารถจัดกลุ่มความคิดเห็นที่มีต่อร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ได้ ๓ แบบ ดังต่อไปนี้

แบบที่ ๑ เป็นการแสดงความไม่เห็นด้วยในมาตราต่าง ๆ รวม ๒๓ มาตรา อาจไม่เห็นด้วยทั้งมาตราหรือบางประเด็นของแต่ละมาตรา ดังนี้

- มาตรา ๔ : ควรเพิ่มนิยามบุคลากรทางการศึกษา ตัดนิยามครูใหญ่ออก/ปรับคำนิยามคำว่าสถานศึกษา

- มาตรา ๘ : รายละเอียดของแต่ละช่วงวัยยากต่อการปฏิบัติ/กรณีกำหนดการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายถูกลงโทษทางวินัย

- มาตรา ๑๑ : การที่รัฐกำหนดภาระให้เอกชนมากเกินไป

- มาตรา ๑๓ : หากผู้จัดการศึกษาทำเพียงแจ้ง ศธ. ทราบ จะเกิดปัญหาการกำกับคุณภาพ

- มาตรา ๑๔ : ควรตัดคำว่าวิทยฐานะออก/ตัดการให้ครูใหญ่ต้องรับฟังความคิดเห็นครู

บทลงโทษควรตัดออกไป

- มาตรา ๑๕ : การกำหนดให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา/การกำหนดไม่ให้เอกชนแสวงหากำไร เพราะสวนทางกับความเป็นจริง/ไม่ควรกำหนดคำว่า “แสวงหากำไรแต่ใช้เป็นมาตรการสร้างแรงจูงใจแทน

- มาตรา ๑๖ : ต้องการให้กำหนดว่ารัฐจัดเงินอุดหนุน

- มาตรา ๑๙ : ไม่เห็นด้วยที่จะให้เอกชนมีส่วนร่วมจัดการศึกษา

- มาตรา ๓๓ : มีรายละเอียดมากเกินไปยากต่อการประเมิน/การกำหนดให้ครูที่สอนระดับสูงก็ต้องมีคุณสมบัติมากขึ้น

- มาตรา ๓๗ : ไม่เห็นด้วยกับการเปลี่ยนใบประกอบวิชาชีพครูเป็นใบรับรองความเป็นครู/ครูใหญ่ ศึกษาในเทศกไม่มีใบประกอบวิชาชีพ

- มาตรา ๓๘ : ไม่เห็นด้วยในการเปลี่ยนชื่อผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการ เป็นครูใหญ่/ผู้ช่วยครูใหญ่ และเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

- มาตรา ๓๙ : ไม่เห็นด้วยในการเปลี่ยนชื่อผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการ เป็นครูใหญ่/ผู้ช่วยครูใหญ่

- มาตรา ๔๐ : ไม่ควรให้ครูสภา และ สกสศ. สองหน่วยงานมารวมกัน มีผลต่อระบบสวัสดิการครู

- มาตรา ๔๔ : ควรปรับนิยามระบบการศึกษาให้เป็นนิยาม ๓ ระบบแบบเดิม

- มาตรา ๕๕ : ไม่เห็นด้วยกับการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรฯ

- มาตรา ๕๖ : ไม่ควรให้คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติมีหน้าที่เห็นชอบหลักสูตร

ต้นแบบ

- มาตรา ๖๙ : ต้องกำหนดเวลาการประเมินคุณภาพการศึกษา และหน่วยงานรับผิดชอบให้ชัดเจน เช่น สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) หรือหน่วยงานอื่น

- มาตรา ๘๒ : ควรให้สภาการศึกษาทำหน้าที่คณะกรรมการนโยบายฯ

- มาตรา ๘๗ : ไม่เห็นด้วยกับการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่อาจมีความซ้ำซ้อนหน่วยงานอื่น

- มาตรา ๙๐ : ไม่เห็นด้วยกับการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เพราะซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น

- มาตรา ๙๑ : ไม่เห็นด้วยในการสืบทอดอำนาจของ กอปต.

- มาตรา ๙๔ : การรวมกองทุนอาจผิดวัตถุประสงค์

- มาตรา ๙๙ : ไม่เห็นด้วยเพราะเป็นการรวบรวมอำนาจ

แบบที่ ๒ เป็นการแสดงความเห็นด้วยกับเนื้อหาสาระในมาตราต่าง ๆ โดยควรเพิ่มข้อความและรายละเอียดให้มากขึ้น ในมาตรา ๔ / ๗ / ๘ / ๑๑ / ๑๔ / ๑๕ / ๑๙ / ๒๑ / ๒๖ / ๓๑ / ๓๓ / ๓๕ / ๓๗ / ๓๘ / ๓๙ / ๔๐ / ๔๑ / ๔๒ / ๔๔ / ๔๘ / ๕๔ / ๕๕ / ๖๑ / ๖๘ / ๖๙ / ๘๒ / ๘๗ / ๙๐ / ๙๗ / ๙๙ / ๑๐๐

ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในมาตราที่เกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนเป็นครูใหญ่ / ผู้ช่วยครูใหญ่ / ใบรับรองความเป็นครู ยังมีหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องจำนวนมากน้อยแสดงความเห็นด้วยและสนับสนุนแนวคิดตาม ร่างพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... เช่นกัน

แบบที่ ๓ เป็นการแสดงความคิดเห็นว่าควรเพิ่มเติมในประเด็นอื่น ๆ ด้วย เช่น

- การจัดทำร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ต้องดำเนินการตามกระบวนการ รับฟังความคิดเห็นสาธารณะให้ครบถ้วน

- ควรปรับลดโครงสร้างการบังคับบัญชาจากส่วนกลางถึงสถานศึกษาให้สั้นลง
- การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาควรแยกจากกัน
- ควรเพิ่มเนื้อหาสาระด้านระบบสวัสดิการ และการแก้ไขปัญหาหนี้สินครู

□ ช่วงเดือนสิงหาคม ถึง เดือนกันยายน ๒๕๖๓ รับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมในบางประเด็น โดยได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมตามข้อสั่งการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการใน ๓ ประเด็น ได้แก่ ๑. การจัดการศึกษาเพื่อรองรับโรคอุบัติใหม่ ๒. digital platform และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ๓. การจัดการอาชีวศึกษา ที่ประชุมเห็นด้วยว่า ควรมีการเพิ่มเติมประเด็นทั้งสามไว้ในร่างพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. ....

ข. ขั้นตอนร่างกฎหมายที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา มีผู้ให้ความเห็นของ ร่างกฎหมายทั้งฉบับมีประเด็นทั้งสิ้น ๒๑ ประเด็นสรุปได้ดังต่อไปนี้

๑. สิทธิและความเสมอภาคด้านการศึกษา
๒. ความชัดเจนในการกระจายอำนาจไปยังสถานศึกษา
๓. ทักษะและสมรรถนะของผู้เรียน
๔. การกำหนดระดับการศึกษา
๕. นิยามคำว่า “สถานศึกษา”
๖. การนิยามตำแหน่ง “ครูใหญ่” แทน “ผู้อำนวยการโรงเรียน”
๗. ระบบการศึกษา
๘. การได้รับเงินวิทยฐานะ
๙. คุณสมบัติของผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษา
๑๐. ครูสภา
๑๑. วิธีประเมินหัวหน้าสถานศึกษา ผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษา และครูเป็นรายบุคคล
๑๒. การยกเลิกใบประกอบวิชาชีพครูและใช้ระบบใบรับรองความเป็นครูแทน
๑๓. อำนาจของคณะกรรมการสถานศึกษา
๑๔. การจัดการศึกษาของเอกชน
๑๕. มาตรการป้องกันการมอบภาระงานอื่นนอกจากการเรียนการสอนให้โรงเรียน
๑๖. การบริหารงานของหัวหน้าสถานศึกษา
๑๗. การบริหารงานของโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคล

๑๘. รูปแบบการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

๑๙. หลักสูตรของสถานศึกษา

๒๐. สถาบันพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้

๒๑. การประเมินจากหน่วยงานภายนอก (สมศ.)

ค. ขั้นตอนก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาหลังจากที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว

การประชุมหารือร่วมกันเพื่อให้การจัดทำร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....

มีการนำข้อคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณาอย่างครบถ้วน มีข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น ดังต่อไปนี้

๑. กำหนดให้วิชาชีพครู เป็น “วิชาชีพชั้นสูง”

๒. แก้ไขคำว่า “หัวหน้าสถานศึกษา” เป็น “ผู้บริหารสถานศึกษา”

๓. แก้ไขคำว่า “ใบรับรองการประกอบวิชาชีพครู” เป็น “ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู”

๖. คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น

ก. ขั้นตอนก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี

กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ซึ่งมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต พ.ศ. .... รวม ๒ ฉบับ โดยให้นำผลการพิจารณาความสอดคล้องของร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับดังกล่าวกับนโยบายของคณะรัฐมนตรีตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ และนำร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ซึ่งผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อกันเสนอ (นายดิเรก พรสีมา กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๔,๕๐๖ คน) ไปประกอบการพิจารณาแล้วเสนอคณะรัฐมนตรี รวมทั้งได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นสะท้อนกลับขึ้นทาง www.onec.go.th อีกทั้งระหว่างการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายโดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าว สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงศึกษาธิการได้นำเสนอเอกสารสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและชี้แจงผลการรับฟังความคิดเห็นประกอบการตรวจพิจารณารายมาตราต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข. ขั้นตอนร่างกฎหมายที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ และมีมติเมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ตามที่คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษาเสนอ และมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต พ.ศ. .... รวม ๒ ฉบับ โดยให้นำผลการพิจารณาความสอดคล้องของร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับดังกล่าวกับนโยบายของคณะรัฐมนตรีตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ และนำร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ซึ่งผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อกันเสนอ (นายดิเรก พรสีมา กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๔,๕๐๖ คน) ไปประกอบการพิจารณาแล้วเสนอคณะรัฐมนตรี

เพื่อให้การตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ของคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นไปอย่างรอบคอบและได้รับฟังความคิดเห็นของฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จึงได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานฯ และช่องทางอื่น ในช่วงเวลาระหว่างการตรวจพิจารณา เพื่อนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาร่างกฎหมายดังกล่าว ซึ่งใช้วิธีการในการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ได้จัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยบุคคลทั่วไปผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (www.krisdika.go.th) และเปิดโอกาสให้ส่งความคิดเห็นมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตั้งแต่วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ จนถึงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๔

ซึ่งจากผลการรับฟังความคิดเห็น ได้มีผู้แสดงความคิดเห็นในช่วงระยะเวลาของการรับฟังความคิดเห็น ได้แก่ องค์กรยูนิเซฟ ประเทศไทย กลุ่มข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่แสดงความคิดเห็นผ่านสมาคมผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเมืองสุรินทร์ และสภาครูจังหวัดอุบลราชธานี โรงเรียนบ้านคำไฮน้อย และบุคคลทั่วไปที่แสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปประเด็นสาระสำคัญของความคิดเห็นและการพิจารณาความคิดเห็นดังกล่าว ดังต่อไปนี้

ประเด็น	สรุปความคิดเห็น	คำชี้แจง/การพิจารณา
๑. สิทธิและความเสมอภาคด้านการศึกษา	(๑) ควรระบุให้ชัดเจนว่าเด็กทุกคนในประเทศไทยมีสิทธิในการรับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ซึ่งสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และสอดคล้องกับมาตรา ๕๔ ของรัฐธรรมนูญฯ (๒) เด็กทุกคนควรมีสิทธิเข้าถึงการศึกษาโดยไม่จำกัดสัญชาติ ควรเขียนไว้ในกฎหมายให้ชัดเจนว่าสถานศึกษาต้องไม่เลือกปฏิบัติในการจัดสรรและคัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษาในทุกด้านรวมทั้งสัญชาติ	(๑) มาตรา ๕๔ ของรัฐธรรมนูญฯ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งร่างมาตรา ๑๒ ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อบรรลุเป้าหมายตั้งแต่ช่วงวัยแรกเกิดจนมีอายุถึงสิบแปดปี ให้จัดให้โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายเช่นเดียวกัน (๒) ร่างมาตรา ๔๘ วรรคสองได้กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องดำเนินการให้มีการจัดการศึกษาเพื่อคุณภาพตามระดับอย่างทั่วถึงเพื่อให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพทัดเทียมกัน และมีได้มีบทบัญญัติส่วนใดกำหนดให้คุณสมบัติเรื่องสัญชาติของ

ประเด็น	สรุปความคิดเห็น	คำชี้แจง/การพิจารณา
	(๓) การสร้างความเสมอภาคทางการศึกษายังไม่ชัดเจน ร่างมาตรา ๔๕ ใช้คำว่า “ผู้เรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาสอาจได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่าย...” การใช้คำว่า “อาจ” มิได้เป็นการประกันสิทธิในเรื่องดังกล่าว กลไกการสร้างความเสมอภาคในร่างกฎหมายยังไม่มีกลไกในเชิงโครงสร้าง มีเพียงกลไกการอุดหนุนค่าใช้จ่ายให้กับเด็กยากจนเท่านั้น การจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาตามร่างมาตรา ๗๔ (๓) ไม่สามารถสร้างผลลัพธ์ที่เป็นธรรมได้ (๔) ร่างมาตรา ๑๑ ซึ่งกำหนดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาตามระบบต่าง ๆ รวมถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งนี้ อย่างน้อยให้ได้รับการศึกษา เริ่มตั้งแต่ การศึกษา ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ ไม่น้อยกว่าสิบสองปีนั้น เป็นการตั้งเป้าหมายที่ต่ำเกินไปเมื่อเทียบกับความสามารถของประเทศไทย เพราะจะมีผลต่อสิทธิในการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ทั้งที่กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายเรียนฟรี ๑๕ ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายซึ่งรวมถึงการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร่างมาตรา ๑๑ มีผลให้สิทธิการได้รับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจึงไม่ได้รับความคุ้มครอง	ผู้เรียนเป็นเงื่อนไขหรือข้อกำหนดในการได้รับการศึกษาของผู้เรียน (๓) ร่างมาตรา ๑๒ ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตั้งแต่ช่วงวัยแรกเกิดจนมีอายุถึงสิบแปดปี ให้จัดให้โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย จึงถือเป็นการประกันสิทธิของผู้เรียนที่จะได้รับการศึกษาโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายโดยเสมอภาคกัน (๔) ร่างมาตรา ๑๒ ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งแต่แรกเกิดจนมีอายุถึงสิบแปดปีให้จัดให้โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย จึงมีความครอบคลุมถึงการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแล้ว

ประเด็น	สรุปความคิดเห็น	คำชี้แจง/การพิจารณา
๒. ความชัดเจนในการกระจายอำนาจไปยังสถานศึกษา	แม้ในร่างจะมีการกล่าวถึงการกระจายอำนาจไปยังสถานศึกษา แต่ก็ยังไม่มี ความชัดเจน และไม่มีการกล่าวถึงคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) ที่จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ รวมทั้งยังไม่มี ความชัดเจนเกี่ยวกับบทบาทของ สมัชชาการศึกษา ระดับจังหวัด	ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดหลักการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาโดยไม่ได้กำหนดเรื่องโครงสร้างในการบริหารงาน ในกระทรวงศึกษาธิการ แต่โดยเฉพาะกาล ในร่างมาตรา ๑๐๖ กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการจัดระเบียบบริหารราชการ ให้สอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้ ส่วนกรณีของสมัชชา การศึกษาระดับจังหวัด ได้ตัดออกและ กำหนดเป็นหลักการใหม่ตามร่างมาตรา ๑๘ โดยให้ประชาชนซึ่งมีภูมิลำเนาหรือ ประกอบอาชีพหรือธุรกิจในจังหวัดใด อาจรวมตัวกันเป็นคณะบุคคล เพื่อให้การ ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ เสนอแนะ อุหนุน หรือให้ความร่วมมือในการ จัดการศึกษาของสถานศึกษาในจังหวัดนั้น หรือจังหวัดใกล้เคียงได้
๓. ทักษะ และ สมรรถนะ ของ ผู้เรียน	(๑) เห็นด้วยกับการมุ่งเน้นไปที่ทักษะ และสมรรถนะ และการจัดตั้งสถาบัน หลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ โดยมี สิ่งที่ควรดำเนินการเพิ่มเติมคือการมี ส่วนร่วมของภาคเอกชนในการระบุทักษะ ที่จำเป็นในโลกการทำงาน ความจำเป็น ในการยกเครื่องระบบการผลิตและ พัฒนาครูอย่างสมบูรณ์ และการปฏิรูป ระบบการประเมินเพื่อช่วยวัดทักษะ ของผู้เรียน (๒) ไม่ควรเขียนทักษะที่ต้องการของ ผู้เรียนในแต่ละช่วงอายุ ร่างพระราชบัญญัตินี้ ควรที่จะกำหนดให้เกิดกระบวนการที่นำ โดยผู้เชี่ยวชาญที่จะระบุว่าทักษะที่สำคัญ	(๑) ร่างมาตรา ๕๔ ได้กำหนดให้การ จัดทำต้นแบบของการจัดกระบวนการ เรียนรู้ของสถาบันพัฒนาหลักสูตรและ การเรียนรู้ต้องรับฟังความคิดเห็นของ หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องมาประกอบ การจัดทำต้นแบบดังกล่าวด้วย รวมทั้ง กำหนดให้สถาบันพัฒนาหลักสูตร และการเรียนรู้จัดทำต้นแบบของระบบ วิธีการ และเครื่องมือวัดและประเมินผล ซึ่งต้องสอดคล้องกับต้นแบบที่ใช้ รวมทั้ง จัดให้มีแนวทางหรือวิธีการในการฝึกอบรม และพัฒนาครูอีกด้วย (๒) การที่ร่างมาตรา ๘ กำหนดให้ การพัฒนา ฝึกฝน และบ่มเพาะให้ผู้เรียน บรรลุเป้าหมายตามระดับช่วงวัย เพื่อให้ เกิดความชัดเจนว่าในการจัดกระบวนการ

ประเด็น	สรุปความคิดเห็น	คำชี้แจง/การพิจารณา
	เหล่านั้นคืออะไรในแต่ละช่วงอายุและจะพัฒนาทักษะเหล่านั้นให้ก้าวหน้าได้อย่างไร	เรียนรู้ในแต่ละระดับช่วงวัยควรมีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทักษะและสมรรถนะในเรื่องใด ซึ่งการกำหนดรายละเอียดดังกล่าวจะมีความครอบคลุมทั้งพัฒนาการ ทักษะคิด และความรู้ทางวิชาการที่ผู้เรียนในแต่ละช่วงวัยควรมี รวมทั้งได้มีการกำหนดให้คณะกรรมการนโยบายกำหนดรายละเอียดในการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในแต่ละช่วงวัยให้เหมาะสมกับระดับอายุในช่วงวัยนั้น ๆ
๔. การกำหนดระดับการศึกษา	มาตรา ๘ แบ่งระดับช่วงวัย ใช้อายุเป็นเกณฑ์กำหนดโดยไม่เป็นระดับการศึกษา มาตรา ๔๖ มีการกำหนดระดับการศึกษาเฉพาะการศึกษาเพื่อคุณวุฒิตามระดับ มี ๓ ระดับ คือ ๑) การศึกษาก่อนวัยเรียน เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นการดูแล อบรม บ่มเพาะ และพัฒนา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๑) (๒) และ (๓) ๒) การศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๔) (๕) และ (๖) ๓) การศึกษาระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็นสองระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญา และระดับปริญญา เมื่อถึงช่วงวัยที่ (๗) นอกจากกำหนดเป็นอายุแล้ว ยังกำหนดเป็นระดับอุดมศึกษาหรือทักษะอาชีพขั้นสูงในการสำเร็จการศึกษา จะเรียกว่า สำเร็จการศึกษาระดับช่วงวัยที่ หรือ ระดับใด และในมาตรา ๔๖ มีการกำหนดระดับการศึกษาเฉพาะการศึกษาเพื่อคุณวุฒิตามระดับ แสดงว่าการศึกษาเพื่อการ	ร่างมาตรา ๘ เป็นการกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคคลในแต่ละช่วงวัย คุณลักษณะดังกล่าวถือเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาที่การจัดการศึกษาในระบบต่าง ๆ อันได้แก่ การศึกษาเพื่อคุณวุฒิตามระดับ การศึกษาเพื่อการพัฒนาตนเอง และการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามร่างมาตรา ๔๗ ที่ล้วนแต่ต้องจัดการศึกษาให้เป็นไปเพื่อบรรลุเป้าหมายเหล่านั้น นอกจากนี้ร่างมาตรา ๕๕ ได้กำหนดให้มีระบบการเทียบเคียงหรือเทียบโอนผลการเรียน ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ หรือสมรรถนะที่ได้รับจากการศึกษาแต่ละระบบหรือในระหว่างระบบด้วยแล้ว จึงสามารถเทียบเคียงหรือเทียบโอนการศึกษาเพื่อการพัฒนาตนเองและการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตกับการศึกษาเพื่อคุณวุฒิตามระดับได้

ประเด็น	สรุปความคิดเห็น	คำชี้แจง/การพิจารณา
	พัฒนาตนเอง และการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตไม่มีระดับ	
๕. นิยามคำว่า “สถานศึกษา”	นิยามสถานศึกษามีการระบุไว้กว้างขวางทำให้เกิดความสับสนในการบริหาร เช่น หน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่และอำนาจ หรือ มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา ดังนั้น ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน หรือสำนักงาน กศน. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จัดว่าเป็น สถานศึกษาด้วย ผู้บังคับบัญชา ก็ต้องเรียกว่า ครูใหญ่ด้วย	นิยาม คำว่า “สถานศึกษา” ที่กำหนดไว้ตามร่างมาตรา ๔ หมายความว่าถึงหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษา จึงจะไม่หมายความรวมถึงส่วนราชการในกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าว
๖. การนิยามตำแหน่ง “ครูใหญ่” แทน “ผู้อำนวยการโรงเรียน”	(๑) เป็นการลดเกียรติภูมิศักดิ์ศรีของตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา (๒) ไม่เชื่อว่าจะจะเป็นแนวทางการปฏิรูปการศึกษาให้ดีขึ้นได้ (๓) ไม่สอดคล้องกับบทบาทของผู้บริหารในปัจจุบันและอนาคตที่เน้นการอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษามากกว่า (๔) ไม่มีตรรกะทางทฤษฎีอะไรมารองรับ (๕) ทำให้สาธารณชนทั่วไปล้อเลียนเหยียดหยามเป็นที่อับอาย (๖) ประวัติศาสตร์การยกย่องระดับตำแหน่งจากครูใหญ่เป็นอาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการ ทำให้เกิดความภูมิใจและมีกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ (๗) ไม่จำเป็นต้องอ้างตัวอย่างของต่างประเทศมาใช้ เพราะคนไทยมีวัฒนธรรมอันดีงามไม่ยิ่งหย่อนกว่าชาติใดในโลก (๘) เสียเวลา เสียงบประมาณ ในการทำงานในส่วนที่มีใช้สาระสำคัญในการปฏิรูปการศึกษามากเกินไป	การที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ใช้คำว่า “ครูใหญ่” แทนการใช้คำว่า “ผู้อำนวยการสถานศึกษา” เพื่อเป็นการยกย่องเชิดชูว่าผู้ซึ่งเป็นหัวหน้าในสถานศึกษาจะต้องเป็นหัวหน้าของครูซึ่งมีจิตวิญญาณความเป็นครู และมีคุณลักษณะที่ครูพึงมีรวมทั้งต้องเป็นที่ยอมรับของครูในสถานศึกษานั้นในระดับสูง เนื่องจากครูใหญ่จะต้องทำหน้าที่ครูและผู้ช่วยครูใหญ่มาแล้ว ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของครู อย่างไรก็ตามจากการรับฟังความคิดเห็นได้แก้ไขนิยามดังกล่าวเป็นคำว่า “หัวหน้าสถานศึกษา” ซึ่งมีความหมายโดยกว้างและร่างมาตรา ๔๑ ได้กำหนดให้หัวหน้าสถานศึกษาอาจมีชื่อตำแหน่งเรียกเป็นอย่างอื่นได้ ดังนั้นการเรียกชื่อหัวหน้าสถานศึกษาเช่นเดี่ย่อมเป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการจะพิจารณา

ประเด็น	สรุปความคิดเห็น	คำชี้แจง/การพิจารณา
	(๙) คำว่า “ครูใหญ่” กับ “ผู้อำนวยการ” ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในเรื่องคุณภาพการศึกษา (๑๐) กระบวนการตรากฎหมายขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง (๑๑) เป็นการเอาความรู้สึกส่วนตัวของคณะกรรมาธิการเป็นหลักในการบังคับเป็นการทั่วไปทางกฎหมาย (๑๒) มีการกำหนดหน้าที่ครูใหญ่ แต่ไม่ระบุกระบวนการได้มา และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่ให้เจ้ากระทรวงกำหนด ถ้าเจ้ากระทรวงไม่เปลี่ยนแปลงกระบวนการได้มา การพัฒนาและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จะมีประโยชน์ อันใดที่เปลี่ยนเป็นครูใหญ่ เหมือนคนเปลี่ยนชื่อ แต่ความคิดและพฤติกรรมเหมือนเดิม	ส่วนการที่กฎหมายฉบับนี้มิได้กำหนดการได้มาซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสถานศึกษา แต่กำหนดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมายนั้น เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้มุ่งเน้นไปที่บทบาทและหน้าที่ของหัวหน้าสถานศึกษาให้เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของสถานศึกษา ซึ่งเป็นหลักการสำคัญที่กฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับหลักการที่เกี่ยวข้องกับหัวหน้าสถานศึกษาตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญที่จะต้องดำเนินการให้สอดคล้องและต่อเนื่องภายหลังจากประกาศใช้เป็นกฎหมาย
๗. ระบบการศึกษา	(๑) ระบบการจัดการศึกษา ที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๔๔ หมายถึงระบบการศึกษาชาติหรือไม่ ถ้าไม่ใช่ แล้วจะมีการกำหนดระบบการศึกษาชาติหรือไม่ ถ้าใช่ แล้วใช้คำว่า “อาจจัด” หมายความว่าไม่จัดตามที่ระบุก็ได้ ใช่หรือไม่ (๒) ระบบการจัดการศึกษา ที่ระบุเป็นวัตถุประสงค์ของการจัดไม่ใช่ระบบและระบบที่ระบุทั้ง (๑) (๒) (๓) มีความเชื่อมโยง มีความทับซ้อนกันไม่สามารถแยกจากกันได้ จึงไม่ใช่ระบบการจัดการศึกษาที่แยกเป็น (๑) (๒) (๓) ได้ (๓) การศึกษาเพื่อคุณวุฒิตามระดับต้องจัดเพื่อพัฒนาตนเอง และต้องจัดเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต การศึกษาเพื่อการพัฒนาตนเองต้องเพื่อคุณวุฒิ และต้องจัด	ร่างมาตรา ๔๗ แบ่งระบบการศึกษาออกเป็น ๓ ระบบ กล่าวคือ (๑) การศึกษาเพื่อคุณวุฒิตามระดับ ซึ่งหมายถึงการศึกษาที่มุ่งผลเพื่อบรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ และมีการวัดผลเพื่อกำหนดคุณวุฒิความรู้ของผู้เรียน เพื่อประโยชน์ในการรับรองความรู้หรือการศึกษาต่อ (๒) การศึกษาเพื่อการพัฒนาตนเอง การศึกษาในกลุ่มนี้กำหนดขึ้นสำหรับผู้เรียนที่มีได้มีวัตถุประสงค์หลักในการขอรับหรือการอ้างอิงคุณวุฒิที่ได้จากการเรียน แต่เป็นการศึกษาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพ ทักษะ และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านตามความถนัดของตนเอง สำหรับการประกอบอาชีพ หรือสำหรับ

ประเด็น	สรุปความคิดเห็น	คำชี้แจง/การพิจารณา
	เพื่อเรียนรู้ตลอดชีวิต และการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตต้องเพื่อคุณวุฒิ และจัดเพื่อพัฒนาตนเอง (๔) ระบบการศึกษาแต่ละระบบ จัดเพื่อประชากรของชาติแต่ละกลุ่มที่สามารถเข้ารับบริการการศึกษาในระบบนั้นได้ หากไม่สามารถเข้ารับบริการการศึกษาในระบบหนึ่ง ต้องสามารถเข้ารับบริการการศึกษาในอีกระบบหนึ่งได้ โดยการศึกษาแต่ละระบบก็ต้องจัดเพื่อคุณวุฒิ เพื่อพัฒนาตนเอง และเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต (๕) ร่างกฎหมายฉบับนี้เอาวัตถุประสงค์มาเป็นระบบ แล้วระบบมีหรือไม่ก็ได้ระบบไว้	การยกระดับคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว สังคม หรือเพื่อประโยชน์แห่งความรอบรู้ของตนเอง อย่างไรก็ตามก็ไม่ห้ามที่จะจัดให้มีการรับรองคุณวุฒิจากการเรียนดังกล่าวได้ (๓) การศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต หมายถึงการดำเนินการด้วยวิธีการใด ๆ เพื่อให้บุคคลเรียนรู้ในเรื่องที่ตนสนใจได้ด้วยตนเอง ไม่ว่าจะเป็วิธีการส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้น หรือวิธีการอื่นใดที่มีใช่เป็นการบังคับ ที่จะเอื้ออำนวยให้บุคคลมีช่องทางในการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและสะดวก และเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้โดยง่าย โดยไม่มีภาระค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร สามารถเพิ่มพูนความรู้ได้อย่างกว้างขวางรู้เท่าทันพัฒนาการของโลกอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และนำความรู้ไปเติมเต็มชีวิตให้แก่ตนเองและเกิดประโยชน์ต่อสังคม การแบ่งการศึกษาทั้งสามระบบใช้วัตถุประสงค์หรือความคาดหวังของผู้เรียนในการพัฒนาตนเองเป็นแนวคิดหลักในการจัดแบ่งรูปแบบของวิธีการจัดการศึกษา เพื่อประโยชน์ในการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาทั้งสามระบบมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงมิได้แยกจากการเด็ดขาด และสามารถเทียบเคียงเทียบโอนผลการเรียนในระหว่างระบบกันได้ ด้วยเหตุดังกล่าวจึงเป็นผลให้เปิดโอกาสทางการศึกษาให้แก่คนทุกกลุ่มได้โดยไม่มีอุปสรรคในเรื่องรูปแบบวิธีการในการจัดการศึกษา

ประเด็น	สรุปความคิดเห็น	คำชี้แจง/การพิจารณา
๘. การได้รับเงินวิทยฐานะ	มีความวิตกกังวลต่อความไม่แน่นอนของร่างกฎหมายฉบับนี้จะเป็นผลให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่บรรจุหลังจากกฎหมายประกาศใช้แล้วจะได้รับเงินวิทยฐานะอยู่หรือไม่	ร่างมาตรา ๔๑ ได้กำหนดให้ครูได้รับเงินวิทยฐานะตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการนั้นไว้แล้ว
๙. คุณสมบัติของผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษา	ร่างมาตรา ๓๕ วรรคสาม ก่อให้เกิดความวิตกกังวลว่า การกำหนดให้ผู้ช่วยครูใหญ่จะแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมิใช่ครูก็ได้ จะมีผลให้คนซึ่งมิใช่ครูสามารถบังคับบัญชาครูได้ อาจเป็นช่องทางผลักดันให้บุคคลที่เป็นเครือข่ายหรือญาติพี่น้องกับกรรมการในคณะกรรมการสถานศึกษาให้เข้ามาทำหน้าที่	ผู้ที่จะมีอำนาจในการบังคับบัญชาครูตามร่างมาตรา ๔๐ คือ หัวหน้าสถานศึกษา ซึ่งจะต้องทำหน้าที่ครูและผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษามาแล้ว ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด ดังนั้น จึงไม่มีกรณีที่ผู้ซึ่งมิใช่ครูจะสามารถบังคับบัญชาครูได้
๑๐. ครุสภา	ร่างมาตรา ๓๘ มีความกังวลว่าครุสภาจะยังมีอำนาจหน้าที่ในการผดุงเกียรติยศและพัฒนาวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงต่อไปหรือไม่ อาจต้องมีการตรากฎหมายจัดตั้งครุสภาใหม่ ซึ่งแนวนโยบายที่เกี่ยวกับการกำหนดโครงสร้างไม่ชัดเจน ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของครุสภา และองค์ประกอบของสภาครูจะมีผู้แทนครูด้วยหรือไม่	ร่างมาตรา ๔๒ กำหนดให้ครุสภามีหน้าที่ในการพัฒนาครู และมีหน้าที่อื่นที่ยังประโยชน์ต่อครู โดยการจัดการตั้งการเป็นสมาชิก การบริหาร และการดำเนินการของครุสภาจะเป็นไปตามกฎหมายเฉพาะ แต่การดำเนินการพัฒนาครูและการผดุงเกียรติของครู จะต้องเป็นไปตามหลักการที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้ ที่ให้ครูเป็นผู้ซึ่งดำรงฐานะอันสูงส่งในการหล่อหลอมคนรวมทั้งเป็นแม่พิมพ์และแบบอย่างที่ดี
๑๑. วิธีการประเมินหัวหน้าสถานศึกษา ผู้ช่วย หัวหน้าสถานศึกษา และครูเป็นรายบุคคล	มีความกังวลต่อมาตรการในการตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาของแต่ละสถานศึกษาตามร่างมาตรา ๑๓ (๑๒) จะมีผลอย่างไร หากผลการประเมินไม่ผ่าน ครูต้องออกหรือไม่ จะส่งผลกระทบต่ออย่างไร	ร่างมาตรา ๑๔ (๑๒) กำหนดให้มีมาตรการในการตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาของแต่ละสถานศึกษาโดยมุ่งประสงค์ให้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามที่กำหนดไว้โดยมิได้มุ่งประสงค์ให้มีผลกระทบต่อ การปฏิบัติหน้าที่ของครู

ประเด็น	สรุปความคิดเห็น	คำชี้แจง/การพิจารณา
๑๒. การยกเลิกใบประกอบวิชาชีพครู และใช้ระบบใบรับรองความเป็นครูแทน	(๑) มีความวิตกกังวลต่อการจะกำหนดหลักเกณฑ์ให้ใครก็ได้ที่มีคุณลักษณะทั่วไปตามร่างมาตรา ๓๑ ไม่จำเป็นต้องมีคุณสมบัติเฉพาะ หรือมีวิชาครูก็ได้ วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง ตามกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากร	(๑) การกำหนดให้ครูต้องมีใบรับรองความเป็นครูแทนการให้มีใบประกอบวิชาชีพครู เพื่อเป็นการยกย่องว่าครูมีฐานะอันสูงส่งในการหล่อหลอมคน รวมทั้งเป็นการรับรองว่าครูที่ได้รับใบรับรองความเป็นครู เป็นผู้มีความรู้
	ทางการศึกษา คำว่าวิชาชีพชั้นสูง หมายถึงวิชาชีพซึ่งได้รับการยกย่องว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูง ผู้ประกอบวิชาชีพต้องมีความรับผิดชอบอย่างสูง เพราะมีผลกระทบต่อผู้รับบริการและสาธารณชน โดยผู้ประกอบวิชาชีพต้องประกอบวิชาชีพด้วยวิธีการแห่งปัญญา อบรมมาอย่างเพียงพอ มีมาตรฐานวิชาชีพ มีจรรยาบรรณของวิชาชีพ มีสถาบันวิชาชีพ และมีองค์กรวิชาชีพ (๒) การกำหนดให้สถานศึกษาสามารถขอความร่วมมือจากบุคคลซึ่งมีประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้มีส่วนร่วมในการถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้ หรือภูมิปัญญาให้แก่ผู้เรียนเป็นครั้งคราว โดยไม่ต้องมีใบรับรองความเป็นครู เป็นหลักการที่ไม่น่าจะถูกต้อง	และความรู้ด้านวิชาการที่ครบถ้วน สมบูรณ์ พร้อมทั้งจะจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ได้ และผู้ได้รับใบรับรองความเป็นครูยังคงต้องมีมาตรฐาน และจรรยาบรรณของความเป็นครูตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ทั้งนี้ จากการรับฟังความคิดเห็นได้แก้ไขคำว่า “ใบรับรองความเป็นครู” เป็น “ใบรับรองการประกอบวิชาชีพครู” เพื่อแสดงถึงสถานะของการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพดังกล่าว (๒) การกำหนดให้สถานศึกษาขอความร่วมมือจากบุคคลดังกล่าว เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้สถานศึกษาสามารถเชิญบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถมาให้ความรู้แก่ผู้เรียนได้ จึงเป็นหลักการที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาและการให้ความรู้แก่ผู้เรียน
๑๓. อำนาจของคณะกรรมการสถานศึกษา	อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่กำหนดไว้สูงก่อให้เกิดความกังวล เพราะจากผลการดำเนินการที่ผ่านมาไม่มีบทสรุปที่น่าเชื่อถือว่าเป็นบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาได้จริง ในเรื่องใดบ้าง สภาพข้อเท็จจริงสถานศึกษาบางแห่งยังสรรหาผู้มี	การกำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาตามร่างมาตรา ๒๓ จะเป็นประโยชน์ต่อการเสนอแนะ และช่วยเหลือสถานศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมาย โดยมีการกำหนดให้คณะกรรมการนโยบายออกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระ

ประเด็น	สรุปความคิดเห็น	คำชี้แจง/การพิจารณา
	ความพร้อมมาเป็นกรรมการสถานศึกษาได้ลำบาก รัฐมิได้มีการพัฒนาความรู้ความสามารถของกรรมการสถานศึกษาที่เพียงพอต่อการทำหน้าที่ แต่อาจจะส่งผลให้กลายเป็นช่องทางให้ผู้มีเจตนาแอบแฝงแทรกตัวเข้ามาสู่กระบวนการจัดการศึกษาอันจะเป็นอุปสรรคต่อระบบคุณธรรม	ของการบริหารจัดการสถานศึกษามีความโปร่งใส มีรูปแบบที่หลากหลาย คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือองค์กรชุมชนในพื้นที่ และเปิดโอกาสให้สามารถมีคณะกรรมการสถานศึกษา ร่วมกันได้
๑๔. การจัดการศึกษาของเอกชน	มีความกังวลต่อร่างมาตรา ๑๑ (๔) ซึ่งกำหนดให้ในการให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา รัฐจะมอบหมายให้เอกชนเข้าบริหารจัดการหรือดำเนินการโดยใช้ทรัพยากรของรัฐก็ได้ เห็นว่ารัฐเองอาจไม่สามารถควบคุมหรือตรวจสอบได้อย่างมีคุณภาพ การใช้งบประมาณเพื่ออุดหนุนโรงเรียนมีความกังวลว่าจะไม่มีมาตรการที่ดีในการตรวจสอบและติดตาม	การที่รัฐจะมอบหมายให้เอกชนใดเข้าบริหารจัดการหรือดำเนินการโดยใช้ทรัพยากรของรัฐ รัฐย่อมต้องพิจารณาตามความเหมาะสม และต้องมีมาตรการในการควบคุมหรือกำกับดูแลอยู่แล้ว
๑๕. มาตรการป้องกันการมอบภาระงานอื่นนอกจากการเรียนการสอนให้โรงเรียน	หลักการที่ประสงค์ให้โรงเรียนไม่ต้องมีงานอื่นนอกจากการสอนตามร่างมาตรา ๑๓ (๑๑) เป็นไปได้ยากขัดแย้งกันเองกับ (๑๒) และวรรคสามของมาตราเดียวกัน	มาตรการที่ป้องกันมิให้หน่วยงานของรัฐสั่งการหรือมอบหมายกิจกรรมหรือโครงการใด ๆ อันจะทำให้ครูไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่หลักได้เต็มกำลังความสามารถตามร่างมาตรา ๑๔ (๑๑) ไม่มีส่วนที่ขัดหรือแย้งกับความในวรรคสาม เนื่องจากความในวรรคสามมีลักษณะเป็นการกำหนดผลของการที่หน่วยงานที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าวให้ถือว่าหัวหน้าหน่วยงานละเว้นหรือจงใจไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าเป็นความผิดทางวินัย
๑๖. การบริหารงานของหัวหน้าสถานศึกษา	การกำหนดให้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาในแต่ละแห่ง ให้ครูใหญ่รับฟังความคิดเห็นของครูทั้งหมด	การกำหนดให้หัวหน้าสถานศึกษาต้องรับฟังความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาตามร่างมาตรา ๑๔ (๕) เพื่อให้ครู

ประเด็น	สรุปความคิดเห็น	คำชี้แจง/การพิจารณา
	ของสถานศึกษานั้นด้วยตามร่างมาตรา ๑๓ (๕) เป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยากในทางปฏิบัติ และอาจขัดกับหลักการที่กำหนดให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารสถานศึกษาและการกำหนดวิธีการจัดการศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยต้องอยู่ในความรับผิดชอบและบังคับบัญชาของครูใหญ่	ในสถานศึกษานั้นได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานในสถานศึกษานั้น
๑๗. การบริหารงานของโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคล	หลักการต้องการให้โรงเรียนเป็นนิติบุคคลมีอิสระในการบริหารจัดการ แต่กลับมีบทบัญญัติให้มีการกำกับตรวจสอบ ประเมินอย่างเข้มข้นในหลายมาตรา เช่น ร่างมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ เป็นต้น	การกำหนดหลักการในการกำกับดูแลและการประเมินผลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเป็นไปเพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งมีได้กระทบต่อความเป็นอิสระในการบริหารจัดการของสถานศึกษาแต่อย่างไร
๑๘. รูปแบบการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา	มีความกังวลต่อร่างมาตรา ๔๗ ที่กำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาอาจจัดในห้องเรียน นอกห้องเรียน หรือจัดด้วยวิธีการอื่นใดตามพัฒนาการของโลกและตามความต้องการของผู้เรียน ไม่มั่นใจว่าการจัดการศึกษาด้วยรูปแบบอื่นนอกจากที่ทำอยู่จะได้ผลดีหรือไม่	การเปิดกว้างให้การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจัดด้วยวิธีการใดก็ได้จะเป็นผลดีต่อผู้เรียน ซึ่งสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัดและศักยภาพของตนรวมทั้งสามารถพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของโลกได้
๑๙. หลักสูตรของสถานศึกษา	การกำหนดให้มีสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้มีหน้าที่จัดทำต้นแบบหลักสูตรต้นแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ต้นแบบของระบบ วิธีการ และเครื่องมือวัดและประเมินผลตามร่างมาตรา ๕๓ มีความกังวลว่าจะเป็นผลให้สถานศึกษาไม่มีสิทธิในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ต้องรับเอา	ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดหลักการให้สถานศึกษาอาจจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษานั้นเป็นการเฉพาะได้อยู่แล้ว หรืออาจนำต้นแบบที่สถาบันพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้จัดทำขึ้นตามร่างมาตรา ๕๘ (๒) มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อเป็นหลักสูตรของสถานศึกษานั้นได้

ประเด็น	สรุปความคิดเห็น	คำชี้แจง/การพิจารณา
	หลักสูตรต้นแบบมาใช้ จะไม่สามารถสร้างสรรค์อะไรได้ด้วยตัวเอง	
๒๐. สถาบันพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้.	ร่างกฎหมายฉบับนี้กำหนดให้สถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้มีหน้าที่พัฒนาและจัดทำต้นแบบหลักสูตรและสถานศึกษาอาจจัดให้มีหลักสูตรของสถานศึกษานั้นเป็นการเฉพาะได้นั้น การกำหนดเช่นนี้ ทำให้ความเป็นชาติล่มสลายได้เนื่องจาก ทุกสถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตรได้ตามความพอใจไม่มีการกำหนดขั้นต่ำในแต่ละเรื่อง ทั้งความเป็นชาติไทย ความเป็นคนไทย ความดี ความเก่ง ดังนั้น สถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้ควรต้องมีหน้าที่กำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำที่เป็น Core Curriculum ที่คนไทยทุกคนต้องเรียน ต้องเป็น ต้องมี และสถานศึกษาก็สามารถเพิ่มเติมในสิ่งที่สถานศึกษานั้นต้องการได้	การกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำของต้นแบบที่เป็น Core Curriculum (หลักสูตรแกนกลาง) เป็นวิธีการกำหนดหลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน มีลักษณะเป็นการกำหนดสาระวิชาที่เป็นเกณฑ์ขั้นต่ำและเปิดโอกาสให้สถานศึกษาสามารถกำหนดเนื้อหาสาระวิชาเพิ่มเติมในหลักสูตร แต่กระบวนการวิธีในด้านหลักสูตรที่กำหนดไว้ในร่างกฎหมายฉบับนี้ได้มีการปรับเปลี่ยน โดยเริ่มต้นจากการกำหนดให้คุณลักษณะเชิงสมรรถนะของผู้เรียนตามร่างมาตรา ๖ ร่างมาตรา ๗ และร่างมาตรา ๘ ถือเป็นเป้าหมายที่การจัดการศึกษาต้องมุ่งบรรลุให้เกิดผลด้วยเหตุดังกล่าวร่างมาตรา ๕๔ จึงได้กำหนดให้การจัดหลักสูตรต้องมุ่งเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖ ให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตามมาตรา ๗ และบรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ และกำหนดให้สถาบันพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้เป็นผู้ทำหน้าที่พัฒนาและจัดทำต้นแบบที่สอดคล้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) สถานศึกษามีอิสระในการปรับปรุงแก้ไขหรือเพิ่มเติมต้นแบบหลักสูตรให้ดีขึ้นได้โดยแจ้งให้สถาบันพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ทราบ โดยกลไกการกำหนดหลักสูตรและการใช้หลักสูตรดังกล่าว สถานศึกษาไม่สามารถจะจัดทำหลักสูตรได้ตามความพอใจโดยไม่มี การกำหนดขั้นต่ำในแต่ละเรื่อง

ประเด็น	สรุปความคิดเห็น	คำชี้แจง/การพิจารณา
		เนื่องจากหลักสูตรที่สถานศึกษาจะกำหนดขึ้นเป็นหลักสูตรที่พัฒนาและปรับปรุงมาจากต้นแบบของสถาบันพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้และหลักสูตรนั้นจะต้องเป็นหลักสูตรที่ทำให้กระบวนการจัดการเรียนรู้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) นอกจากนี้ กรณีที่สถานศึกษาจัดให้มีหลักสูตรของสถานศึกษานั้นเป็นการเฉพาะ ก็ยังต้องเป็นไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) และจะต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายฯ หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการนโยบายฯ มอบหมายก่อนที่จะนำหลักสูตรไปใช้ได้
๒๑. การประเมินจากหน่วยงานภายนอก (สมศ.)	ร่างมาตรา ๖๖ วรรคสองกำหนดให้หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาต้องไม่สร้างภาระต่อสถานศึกษาและการปฏิบัติหน้าที่ของครูเกินความจำเป็น บทบัญญัติดังกล่าวไม่น่าจะเกิดผลได้ในความเป็นจริง	ร่างพระราชบัญญัตินี้มุ่งประสงค์ให้การประเมินคุณภาพการศึกษาต้องไม่สร้างภาระต่อสถานศึกษาและการปฏิบัติหน้าที่ของครูเกินความจำเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงต้องดำเนินการให้เป็นไปตามหลักการดังกล่าว

ค. ขั้นตอนก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาหลังจากที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้วจากการประชุมหารือร่วมกันเพื่อให้การจัดทำร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... มีการนำข้อคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณาอย่างครบถ้วนของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการสภาการศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และคณะกรรมการขับเคลื่อนเพื่อปฏิรูปการศึกษาภาคประชาชน สรุปประเด็นสาระสำคัญของความคิดเห็นและการพิจารณาความคิดเห็นดังกล่าว ดังต่อไปนี้

ประเด็น	สรุปความคิดเห็น	คำชี้แจง/การพิจารณา
๑. สถานวิชาชีพครู	เนื่องจากครูเป็นผู้หล่อหลอมคน จึงควรเป็นวิชาชีพที่มีการกำกับมาตรฐานวิชาชีพ โดยคุรุสภาจึงควรกำหนดให้ - ครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง	เห็นสอดคล้องกับที่คณะกรรมการขับเคลื่อนเพื่อปฏิรูปการศึกษาภาคประชาชนเสนอและรับไปแก้ไข

ประเด็น	สรุปความคิดเห็น	คำชี้แจง/การพิจารณา
	- กำหนดให้ครุมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู	
๒. เปลี่ยนชื่อเรียกตำแหน่ง	เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีเจตนารมณ์ที่จะกำหนดชื่อเรียกตำแหน่งให้เกิดความเท่าเทียมกัน จึงควรกำหนดให้ ชื่อเรียกตำแหน่งของหัวหน้าสถานศึกษา เป็น ผู้บริหารสถานศึกษาเช่นเดิม	เห็นสอดคล้องกับที่คณะกรรมการขับเคลื่อนเพื่อการปฏิรูปการศึกษาภาคประชาชนเสนอและรับไปแก้ไข

๗. การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

ก. การตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ของคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นไปอย่างรอบคอบและได้รับฟังความคิดเห็นของฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้านทั้งจากเอกสารของกระทรวงศึกษาธิการ และผลการรับฟังความคิดเห็นทางเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (www.krisdika.go.th) ตั้งแต่วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ จนถึงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๔ รวมทั้งได้เชิญภาคประชาชน (นายดิเรก พรสีมา และคณะ) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เข้าร่วมชี้แจง ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ซึ่งปรากฏเป็นร่างกฎหมายที่คณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาเสร็จ ร่างฯ ที่ สคก. ตรวจพิจารณาแล้ว เรื่องเสร็จที่ ๔๘๘/๒๕๖๔ ประกอบด้วย ๗ หมวด และบทเฉพาะกาล ๑๐๐ มาตรา ประกอบด้วย หมวด ๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา (มาตรา ๖ - มาตรา ๑๙) หมวด ๒ สถานศึกษา (มาตรา ๒๐ - มาตรา ๓๐) หมวด ๓ ครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา (มาตรา ๓๒ - มาตรา ๔๖) หมวด ๔ การจัดการศึกษา (มาตรา ๔๗ - มาตรา ๖๖) หมวด ๕ หน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ (มาตรา ๖๗ - มาตรา ๗๘) หมวด ๖ แผนการศึกษาแห่งชาติและทรัพยากรเพื่อการศึกษา (มาตรา ๗๙ - มาตรา ๘๗) หมวด ๗ คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ (มาตรา ๘๘ - มาตรา ๙๖) และบทเฉพาะกาล (มาตรา ๙๗ - มาตรา ๑๐๐)

ข. ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) รายงานว่า ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติ (๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔) มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... โดยนำร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... (นายดิเรก พรสีมา กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน ๑๔,๕๐๖ คน เป็นผู้เสนอ) ไปประกอบการพิจารณาแล้วเสนอคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งต่อมาสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว โดยร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว เป็นร่างพระราชบัญญัติที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษาของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งกำหนดให้มีการปฏิรูปประเทศในด้านการศึกษา โดยเฉพาะให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครุมีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวจึงเป็นกฎหมายที่มีความสำคัญที่รัฐบาลจะต้องผลักดันให้มีผลใช้บังคับโดยเร็ว เพื่อเป็น

กฎหมายแม่บทในการบริหารและการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในอนาคตต่อไป แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีความเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง บางประการ ดังนั้น เพื่อให้การจัดทำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีการนำข้อคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง มาประกอบการพิจารณาอย่างครบถ้วน จึงได้จัดให้มีการประชุมหารือร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการสภาการศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และคณะกรรมการขับเคลื่อนเพื่อการปฏิรูป การศึกษาภาคประชาชน เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔ โดยที่ประชุมมีมติให้แก้ไขร่างพระราชบัญญัตินี้

๑. กำหนดให้วิชาชีพครู เป็น “วิชาชีพชั้นสูง”
๒. แก้ไขคำว่า “หัวหน้าสถานศึกษา” เป็น “ผู้บริหารสถานศึกษา”
๓. แก้ไขคำว่า “ใบรับรองการประกอบวิชาชีพครู” เป็น “ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู”

ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วลงมติ

๑. รับทราบและเห็นชอบตามที่รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เสนอ

๒. ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการับร่างพระราชบัญญัติศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ที่ตรวจพิจารณาแล้ว ไปแก้ไขตามที่รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เสนอ แล้วเสนอคณะรัฐมนตรี พิจารณาต่อไป

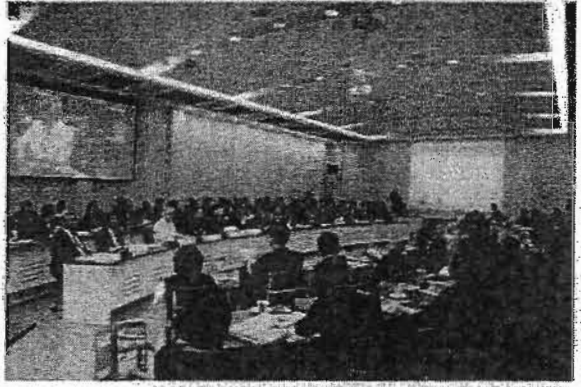

ภาคผนวก

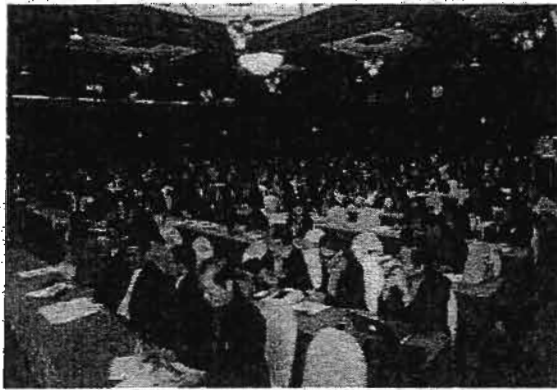
การรับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....

ครั้งที่ ๑ วันศุกร์ที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๒ ณ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จัดประชุมปรึกษาหารือรับฟังความคิดเห็น และหาทางออกกับผู้นำองค์กรครูและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนหน่วยงานหลักในกระทรวงศึกษาธิการ กลุ่มองค์กรครูใน ๔ ภูมิภาคที่ได้ยื่นข้อเสนอเรียกร้อง และผู้แทนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้นจำนวน ๘๐ คน

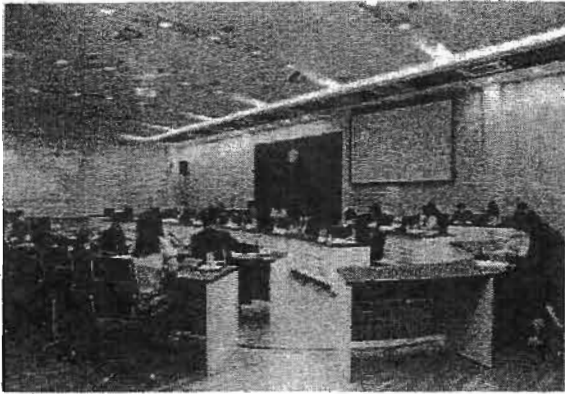
ครั้งที่ ๒ วันอังคาร ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๒ ณ โรงแรม The Berkeley ประตูน้ำ กรุงเทพมหานคร การประชุมสัมมนาเชิงวิชาการ “มหกรรมการศึกษาแห่งชาติ: ก้าวสู่คุณภาพการศึกษาที่ดีกว่า” โดยได้เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมงานได้แสดงความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ในการเสวนาทางวิชาการรวม ๓ หัวข้อ ได้แก่ “การเปลี่ยนแปลงกฎหมายการศึกษาไทย ใครได้ประโยชน์” “ความก้าวหน้าในวิชาชีพครู” และ “การปฏิรูปกฎหมายเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ” มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น ๑,๒๐๐ คน

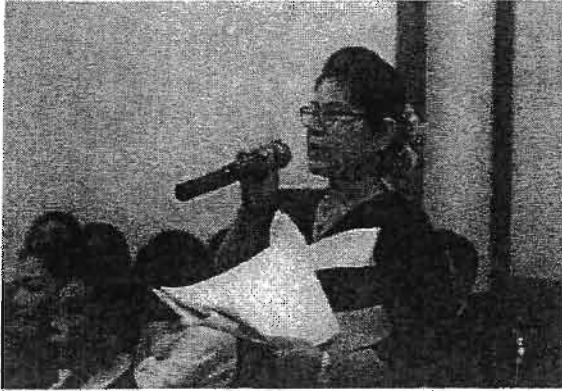
ครั้งที่ ๓ วันพุธที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๒ จัดประชุมสัมมนารับฟังความคิดเห็น ณ โรงแรมปรีซ์พาลาส มหานคร กรุงเทพมหานคร มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้นจำนวน ๘๕๐ คน

ครั้งที่ ๔ วันพุธที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๒ จัดประชุมอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านกฎหมายการศึกษา

ครั้งที่ ๕ วันอังคารที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๒ จัดประชุมสัมมนาฯรับฟังความคิดเห็น ณ โรงแรมภาลัย จังหวัด
อุดรธานี มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น ๔๕๐ คน

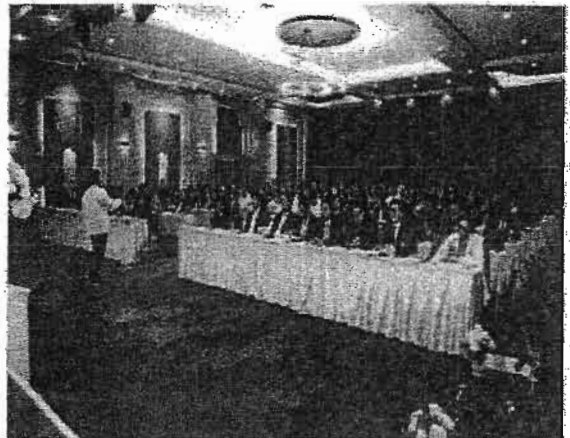
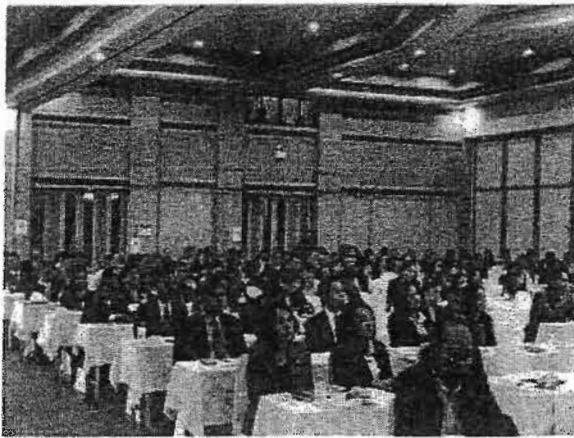

การรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมตามข้อสั่งการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการใน ๓ ประเด็น ได้แก่ ๑. การจัดการศึกษาเพื่อรองรับโรคอุบัติใหม่ ๒. digital platform และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ๓. การจัดการอาชีวศึกษา โดยได้มีการจัดประชุมหน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเห็นจำนวน ๔ ครั้ง ดังนี้

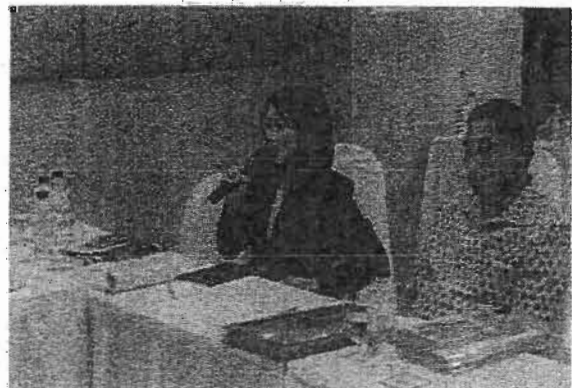
ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๓ ณ โรงแรมเมย์ฟลาวเวอร์ แกรนด์ จังหวัดพิษณุโลก (ภาคเหนือตอนล่าง) ซึ่งมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วนประมาณ ๒๐๐ คน

ครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๐ - ๑๑ กันยายน ๒๕๖๓ ณ โรงแรมบีที สมิหลา บีช โฮเทล แอนด์ รีสอร์ท จังหวัดสงขลา
ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วนประมาณ ๒๐๐ คน

ครั้งที่ ๓ วันที่ ๒๒ - ๒๓ กันยายน ๒๕๖๓ ณ โรงแรม บลูเวฟ หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วนประมาณ ๖๐ คน

ครั้งที่ ๔ วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๓ โรงแรมวีวิช ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ซึ่งมีผู้เกี่ยวข้องจาก
ทุกภาคส่วนประมาณ ๔๐๐ คน

มติที่สัด
ที่ นร ๐๕๐๗/๒๕๖๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๗๓๐

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ผลการติดตามความสอดคล้องของร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ... และร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการวิจัยอุดมศึกษา พ.ศ. ... รวม ๒ ฉบับ กับนโยบายของคณะรัฐมนตรี

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

อ้างถึง หนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศอ ๐๓๐๘/๕๘๐๓ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ฝ่ายเบรณีสื่อสำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่ รท ๐๐๔๔/๖๔ ลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๕ และร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ...
- ๒. บัญชีรายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องที่ได้แจ้งมติคณะรัฐมนตรีในเบื้องต้น

ตามที่ได้แนบเอกสารพิจารณาความสอดคล้องของร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ... และร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการวิจัยอุดมศึกษา พ.ศ. ... รวม ๒ ฉบับ กับนโยบายของคณะรัฐมนตรีไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ส่งร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ... (นายติเรก หวังสิริมา กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๔,๕๐๖ คน เป็นผู้เสนอ) มาเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปราศุภผลสืบเนื่องมาด้วย

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ มอบหมายให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาตรวจสอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ... และร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการวิจัยอุดมศึกษา พ.ศ. ... รวม ๒ ฉบับ คือไป โดยให้นำผลการพิจารณาความสอดคล้องของร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับดังกล่าวกับนโยบายของคณะรัฐมนตรี คณะที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ และนำร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ... (นายติเรก หวังสิริมา กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๔,๕๐๖ คน เป็นผู้เสนอ) ไปประกอบการพิจารณา แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้ ให้กระทรวงศึกษาธิการส่งร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยด่วนต่อไป

จึงเรียนไว้เพื่อทราบและขอได้โปรดดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีต่อไป ทั้งนี้ ให้ส่งผลการพิจารณาความสอดคล้องของร่างพระราชบัญญัติในเบื้องต้น รวม ๒ ฉบับ และร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ... (นายติเรก หวังสิริมา กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๔,๕๐๖ คน เป็นผู้เสนอ) ไปเพื่อสำนึกเรียนคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบการพิจารณาว่าร่างพระราชบัญญัติ รวม ๒ ฉบับดังกล่าวสมควรที่คณะรัฐมนตรีต่อไปแล้ว

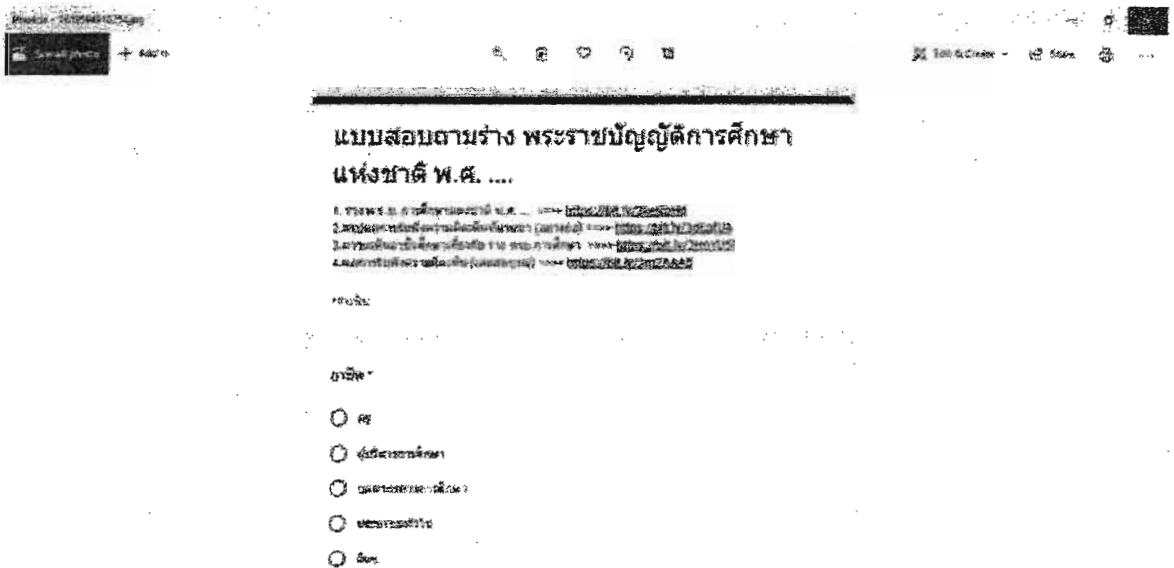
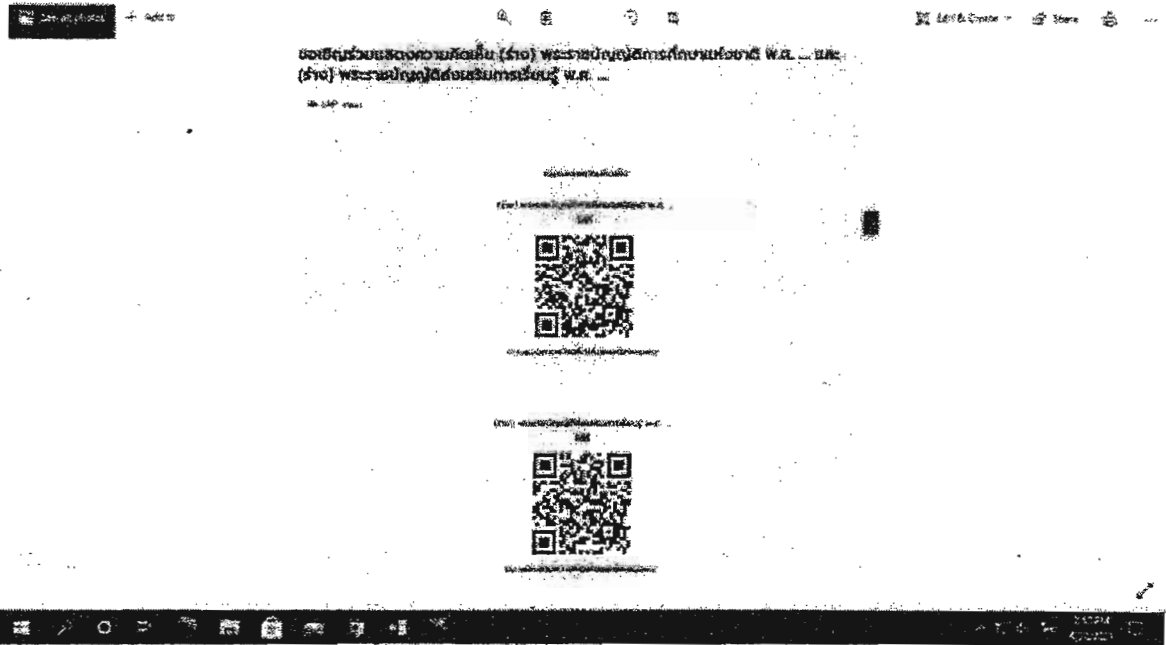
ขอแสดงความนับถือ

ปิยนตร์ ภิรมณ์

(นายเสนาบดีฯ) อธิบดี
รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองวินิจฉัย
โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๓๕๖
โทรสาร ๐ ๒๕๕๐ ๕๐๕๕
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : dca6@scc.go.th

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นสะท้อนกลับ
ขึ้นทาง www.onec.go.th และรวบรวมนำเสนอสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อนำผลดังกล่าวไป
ประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ ก.พ. ๖๔

ขอเชิญร่วมพิจารณา

ร่าง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....

ร่าง พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ....

ขอเชิญร่วมพิจารณา

ร่าง พระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. ....

ร่าง พระราชบัญญัติส่งเสริม
การเรียนรู้ พ.ศ. ....

ได้ที่นี่

ดาวน์โหลด ร่าง พ.ร.บ.
พร้อมเอกสารประกอบ ได้ที่นี่

ร่าง พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....
สรุปผลการรับฟัง
รายงานการวิเคราะห์และผลกระทบ

ร่าง พ.ร.บ. ส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ....
สรุปผลการรับฟัง
รายงานการวิเคราะห์และผลกระทบ

แสดงความเห็นได้กับอีเมล lowo.pec@gmail.com

ขอเชิญร่วมพิจารณา ร่าง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... และ ร่าง พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ....

👁 206 views

ขอเชิญร่วมพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติการศึกษานแห่งชาติ พ.ศ. ... และ ร่าง พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ...

ทั้งนี้ ท่านสามารถร่วมแสดงความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายดังกล่าวได้ที่ law.oec@gmail.com

- ร่าง พ.ร.บ. การศึกษานแห่งชาติ พ.ศ. ....
- สรุปผลการรับฟัง
- รายงานการวิเคราะห์และผลกระทบ

ดาวน์โหลด

- ร่าง พ.ร.บ. ส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ....
- สรุปผลการรับฟัง
- รายงานการวิเคราะห์และผลกระทบ

ดาวน์โหลด

แผนและสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรอง และแผนการทบทวน
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....

แผนและสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรอง และแผนการทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ
ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....

ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ถือเป็นธรรมนูญการศึกษาจึงได้กำหนดบทบัญญัติที่แสดงถึงหลักการสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษาของประเทศไว้ในบทบัญญัติของกฎหมายแต่ละมาตรา ดังนั้นส่วนรายละเอียดของบทบัญญัติแต่ละมาตราจึงได้ให้อำนาจฝ่ายบริหารในการตรากฎหมายลำดับรอง

เนื่องจากหลักการของร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ได้มีการปรับเปลี่ยนหลักการและแนวคิดที่สำคัญหลายประการ ซึ่งมีกฎหมายเฉพาะบังคับใช้อยู่แล้ว จึงต้องมีการกำหนดแผนในการทบทวนกฎหมายเหล่านั้นให้สอดคล้องเป็นไปตามหลักการของร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... โดยมีสาระสำคัญของแผนการจัดทำกฎหมายลำดับรอง และแผนการทบทวนกฎหมาย ดังนี้

๑. แผนการจัดทำกฎหมายลำดับรองที่ออกตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....
จำนวน ๓๒ ฉบับ

๑.๑ กฎหมายลำดับรองที่ออกโดยคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ จำนวน ๒๔ ฉบับ

๑.๒ กฎหมายลำดับรองที่ออกโดยกระทรวงศึกษาธิการแต่ต้องผ่านความเห็นชอบของ
คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติจำนวน ๗ ฉบับ

๑.๓ กฎหมายลำดับรองที่ออกโดยกระทรวงศึกษาธิการจำนวน ๑ ฉบับ

๒. แผนการทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....
จำนวน ๑๘ ฉบับ

๒.๑ แผนการทบทวนกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน อย่างน้อย จำนวน ๑๕ ฉบับ

๒.๒ แผนการทบทวนกฎหมายที่จะมีการจัดทำขึ้นใหม่ เพื่อรองรับการดำเนินการตาม
ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... จำนวน ๓ ฉบับ

ทั้งนี้ ได้จัดทำตารางรายละเอียดสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรอง และแผนการทบทวนกฎหมายที่
เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... แนบท้ายนี้

๑. แผนและสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรองที่ออกตามร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....

๑.๑ กฎหมายลำดับรองที่ออกโดยคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ จำนวน ๒๔ ฉบับ ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

ลำดับ	มาตรา	กฎหมายลำดับรอง	สาระสำคัญที่จะกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.	ระยะเวลาในการดำเนินการ
หมวด ๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา				
๑	๘ วรรคสี่	ประกาศคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เรื่อง การจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับระดับอายุตามช่วงวัย พ.ศ.	☐ กำหนดรายละเอียดในการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในแต่ละช่วงวัยตามวรรคหนึ่ง ให้เหมาะสมกับระดับอายุในช่วงวัยนั้น	ภายใน ๖ เดือน
๒	๘ วรรคห้า	ประกาศคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เรื่อง การเพิ่มเติมหรือปรับปรุงเป้าหมายการพัฒนา ฝึกฝน และบ่มเพาะให้มีผู้เรียนมีสมรรถนะที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย พ.ศ.	☐ กำหนดการเพิ่มเติมหรือปรับปรุงเป้าหมายการพัฒนา ฝึกฝน และบ่มเพาะให้มีผู้เรียนมีสมรรถนะที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย	ภายใน ๖ เดือน
๓	๑๐ วรรคสอง	ประกาศคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการในการเปลี่ยนแปลงอายุและระยะเวลาในการจัดการศึกษาแก่บุคคลซึ่งมิได้เข้ารับการศึกษตามช่วงวัย พ.ศ.	☐ กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการเปลี่ยนแปลงอายุและระยะเวลาในการจัดการศึกษาแก่บุคคลซึ่งมิได้เข้ารับการศึกษตามช่วงวัย	ภายใน ๖ เดือน
๔	๑๔ (๙)	ประกาศคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการรวมสถานศึกษาของรัฐ พ.ศ.	☐ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการรวมสถานศึกษาของรัฐกรณีที่ไม่สามารถจัดบุคลากรพื้นฐานสำหรับสถานศึกษาของรัฐใดจนเป็นเหตุให้ไม่สามารถจัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖ และเป้าหมายตามมาตรา ๘ ได้อย่างมีคุณภาพ	ภายใน ๑ ปี

ลำดับ	มาตรา	กฎหมายลำดับรอง	สาระสำคัญที่จะกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.	ระยะเวลาในการดำเนินการ
หมวด ๒ สถานศึกษา				
๕	๒๒ วรรคท้าย	ประกาศคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เรื่อง การรับนักเรียนซึ่งมีคุณลักษณะพิเศษ มีความสามารถพิเศษ หรือลักษณะเป็นการเฉพาะของสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาให้บุคคลดังกล่าว พ.ศ.	☐ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือ แนวทางการรับผู้เรียนซึ่งมีคุณลักษณะพิเศษ มีความสามารถพิเศษ หรือมีลักษณะเป็นการเฉพาะ	ภายใน ๑ ปี
๖	๒๓ วรรคสอง	ระเบียบคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เรื่อง องค์ประกอบ วิธีการได้มา คุณสมบัติ หน้าที่และอำนาจ และการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษา พ.ศ.	☐ กำหนดองค์ประกอบ วิธีการ ได้มา คุณสมบัติ หน้าที่และอำนาจ และการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษา	ภายใน ๑ ปี
๗	๒๕	ประกาศคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ แนวทาง และเงื่อนไข ความเป็นอิสระของสถานศึกษาของรัฐ พ.ศ.	☐ กำหนดหลักเกณฑ์ แนวทาง และเงื่อนไขความเป็นอิสระของสถานศึกษาของรัฐ	ภายใน ๖ เดือน
๘	๒๘ วรรคสอง	ระเบียบคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการใช้เงินรายได้ของสถานศึกษาของรัฐเพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษา พ.ศ.	☐ กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการใช้เงินรายได้ของสถานศึกษาของรัฐที่จะนำไปใช้เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาและแก่ผู้เรียนได้	ภายใน ๑ ปี
๙	๓๐	ระเบียบคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เรื่อง การจัดซื้อจัดจ้าง และบริหารพัสดุที่ใช้จากรายได้ของสถานศึกษา พ.ศ.	☐ กำหนดให้มีระเบียบว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุที่ใช้จากรายได้ของสถานศึกษาตามมาตรา ๒๗ ขึ้นเป็นการเฉพาะ	ภายใน ๑ ปี

ลำดับ	มาตรา	กฎหมายลำดับรอง	สาระสำคัญที่จะกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.	ระยะเวลาในการดำเนินการ
หมวด ๓ ครู และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา				
๑๐	๔๐ วรรคท้าย	ประกาศคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เรื่อง แนวทางในการสรรหา คัดเลือก และการจัดการอบรมและพัฒนาครูใหญ่ พ.ศ.	☐ กำหนดแนวทางในการสรรหา คัดเลือก และจัดการอบรมและพัฒนาครูใหญ่หรือผู้ช่วยครูใหญ่ให้มีความรู้และความสามารถในการบริหารสถานศึกษาตามความจำเป็น	ภายใน ๑ ปี
๑๑	๔๐ วรรคท้าย	ประกาศคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เรื่อง แนวทางในการสรรหา คัดเลือก และการจัดการอบรมและพัฒนาผู้ช่วยครูใหญ่ พ.ศ.	☐ กำหนดแนวทางในการสรรหา คัดเลือก และจัดการอบรมและพัฒนาครูใหญ่หรือผู้ช่วยครูใหญ่ให้มีความรู้และความสามารถในการบริหารสถานศึกษาตามความจำเป็น	ภายใน ๑ ปี
หมวด ๔ การจัดการศึกษา				
ส่วนที่ ๒ หลักสูตรและการประเมินผล				
๑๒	๕๘ (๒)	ประกาศคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เรื่อง กำหนดระยะเวลาการปรับปรุงต้นแบบหลักสูตร พ.ศ.	☐ กำหนดระยะเวลาการปรับปรุงต้นแบบหลักสูตรให้สอดคล้องกับพัฒนาการของโลกและความจำเป็นของประเทศ ซึ่งต้องไม่ช้ากว่าทุกสองปีหรือตามที่กำหนดในแผนการศึกษาแห่งชาติ	ภายใน ๖ เดือน
หมวด ๕ หน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ				
ส่วนที่ ๒ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา				
๑๓	๗๔ วรรคหนึ่ง	ประกาศคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา พ.ศ.	☐ กำหนดแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่จัดการศึกษา หรือเอกชนซึ่งมีสิทธิในการจัดการศึกษา	ภายใน ๑ ปี
๑๔	๗๕	ประกาศคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยหน่วยงานภายนอก พ.ศ.	☐ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยหน่วยงานภายนอก ที่ไม่สร้างภาระต่อสถานศึกษาและการปฏิบัติหน้าที่ของครูเกินความจำเป็น	ภายใน ๑ ปี

ลำดับ	มาตรา	กฎหมายลำดับรอง	สาระสำคัญที่จะกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.	ระยะเวลาในการดำเนินการ
๑๕	๗๖ วรรคสอง	ประกาศคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการรับรองการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา พ.ศ.	☐ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้สถานศึกษาอาจขอให้มีการรับรองการพัฒนาคุณภาพ	ภายใน ๑ ปี
หมวด ๕ หน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ ส่วนที่ ๓ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา				
๑๖	๗๗ วรรคหนึ่ง	ประกาศคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เรื่อง ประเภท ข้อมูลที่ต้องเผยแพร่บนระบบสารสนเทศของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อประโยชน์ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาของชาติ พ.ศ.	☐ กำหนดให้มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยให้มีข้อมูลรายบุคคลของผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา สถานศึกษา หน่วยงาน และกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในทุกระดับช่วงวัยและทุกระบบการศึกษา และข้อมูลอื่นตามรายการที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด เพื่อประโยชน์ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาตาม มาตรา ๘๔ การจัดสรรงบประมาณด้าน การศึกษาและการ บริหารจัดการ การศึกษาของชาติ	ภายใน ๒ ปี
๑๗	๗๗ วรรคสอง	ประกาศคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เรื่อง กำหนด วิธีการ ระยะเวลา รายการ มาตรฐาน และมาตรฐานการ แลกเปลี่ยนข้อมูล เพื่อการบันทึก ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ สถานศึกษาและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา พ.ศ.	☐ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาบันทึก ข้อมูลในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น ข้อมูลรายรับรายจ่าย ของ สถานศึกษา ข้อมูลรายบุคคลของผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่ เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา สถานศึกษา หน่วยงาน และกระบวนการที่เกี่ยวข้อง กับจัดการศึกษาในทุกระดับช่วงวัย และทุกระบบการศึกษาให้เป็นไปตาม	ภายใน ๖ เดือน

ลำดับ	มาตรา	กฎหมายลำดับรอง	สาระสำคัญที่จะกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.	ระยะเวลาในการดำเนินการ
			รายการ มาตรฐานข้อมูล มาตรฐานการแลกเปลี่ยนข้อมูลรวม รวมทั้งกำหนดวิธีการ และระยะเวลาข้อมูลรายรับรายจ่ายของสถานศึกษาด้วย	
หมวด ๖ แผนการศึกษาแห่งชาติและทรัพยากรเพื่อการศึกษา				
ส่วนที่ ๑ แผนการศึกษาแห่งชาติ				
๑๘	๗๙ วรรคท้าย	ประกาศคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดทำร่างแผนการศึกษาแห่งชาติ และวิธีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้เกี่ยวข้อง พ.ศ.	☐ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดทำร่างแผนการศึกษาแห่งชาติและวิธีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้เกี่ยวข้อง	ภายใน ๓ เดือน
หมวด ๖ แผนการศึกษาแห่งชาติและทรัพยากรเพื่อการศึกษา				
ส่วนที่ ๓ การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล				
๑๙	๘๔ วรรคสอง	ประกาศคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เรื่อง กำหนดระยะเวลาในการติดตามตรวจสอบประเมินผลการดำเนินการตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.	☐ กำหนดระยะเวลาในการติดตาม ตรวจสอบประเมินผลการดำเนินการตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ที่มีให้เป็นภาระแก่สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจนเกินสมควรโดยการกำหนดให้ระยะเวลาการประเมินผลการดำเนินการตามแผนการศึกษาแห่งชาติตามความจำเป็น	ภายใน ๖ เดือน
หมวด ๗ คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ				
๒๐	๙๔ (๑)	ประกาศคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เรื่อง หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการศึกษาและวิจัย พ.ศ.	☐ กำหนดทำหน้าที่ของคณะกรรมการให้ศึกษาและวิจัย เพื่อเสนอแนะงานด้านวิชาการเกี่ยวกับระบบการศึกษา ระบบการเงินและเศรษฐศาสตร์เพื่อการศึกษา การดูแลและพัฒนาเด็กเล็ก การผลิตและพัฒนาครู สถานศึกษา ตลอดจนระบบหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้	ภายใน ๖ เดือน

ลำดับ	มาตรา	กฎหมายลำดับรอง	สาระสำคัญที่จะกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.	ระยะเวลาในการดำเนินการ
			และหน้าที่อื่นที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด	
๒๑	๙๔ (๒)	ประกาศคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เรื่อง หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการยกร่างแผนการศึกษาแห่งชาติและเสนอแนะการปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.	☐ กำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการให้ยกร่างแผนการศึกษาแห่งชาติและเสนอแนะการปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติตามที่จำเป็นเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ นโยบาย และหน้าที่อื่นที่คณะกรรมการ นโยบาย กำหนด	ภายใน ๓ เดือน
๒๒	๙๔ (๓)	ประกาศคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เรื่อง หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการติดตามดูแลการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.	☐ กำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการให้ติดตามดูแลการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้และแผนการศึกษาแห่งชาติ และหน้าที่อื่นที่คณะกรรมการ นโยบาย กำหนด	ภายใน ๖ เดือน
๒๓	๙๔ (๔)	ประกาศคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เรื่อง หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา พ.ศ.	☐ กำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการให้ขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา เพื่อสนับสนุน ติดตาม และขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศในด้านการศึกษาดำเนินการปฏิรูปประเทศ และขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ และแผนการศึกษาแห่งชาติ และเสนอรายงานต่อคณะกรรมการ นโยบาย และหน้าที่อื่นที่คณะกรรมการ นโยบายกำหนด รวมทั้งศึกษาแนวทางการปฏิรูปการศึกษาและสร้างนวัตกรรมในการศึกษาตามมาตรา ๙๓ (๗)	ภายใน ๓ เดือน

ลำดับ	มาตรา	กฎหมายลำดับรอง	สาระสำคัญที่จะกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.	ระยะเวลาในการดำเนินการ
๒๔	๙๖ วรรคสอง	ระเบียบคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และค่าตอบแทนผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งทำหน้าที่เต็มเวลา หรือคณะผู้เชี่ยวชาญเพื่อปฏิบัติหน้าที่หรือดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใดเป็นการเฉพาะ พ.ศ.	☐ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และค่าตอบแทนผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งทำหน้าที่เต็มเวลา หรือคณะผู้เชี่ยวชาญเพื่อปฏิบัติหน้าที่หรือดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใดเป็นการเฉพาะ	ภายใน ๓ เดือน

๑.๒ กฎหมายลำดับรองที่ออกโดยกระทรวงศึกษาธิการแต่ต้องผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติจำนวน ๗ ฉบับ ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

ลำดับ	มาตรา	กฎหมายลำดับรอง	สาระสำคัญที่จะกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.	ระยะเวลาในการดำเนินการ
หมวด ๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา				
๑	๑๔ (๙)	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการเดินทางและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เรียน ครู บุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกรณีที่มีการรวมสถานศึกษาของรัฐ พ.ศ.	☐ กำหนดให้รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำนวยความสะดวกในการเดินทางและให้ความช่วยเหลือด้านอื่นแก่ผู้เรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องได้ตามความจำเป็น	ภายใน ๑ ปี
๒	๑๙	ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเรื่องหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการสนับสนุนเงินหรือทรัพย์สินของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้แก่ผู้เรียนหรือสถานศึกษาของเอกชนแทนการจัดการศึกษา พ.ศ.	☐ กำหนดในการจัดการศึกษาของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๓) ถ้ารัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าการให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการจะประหยัดและมีประสิทธิภาพดีกว่าการดำเนินการเอง	ภายใน ๑ ปี

ลำดับ	มาตรา	กฎหมายลำดับรอง	สาระสำคัญที่จะกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.	ระยะเวลาในการดำเนินการ
			รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสนับสนุนเงินหรือทรัพย์สินให้แก่ผู้เรียนหรือสถานศึกษาของเอกชนแทนการจัดการศึกษาเอง	
หมวด ๓ ครู และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา				
๓	๓๗ วรรคสอง	กฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดคุณลักษณะของครู ตามมาตรา ๓๗ (๒) (๓) (๔) (๕) แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.	☐ กำหนดคุณลักษณะของครูตาม (๒) (๓) (๔) และ (๕)	ภายใน ๑ ปี
๔	๓๗ วรรคสาม	กฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดคุณลักษณะของครู ตามมาตรา ๓๗ (๖) แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.	☐ กำหนดคุณลักษณะตาม (๖) ให้เป็นหน้าที่ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	ภายใน ๑ ปี
๕	๔๔	กฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการติดตามประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ ครู และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของรัฐ พ.ศ.	☐ กำหนดระบบการติดตามและประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของหัวหน้าสถานศึกษา ผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของรัฐที่จัดให้มีขึ้น ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาหัวหน้าสถานศึกษา ผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา และต้องสอดคล้องกับภารกิจในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖ และเป้าหมายตามมาตรา ๘ โดยจะพิจารณาจากประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษาแทนการพิจารณาเป็นรายบุคคลก็ได้	ภายใน ๑ ปี

ลำดับ	มาตรา	กฎหมายลำดับรอง	สาระสำคัญที่จะกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.	ระยะเวลาในการดำเนินการ
หมวด ๔ การจัดการศึกษา ส่วนที่ ๑ ระบบการศึกษา				
๖	๔๘ วรรคหนึ่ง	ประกาศกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยวิธีการจัดการศึกษาเพื่อคุณภาพตามระดับ พ.ศ.	☐ กำหนดให้มีการศึกษาเพื่อคุณภาพตามระดับ ได้แก่ การจัดการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายตามมาตรา ๘ โดยจะจัดในสถานศึกษาหรือนอกสถานศึกษา จัดโดยบุคลากรหรือผู้ปกครอง หรือโดยวิธีการอื่นใดที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด	ภายใน ๖ เดือน
๗	๔๘ วรรคท้าย	ประกาศกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการวัดและประเมินคุณภาพการศึกษาเพื่อรับรองคุณภาพตามระดับ พ.ศ.	☐ กำหนดให้มีการวัดและประเมินคุณภาพการศึกษาเพื่อรับรองคุณภาพตามระดับ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไข ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด	ภายใน ๑ ปี

๑.๓ กฎหมายลำดับรองที่ออกโดยกระทรวงศึกษาธิการจำนวน ๑ ฉบับ ตามรายละเอียด
ดังต่อไปนี้

ลำดับ	มาตรา	กฎหมายลำดับรอง	สาระสำคัญที่จะกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.	ระยะเวลาในการดำเนินการ
หมวด ๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา				
๑	๑๓ วรรคสอง	กฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการให้ความรู้ ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือและอุดหนุนการจัดการศึกษาของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่บุพการีหรือผู้ปกครองที่จัดการศึกษา พ.ศ.	☐ กำหนดหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะแนะนำ ให้ความรู้ ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ และอุดหนุนการจัดการศึกษา ตามมาตรา ๑๑ (๒) โดยมีเงื่อนไขว่าในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้จะต้องไม่มีข้ออนุญาตเพื่อดำเนินการใด รวมถึงกำหนดวิธีการติดต่อระหว่างผู้จัดการศึกษากับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องมีหลากหลายช่องทางรวมถึงสามารถติดต่อผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้	ภายใน ๑ ปี

๒. แผนการทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ. ....

บทเฉพาะกาลของร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... มาตรา ๑๐๔ กำหนดให้

๑) ให้บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติ คณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไป เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

๒) ให้หน่วยงานผู้รักษาการตามกฎหมายดำเนินการปรับปรุงหรือแก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัตินี้ภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากกรณีมีเหตุจำเป็นไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าวได้ ให้หน่วยงานผู้รักษาการตามกฎหมายเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติ ขยายระยะเวลาอีกได้ไม่เกินหนึ่งปี เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ให้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีที่บังคับใช้ก่อนหน้านั้นเป็นอันยกเลิก

๓) ให้กฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะมีการออก กฎกระทรวงฉบับใหม่ตามกฎหมายฉบับนี้

จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดแผนการทบทวนกฎหมายและกฎหมายลำดับรองที่ เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ได้แก่

๒.๑ แผนการทบทวนกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน อย่างน้อย จำนวน ๑๕ ฉบับ

๑. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๓. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไข

เพิ่มเติม และกฎหมายลำดับรอง

๔. พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และกฎหมายลำดับรอง

๕. พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และกฎหมายลำดับรอง

๖. พระราชบัญญัติการศึกษาพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และกฎหมายลำดับรอง

๗. พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. ๒๕๕๑

และกฎหมายลำดับรอง

๘. พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และ

กฎหมายลำดับรอง

๑๐. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่

แก้ไขเพิ่มเติม และกฎหมายลำดับรอง

๑๑. พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑๒. พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ.

๒๕๔๘

๑๓. พระราชบัญญัติส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑๔. พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕

๑๕. กฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจของหน่วยงานหรือคณะกรรมการในกระทรวงศึกษาธิการ เช่น คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการสภาการศึกษา (การจัดการศึกษาตาม ม.๑๒) เป็นต้น

๒.๒ แผนการทบทวนกฎหมายที่จะมีการจัดทำขึ้นใหม่ เพื่อรองรับการดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... จำนวน ๓ ฉบับ

๑. ร่าง พระราชบัญญัติการบริหารข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษา พ.ศ. ....

๒. ร่าง พระราชกฤษฎีกาสถาบันเทคโนโลยีดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการศึกษา พ.ศ. ....

๓. ร่าง พระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ พ.ศ. ....

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในฐานะหน่วยงานหลักผู้รับผิดชอบได้ดำเนินการจัดทำ แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนากฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... เสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการลงนาม เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดทำร่างกฎหมายลำดับรอง และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... รายละเอียดตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สกศ ๒๑/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๔ ด้วยแล้ว